

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

**ΣΧΕΔΙΟ ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΑΠΟ ΣΥΜΒΑΝΤΑ/ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΙΚΗ ΚΑΙ
ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ADR/RID**

ΛΑΜΙΑ
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ.....	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ.....	5
1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΩΝ.....	5
1.2 ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΩΝ.....	6
1.3 ΦΥΛΛΟ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΩΝ.....	6
1.4 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΒΑΘΜΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ.....	6
1.5 ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ.....	6
1.6 ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ.....	6
1.7 ΣΚΟΠΟΣ.....	8
1.8 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ.....	9
1.9 ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ.....	9
1.10 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ.....	15
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ.....	15
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ.....	16
2. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ ΚΑΙ ΣΟΒΑΡΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΟΔΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ.....	16
2.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.....	16
2.1.1 ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΕΣ ΑΕΡΑ, ΕΔΑΦΟΥΣ , ΥΔΑΤΩΝ.....	17
2.1.2 ΔΙΑΡΡΟΗ ΤΟΞΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ/ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΟΥ ΑΕΡΑ.....	19
2.1.3 ΈΛΕΓΧΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΥΔΑΤΩΝ.....	20

A. ΈΛΕΓΧΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΥΔΑΤΩΝ ΠΛΗΝ ΠΟΣΙΜΩΝ.....	21
B. ΈΛΕΓΧΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΠΟΣΙΜΟΥ ΎΔΑΤΟΣ.....	22
Γ. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ..	23
2.2 ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΥΤ/ΛΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ Π.Π. Π.ΣΤ.Ε.....	24.
2.3. ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ.....	25
2.3.1. ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΟΧΗΜΑΤΟΣ ΑΠΌ ΤΟ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑ.....	25
2.3.2 ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΤΟΥ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΟΔΟΥ (ΣΤΗΘΑΙΑ, ΝΗΣΙΔΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ, ΣΗΜΑΝΣΗ Κ.Ο.Κ.).....	26
ΜΕΡΟΣ 3. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΟΙΝΟΥ.....	26
3.1 ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΟΙΝΟΥ.....	26
3.2 ΕΙΔΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ.....	27
ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ.....	28
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ ΚΑΙ ΣΟΒΑΡΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ.....	28
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ.....	33
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.....	34
A.1 ΈΛΕΓΧΟΙ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ.....	34
A.1.1 ΈΛΕΓΧΟΙ ΠΕΔΪΟΥ.....	34
A.1.1.1 ΜΙΚΤΑ ΚΛΙΜΑΚΙΑ ΕΛΈΓΧΟΥ ΟΧΗΜΑΤΩΝ.....	35
A.1.1.2 ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ.....	35
A.2 ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΈΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ (ΜΈΡΟΣ 9 ΤΗΣ ADR)	37
A.2.1 ΈΛΕΓΧΟΙ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΟΔΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ - ΦΟΡΕΪΣ ΕΛΈΓΧΟΥ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ/ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΝΕΣ.....	38

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β.....	39
ΓΡΑΠΤΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ Ή ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡ/ΦΟ 5.4.3 ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΪΑΣ ADR (Ή ΔΕΛΤΙΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ) ΚΑΙ RID.....	39
Β.1 ΓΡΑΠΤΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ Ή ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ § 5.4.3 ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΪΑΣ ADR (Ή ΔΕΛΤΙΟ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ).....	39
Β.2 ΓΡΑΠΤΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ Ή ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ § 5.4.3 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ RID.....	40
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: ΧΑΡΤΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ.....	46
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED. 4
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ.1Α : Π'ΟΡΟΙ-Μ'ΕΣΑ-ΑΝΘΡ'ΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚ'Ο ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΧΕΪΡΙΣΗ ΣΥΝΕΠΕΪΩΝ ΑΠ'Ο ΣΥΜΒΑΝΤΑ/ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΙΚ'Η ΚΑΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚ'Η ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ.....	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED. 4
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ1Β : ΥΠΟΥΡΓΕΪΑ-ΥΠΗΡΕΣΪΕΣ ΚΑΙ ΔΪΑΦΟΡΟΙ ΕΜΠΛΕΚ'ΟΜΕΝΟΙ ΦΟΡΕΪΣ.....	66
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ.2 : ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑΤΑ (ΠΟΡΟΙ-ΜΕΣΑ-ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ.....	71
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ.3 : ΜΗΤΡΩΟ ΙΔΙΩΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ.....	83
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε – ΜΕΤΡΑ ΑΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΪΑΣ.....	84
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ: ΕΪΔΗ ΚΙΝΔ'ΥΝΩΝ – ΠΡ'ΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ Κ'ΑΘΕ ΚΛΑΣΗ ΕΠΙΚΙΝΔ'ΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ.....	88
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ: ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ.....	105

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Η παρούσα έκδοση αποτελεί εφαρμογή του υπ. αριθμ. 4991/30-6-2020 (ΑΔΑ: ΩΒ5Ξ46ΜΤΛΒ-8ΣΒ) εγγράφου που έχει εκδοθεί από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας και αφορά την 1η Έκδοση Γενικού Σχεδίου Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών εξαιτίας Ατυχημάτων κατά την Οδική και Σιδηροδρομική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων σύμφωνα με τους Κανονισμούς ADR/RID, τις ενέργειες που θα γίνουν από την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και τις Περιφερειακές Ενότητες της για την αντιμετώπιση και την διαχείριση συνεπειών από συμβάντα/ατυχήματα κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, παραθέτοντας τα [Παραρτήματα](#) του παρόντος μνημονίου, στο οποίο προσδιορίζονται το ανθρώπινο δυναμικό τα μέσα και οι πόροι που θα χρησιμοποιήσουν για την υλοποίηση των δράσεων Πολιτικής Προστασίας στα πλαίσια εφαρμογής του παρόντος μνημονίου.

Από την Αυτοτελή Δ/ση Πολιτικής Προστασίας συμμετείχαν στην έκδοση του παρόντος οι εξής:

- Πολύζος Ζώης, Αν/της Προϊστάμενος της Αυτοτελούς Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας με την συνεργασία των Τμημάτων Π.Π. των Π.Ε.

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΩΝ

Η διαδικασία της αναθεώρησης & επικαιροποίησης του μνημονίου αναφέρεται σε ουσιαστικές αλλαγές και γίνεται εφόσον συντρέχει τουλάχιστον ένας από τους παρακάτω λόγους:

- νέες νομοθετικές ρυθμίσεις που επηρεάζουν τις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων στο Σχέδιο Δ/σεων του Φορέα Σχεδίασης ή άλλων Φορέων με τους οποίους αυτός συνεργάζεται
- ίδρυση Φορέων που εμπλέκονται στην διαχείριση της έκτακτης ανάγκης,
- νέες θεσμικές εθνικές, κοινοτικές ή διεθνείς υποχρεώσεις,
- νέα ανάλυση κινδύνου,
- αποτιμήσεις ανάλογων συμβάντων στις οποίες συνιστώνται αλλαγές στο Σχέδιο,
- αποτιμήσεις ασκήσεων στις οποίες συνιστώνται αλλαγές στο Σχέδιο.

Η διαδικασία της επικαιροποίησης αναφέρεται στον έλεγχο και ενδεχόμενη αλλαγή συγκεκριμένων στοιχείων του Σχεδίου που δεν επηρεάζουν το σκοπό, τους στόχους του Σχεδίου ή την ιδέα επιχειρήσεων. Ενδεικτικός κατάλογος των στοιχείων που πρέπει να επικαιροποιούνται είναι:

- Στοιχεία επικοινωνίας επιχειρησιακά εμπλεκόμενων υπηρεσιών του Φορέα Σχεδίασης
- Μνημόνια ενεργειών για την λειτουργία ομάδων που προβλέπονται στο Σχέδιο
- Διαδικασίες και υποδείγματα εντύπων
- Στοιχεία δημιουργηθέντων νέων υποδομών (κυκλοφοριακών και άλλων)

1.2 ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΩΝ

α/α αναθεώρησης	Τμήματα & Σελίδες που επηρεάστηκαν	Ημερομηνία έγκρισης αναθεώρησης	Παρατηρήσεις

1.3 ΦΥΛΛΟ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΩΝ

α/α αναθεώρησης	Σκοπός	Περιγραφή	Όνομα	Υπογραφή

1.4 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΒΑΘΜΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΑΔΙΑΒΑΘΜΗΤΟ

1.5 ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Το παρόν διανέμεται στα μέλη των ΣΟΠΠ των Περιφερειακών Ενοτήτων με ευθύνη των αρμοδίων Τμημάτων Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση Περιφέρεια Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας καθώς και στις Δ/σεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, Τεχνικών έργων, Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας, Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Π.Σ.Τ.Ε. και των Π.Ε, Διοικήσεις Πυροσβεστικής Υπηρεσίας και ΕΛΑΣ Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας με ευθύνη της Δ/σης Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

1.6 ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ

Σε περίπτωση ατυχημάτων κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων που εντάσσονται στην κατηγορία τεχνολογικών καταστροφών (Σχέδιο «Ξενοκράτης» ΦΕΚ 423Β'/10-4-2003) και είναι δυνατόν να θέσουν σε κίνδυνο τη ζωή, την υγεία και την περιουσία των ανθρώπων, να προκαλέσουν καταστροφές στο περιβάλλον, να διαταράξουν την οικολογική ισορροπία, καθώς και να θέσουν σε κίνδυνο την πολιτιστική κληρονομιά.

ι. Το παρόν μνημόνιο ενεργοποιείται και εφαρμόζεται οποτεδήποτε εκδηλωθεί περιστατικό διαρροής, πυρκαγιάς ή/και έκρηξης κατά τη διάρκεια της οδικής και σιδηροδρομικής μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων. Το μνημόνιο ενεργοποιείται αυτόματα μόλις η αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία ενημερωθεί σχετικά με το περιστατικό από οποιονδήποτε δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα (κατόπιν επιβεβαίωσης της κλήσης). Επιπλέον, επισημαίνεται ότι για την εφαρμογή του παρόντος μνημονίου δεν είναι προαπαιτούμενη η κήρυξη μίας ή περισσότερων περιοχών σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας. Κατά συνέπεια, δεν αποτελεί προϋπόθεση ενεργοποίησης και εφαρμογής του παρόντος η έκδοση σχετικής απόφασης κήρυξης της περιοχής

σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή άλλης σχετικής απόφασης των Αποκεντρωμένων Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (Δήμαρχος, Περιφερειάρχης/αρμόδιος Αντιπεριφερειάρχης, Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας ή ΚΣΟΠΠ) μετά από εισήγηση των Συντονιστικών Οργάνων Πολιτικής Προστασίας (ΣΤΟ, ΣΟΠΠ, κλπ).

ii. Το παρόν **δεν ενεργοποιείται** σε περίπτωση ατυχήματος κατά τη φορτοεκφόρτωση βυτιοφόρων οχημάτων ή συρμών εντός εγκαταστάσεων SEVESO, δεδομένου ότι στην περίπτωση αυτή ενεργοποιείται η 3η Έκδοση του Γενικού ΣΑΤΑΜΕ με την κωδική ονομασία «ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ» (υπ' αριθ. 942/06-02-2020, ΑΔΑ: ΨΤΖ946ΜΤΛΒ-77Ω), το οποίο βρίσκεται αναρτημένο στον ιστοχώρο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας (www.civilprotection.gr).

iii. Το παρόν ενεργοποιείται και σε περίπτωση που διαπιστωθεί ή υπάρχει η υπόνοια ότι η εκδήλωση του συμβάντος/μεγάλου ατυχήματος είναι αποτέλεσμα τρομοκρατικής ενέργειας, στην οποία όμως δεν υπάρχουν εμπλεκόμενες χημικές πολεμικές ουσίες (ουσίες που χρησιμοποιούνται για την πρόκληση θανάτων, σοβαρών τραυματισμών ή αποδυνάμωσης ομάδων ανθρώπων μέσω των χημικών τους ιδιοτήτων, ΝΑΤΟ, «Handbook on medical aspects of NBC defensive operations (1996)»), όπως αυτές προβλέπονται στο Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης ΧΒΡΠ Συνεπειών, ώστε να καθίσταται επιτακτική η ανάγκη ενεργοποίησης του τελευταίου Σχεδίου. Τα επίπεδα ετοιμότητας, οι συγκεκριμένες ενέργειες των εμπλεκόμενων φορέων και η λήψη πρόσθετων μέτρων ετοιμότητας καθορίζονται από τον σχεδιασμό τους, καθώς και τη γενικότερη εκτίμηση κινδύνου σε τοπικό επίπεδο.

iv. Η κινητοποίηση των υπηρεσιών του Πυροσβεστικού Σώματος για τον έλεγχο και καταστολή του περιστατικού αποφασίζεται από τα αρμόδια όργανα του ΠΣ, σύμφωνα με τον επιχειρησιακό σχεδιασμό του ΠΣ. Στις επιχειρήσεις ελέγχου και καταστολής των συμβάντων/ατυχημάτων στις εγκαταστάσεις SEVESO, ο συντονισμός των επιχειρήσεων γίνεται από τα αρμόδια όργανα του Πυροσβεστικού Σώματος, σύμφωνα με τον επιχειρησιακό του σχεδιασμό.

v. Η κινητοποίηση των λοιπών επιχειρησιακά εμπλεκόμενων φορέων για τη διάθεση μέσων προς ενίσχυση του έργου της καταστολής αποφασίζεται από τα αρμόδια όργανα διοίκησής τους, μετά από σχετικό αίτημα του ΠΣ.

vi. Επίσης, διευκρινίζεται ότι για το Πυροσβεστικό Σώμα, η ΕΛ.ΑΣ. και το ΛΣ-ΕΛΑΚΤ, ως Σώματα Ασφαλείας που διέπονται από ειδικό θεσμικό πλαίσιο και κανονισμούς, η κινητοποίηση και μετακίνηση δυνάμεων στο πλαίσιο της αποστολής τους, καθορίζεται από τον επιχειρησιακό τους σχεδιασμό και τις εκάστοτε αποφάσεις της φυσικής ηγεσίας τους και δεν συνδέεται με αποφάσεις χαρακτηρισμού μίας καταστροφής ή κήρυξης μίας περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας, κατά την έννοια των διατάξεων του Ν.3013/2002, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

vii. Το αυτό ισχύει και για τον τομέα υγείας (υγειονομικές μονάδες, ΕΚΑΒ, κλπ), ο οποίος κινητοποιείται για την παροχή βοήθειας με βάση τον σχεδιασμό του και ανεξαρτήτως των αποφάσεων χαρακτηρισμού μίας καταστροφής ή κήρυξης μίας περιοχής σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης πολιτικής προστασίας.

viii. Ο συντονισμός της δρομολόγησης των δράσεων πολιτικής προστασίας, που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών λόγω

εκδήλωσης συμβάντος ή ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων γίνεται από το αρμόδιο Όργανο Πολιτικής Προστασίας ανάλογα με την κλιμάκωση του περιστατικού (Δήμαρχος, Περιφερειάρχης/θεματικός ή χωρικός Αντιπεριφερειάρχης, Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας ή ΚΣΟΠΠ). Επισημαίνεται ότι με τον όρο «συντονισμός» νοείται η οργάνωση και διατήρηση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων οργανικών μονάδων μίας υπηρεσίας ή ενός φορέα ή μίας δομής διοίκησης, καθώς και μεταξύ φορέων ή υπηρεσιών ή άλλου εμπλεκόμενου δυναμικού και μέσων πολιτικής προστασίας, για την εξασφάλιση ενιαίας και συγχρονισμένης δράσης στην πρόληψη, ετοιμότητα, αντιμετώπιση και αποκατάσταση μίας καταστροφής. Αναφορικά με τον Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αυτός αναλαμβάνει να συντονίσει τη δρομολόγηση δράσεων πολιτικής προστασίας που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών λόγω εκδήλωσης περιστατικού, κατόπιν σχετικής ανάθεσης από τον Γενικό Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας, εφόσον και όποτε απαιτηθεί.

ix. Οι ρόλοι, αρμοδιότητες και κύριες δράσεις των φορέων που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση κινδύνων εξαιτίας συμβάντος ή ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, αναφέρονται αναλυτικά ανά φορέα στο Μέρος III του Γενικού Σχεδίου. Οι εμπλεκόμενες οργανικές μονάδες εκάστου φορέα και το ανθρώπινο δυναμικό και τα μέσα που θα κληθούν να τις υλοποιήσουν, καθορίζονται από την οργανωτική του δομή, το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του και τις κανονιστικές πράξεις της διοίκησής του.

x. Επισημαίνεται ότι το θεσμικό πλαίσιο αποτελεί τη βάση για την υλοποίηση σειράς δράσεων, οι οποίες δύνανται να διαφοροποιούνται σε κάθε περιστατικό, ανάλογα με τις απαιτήσεις διαχείρισης του καταστροφικού φαινομένου, από τους εμπλεκόμενους φορείς και δεν είναι περιοριστικό όσον αφορά το εύρος των δράσεων αυτών, είτε για την υποστήριξη του έργου της καταστολής του περιστατικού, που αποτελεί ευθύνη του Πυροσβεστικού Σώματος, είτε για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση ενός τέτοιου περιστατικού.

1.7 ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του παρόντος είναι η άμεση και συντονισμένη απόκριση της Π.Σ.Ε. και των Εμπλεκόμενων Φορέων σε όλα τα επίπεδα Διοίκησης (κεντρικό, περιφερειακό, τοπικό):

1. για την υποστήριξη του έργου του Πυροσβεστικού Σώματος στην καταστολή των συμβάντων/σοβαρών ατυχημάτων κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων όπως αυτά κατατάσσονται στο Παράρτημα I (για τις οδικές μεταφορές) και II (για τις σιδηροδρομικές μεταφορές) της ΚΥΑ Γ1/20655/2897/2015 (ΦΕΚ 1495/Β'/2015) ή επιτρέπεται μόνο υπό τους όρους, οι οποίοι περιγράφονται στα ανωτέρω παραρτήματα.

2. για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών και την άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών λόγω εκδήλωσης περιστατικών όπως τα ανωτέρω, οι οποίες αποτελούν δράσεις που αποβλέπουν στην προστασία της ζωής, της υγείας και της περιουσίας των πολιτών, καθώς και στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, των πλουτοπαραγωγικών πηγών και των υποδομών της χώρας.

Προϋπόθεση για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι η συνέργεια, η συνεργασία και η διαλειτουργικότητα των εμπλεκόμενων Φορέων σε όλα τα επίπεδα Διοίκησης.

1.8 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

1. Ο προσδιορισμός της διαδικασίας συμμετοχής των αρμόδιων υπηρεσιών της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και η αποτελεσματική συνεργασία τους για την αντιμετώπιση των ανωτέρω ατυχημάτων με όλους τους εμπλεκόμενους Φορείς σε κάθε επίπεδο Διοίκησης (κεντρικό, περιφερειακό, τοπικό) σε όλες τις φάσεις κινητοποίησης του συστήματος Πολιτικής Προστασίας.

2. Συντονισμένη δράση όλων των εμπλεκόμενων φορέων πολιτικής προστασίας, με βάση το θεσμικό τους πλαίσιο, για την υποστήριξη του έργου της καταστολής των συμβάντων/μεγάλων ατυχημάτων που αποτελεί ευθύνη του Πυροσβεστικού Σώματος.

3. Συντονισμένη δράση όλων των εμπλεκόμενων φορέων πολιτικής προστασίας, με βάση το θεσμικό τους πλαίσιο, για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και στην άμεση/βραχεία διαχείριση των συνεπειών λόγω εκδήλωσης ατυχήματος κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, με απώτερο σκοπό την αποκατάσταση της καθημερινής λειτουργίας περιοχών που έχουν περιέλθει σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης εξαιτίας ενός τέτοιου ατυχήματος.

1.9 ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Η μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων γίνεται με τους εξής τρόπους:

Οδικώς: οχήματα EX/II, EX/III, FL, AT και MEMUs που συμμορφώνονται με τις σχετικές απαιτήσεις του κεφαλαίου 9 της συμφωνίας ADR και με μηχανοκίνητα οχήματα κατηγορίας N1, N2, N3 (φορτηγά) και συρόμενα ή επικαθήμενα οχήματα κατηγορίας O1, O2 και O3

Σιδηροδρομικώς: φορτάμαξα, βυτιοφόρος φορτάμαξα, φορτάμαξες συστοιχίας δεξαμενών ή MEGC, φορτάμαξα με αποσυνδεδεμένη δεξαμενή, εμπορευματοκιβώτιο δεξαμενή, εμπορευματοκιβώτιο, οχήματα οδικής μεταφοράς

Διά θαλάσσης: φορτηγό Πλοίο (Φ/Γ), οχηματαγωγό πλοίο (Ο/Γ), επιβατηγό οχηματαγωγό (Ε/Γ-Ο/Γ), φορτηγό οχηματαγωγό (Φ/Γ-Ο/Γ), φορτηγίδα, εμπορευματοκιβώτιο δεξαμενή, εμπορευματοκιβώτιο, οχήματα οδικής μεταφοράς, συσκευασίες (κόλα) κ.λ.π.

Διά Αέρος: σύμφωνα με τις «Τεχνικές Οδηγίες για την Ασφαλή Μεταφορά Επικίνδυνων Εμπορευμάτων Αεροπορικώς» (ICAO Technical Instructions), που προκύπτουν από το Παράρτημα 18 της Συνθήκης του Σικάγο για τη Διεθνή Πολιτική Αεροπορία (Σικάγο 1944), που εκδίδεται από τον Διεθνή Οργανισμό Πολιτικής Αεροπορίας (ICAO), στο Μόντρεαλ.

Οι κυριότεροι παράγοντες στην Ελλάδα που μπορεί να οδηγήσουν σε συμβάν ή ατύχημα και απελευθέρωση επικινδύνων ουσιών στο οδικό/σιδηροδρομικό δίκτυο είναι οι εξής:

- Σύγκρουση μεταξύ οχημάτων
- Σύγκρουση με σταθερό αντικείμενο
- Ανατροπή οχήματος
- Σύγκρουση σε ισόπεδη διάβαση με τρένο
- Συμβάντα που οφείλονται σε μη ατυχήματα (πχ μηχανική αστοχία ανθρώπινη αμέλεια κλπ).

Οι κίνδυνοι που απορρέουν σε περίπτωση συμβάντος ή ατυχήματος κατά την οδική σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων σχετίζονται με ένα ή περισσότερα από τα παρακάτω φαινόμενα

- θερμικά: θερμική ακτινοβολία λόγω πυρκαγιάς (καύσης νέφους, πύρινη σφαίρα (fireball), φωτιά λίμνης (pool fire), πυρσού και έκθεση περιέκτη σε πυρκαγιά, προσβολή φλόγας στον εξοπλισμό
- μηχανικά: υπερπίεση λόγω ωστικού κύματος (blast) από εκρήξεις και ή πτώση εκτόξευση θραυσμάτων από διαλυμένο λόγω εκρήξεων εξοπλισμό (fragmentation)
- χημικά: διασπορά τοξικών ή εύφλεκτων ουσιών
- ραδιοβιολογικά: διασπορά ραδιενεργών ουσιών
- βιολογικά διασπορά μολυσματικών ουσιών,

τα οποία μπορεί να εκδηλωθούν οπουδήποτε λαμβάνει χώρα η μεταφορά, όπως και να προκαλέσουν πολλαπλασιαστικά φαινόμενα (domino). Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι οι περισσότερες εκρήξεις κατά την οδική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων δε συνδέονται με τα άμεσα εκρηκτικά χαρακτηριστικά μίας ουσίας, αλλά με γεγονότα (διαρροή κλπ) που οδηγούν στον σχηματισμό εκρηκτικού μίγματος.

Ανάλογα με το είδος του φορτίου και τον τρόπο μεταφοράς η διαρροή εύφλεκτου αερίου είναι πιθανό να οδηγήσει σε πυρκαγιά ή έκρηξη νέφους αερίων, ενώ τα υγρά καύσιμα που διαρρέουν στο έδαφος, σε φωτιά λίμνης υγρού. Ο κίνδυνος της έκρηξης είναι υπαρκτός κατά τη μεταφορά επικινδύνων ουσιών που θεωρούνται χημικά ασταθείς. Εάν το μεταφερόμενο εμπόρευμα είναι τοξικό, ενδεχόμενη διαρροή του σε μεγάλες ποσότητες θα οδηγήσει σε σχηματισμό τοξικού νέφους. Τα τοξικά και τα διαβρωτικά υλικά μπορούν να εξαπλωθούν όπως όλα τα υγρά.

Τα ατυχήματα κατά τη μεταφορά επικινδύνων φορτίων ενέχουν επίσης τον κίνδυνο πρόκλησης ρύπανσης της ατμόσφαιρας του εδάφους ή του υδροφόρου ορίζοντα, καθώς και των πιθανών παρακείμενων θαλάσσιων περιοχών, των ποτάμιων και των λιμνών διότι ως συνήθως το εμπόρευμα που διαρρέει δεν περισυλλέγεται, αλλά διαχέεται στο περιβάλλον.

Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο "REACH" του Πολυτεχνείου Κρήτης σχετικά με εκπομπές και σενάρια ατυχημάτων κατά την τροφοδοσία και διακίνηση καυσίμων και πετροχημικών προϊόντων στην Ελλάδα, τα τελευταία 90 έτη, επί του συνόλου των περίπου 25000 ατυχημάτων στις μεταφορές, η οδική/σιδηροδρομική μεταφορά και η φορτοεκφόρτωση απαντώνται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50%, ενώ σε περίπου 900 ατυχήματα με LPG, η οδική μεταφορά και η φορτοεκφόρτωση απαντώνται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 55%. Σύμφωνα με το ανωτέρω Πρωτόκολλο, όσον αφορά τα ατυχήματα με σοβαρές επιπτώσεις, η οδική μεταφορά και η φορτοεκφόρτωση παρουσιάζουν πολύ υψηλή συμμετοχή, με ποσοστό μεγαλύτερο του 85%.

Επιπλέον

- η οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων δε διέπεται από τις διατάξεις της ΚΥΑ172058/2016 (ΦΕΚ354B) περί καθορισμού μέτρων και όρων για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα μεγάλης έκτασης σε εγκαταστάσεις ή μονάδες SEVESO και

- το εύρος των ζωνών επιπτώσεων λόγω πρόκλησης ατυχήματος σε βυτιοφόρο όχημα ή βαγόνι εντός των ορίων βιομηχανικής εγκατάστασης, όπου ισχύουν οι διατάξεις της ΚΥΑ172058/2016 και το ατύχημα είναι περισσότερο ελεγχόμενο, είναι το αυτό με το εύρος των ζωνών επιπτώσεων, όταν προκληθεί ατύχημα στο ίδιο βυτιοφόρο όχημα ή βαγόνι εκτός των ορίων της βιομηχανικής εγκατάστασης, όπου το βυτιοφόρο όχημα ή βαγόνι αποτελεί μία «κινητή μονάδα SEVESO» και συνεπώς στις παραμέτρους πρόκλησης ατυχήματος προστίθενται και διάφοροι αστάθμητοι παράγοντες, όπως η εμπλοκή του οδηγού σε τροχαίο ή σιδηροδρομικό ατύχημα λπ.

Η επικινδυνότητα των επικινδύνων εμπορευμάτων-φορτίων είναι ανάλογη με τις φυσικοχημικές χημικές ραδιολογικές και βιολογικές ιδιότητές τους.

Ο τρόπος αντιμετώπισης των χημικών ουσιών που κατατάσσονται σε αντίστοιχες Κλάσεις σύμφωνα με τον διεθνή χαρακτηρισμό UN, δεν είναι δυνατό να είναι η ίδια για όλες τις αναγραφόμενες ουσίες, καθώς η έκθεση στις ουσίες αυτές προκαλεί διαφορετικές βλάβες κατά περίπτωση. Τα συμπτώματα από εκθέσεις σε χημικές ουσίες εξαρτώνται, μεταξύ άλλων, από τη συγκέντρωση και τη διάρκεια της έκθεσης καθώς και από την επιδεκτικότητα και επιρροή που έχει ο κάθε εκτιθέμενος οργανισμός.

Τα πλέον συνηθισμένα επικίνδυνα υλικά που παράγονται, μεταφέρονται, αποθηκεύονται υφίστανται επεξεργασία και χρησιμοποιούνται στην Ελλάδα με τις πινακίδες πορτοκαλί χρώματος σύμφωνα με την ADR («Εγχειρίδιο Αντιμετώπισης Ατυχημάτων με Επικίνδυνα Υλικά», ΑΠΣ Αθήνα2010), είναι τα εξής:

- Υγραέριο (LPG)
- Φυσικό αέριο (NG, CNG, LNG)
- Βενζίνη– καύσιμο ντίζελ (diesel)/ελαφρύ πετρέλαιο θέρμανσης
- Ακετυλένιο ή ασετιλίνη ή αιθίνιο(C₂H₂)
- Υδρογόνο (H₂)
- Οξυγόνο (O₂)
- Αμμωνία (NH₃)
- Χλώριο (Cl₂)
- Υδροχλώριο– Υδροχλωρικό οξύ (HCl) Θειικό οξύ (H₂SO₄)
- Υδροξείδιο του νατρίου (NaOH)

Αναφορικά με τις μεταφορές ραδιενεργών υλικών κλάσης 7, η πλειοψηφία τους (>99%) αφορά στη μεταφορά ραδιοφαρμάκων, ενώ ένα μικρό ποσοστό (<1%) περιλαμβάνει μεταφορές ραδιενεργών πηγών και υλικών στον τομέα της βιομηχανίας, της έρευνας και εκπαίδευσης. Ποσοστό υψηλότερο του 99% των μεταφορών πραγματοποιείται οδικώς. Οι θαλάσσιες και εναέριες μεταφορές αντιπροσωπεύουν το υπόλοιπο, λιγότερο από 1%, του συνόλου των μεταφορών. Εθνικές ή διασυνοριακές μεταφορές ραδιενεργών υλικών πραγματοποιούνται μέσω δύο αερολιμένων και δύο λιμανιών, ενώ η οδική διασυνοριακή μεταφορά ραδιενεργών υλικών επιτρέπεται μέσω όλων των πυλών εισόδου στη χώρα.

Η μεταφορά ραδιενεργών υλικών υπόκειται σε κανονιστικό έλεγχο και πραγματοποιείται είτε από τους ίδιους τους κατόχους των υλικών (π.χ. μεταφορά συσκευών ραδιογραφίας) είτε (σε ποσοστό μεγαλύτερο του 90% του συνόλου των σχετικών μεταφορών) από εγκεκριμένους οργανισμούς μεταφοράς ραδιοφαρμάκων ή/και ραδιενεργών πηγών κυρίως για ιατρικούς σκοπούς, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Κανονισμών Ακτινοπροστασίας. Τα πακέτα και τα οχήματα που χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά ραδιενεργών υλικών φέρουν κατάλληλη ειδική σήμανση. Τα πακέτα είναι πιστοποιημένα με δοκιμές αντοχής για τις συνθήκες μεταφοράς, ενώ αυτά που προορίζονται για τη μεταφορά υγρών ή αέριων ραδιενεργών υλικών, καθώς και σχάσιμου υλικού, υποβάλλονται σε επιπρόσθετες δοκιμές αντοχής. Επιπλέον, τα πακέτα και τα οχήματα που προορίζονται για τη μεταφορά κλειστών πηγών υψηλής ενεργότητας, καθώς και ραδιενεργών ή σχάσιμων υλικών ισχυρών συνεπειών, σχεδιάζονται, κατασκευάζονται και υποβάλλονται και σε δοκιμές αντοχής ως προς τη διατήρηση της ακεραιότητάς τους και της ικανότητάς τους να συγκρατήσουν το ραδιενεργό ή σχάσιμο περιεχόμενό τους σε σοβαρά ατυχήματα (π.χ. έλεγχο πρόσκρουσης με ρίψη σε στόχο, από ύψος έως και 9 μέτρα, ώστε το περιεχόμενο, η θωράκιση και η αντοχή σε πυρκαγιά να διατηρούνται ανέπαφα, μετά από πολλαπλές ρίψεις). Δεδομένου του σχεδιασμού τους, είναι εξαιρετικά σπάνιο, να διακυβευθεί η ακεραιότητα ενός τέτοιου πακέτου μεταφοράς. Η ΕΕΑΕ έχει αναρτήσει στον διαδικτυακό της τόπο κατευθυντήριες οδηγίες για την περιγραφή των κόλων μεταφοράς, καθώς και τρόπους τεκμηρίωσης της ασφάλειας σχεδιασμού των τελευταίων (<https://eeae.gr/files/KO/KA-EEAE-KO-012020-01.pdf>).

Πληροφορίες για τα υλικά, καθώς και για τους τρόπους αντιμετώπισης περιστατικών στα οποία αυτά εμπλέκονται περιέχονται ενδεικτικά:

1. στο κεφάλαιο 2 «ΟΔΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ–ΣΥΜΦΩΝΙΑ ADR/ΚΛΑΣΕΙΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ» του «Εγχειριδίου Αντιμετώπισης Ατυχημάτων με Επικίνδυνα Υλικά» (ΑΠΣ, Αθήνα 2010),
2. στη βάση δεδομένων επικινδύνων υλικών CAMEO Chemicals (<http://cameochemicals.noaa.gov/>)
3. στις Κάρτες Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών ERICards/Εγκύκλιος Διαταγή Α.Π.Σ. 114/2008 (www.ericards.net),
4. στην εφαρμογή CHAZMA GS 2008
5. στον αμερικανικό οδηγό ERG 2016 (επικείται η έκδοση ERG 2020) (<https://www.phmsa.dot.gov>),
6. στα Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας (SDSs) των υλικών.

Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο “REACH” του Πολυτεχνείου Κρήτης σχετικά με εκπομπές και σενάρια ατυχημάτων κατά την τροφοδοσία και διακίνηση καυσίμων και πετροχημικών προϊόντων και όσον αφορά τις επιπτώσεις των ατυχημάτων, στα ατυχήματα με σοβαρές επιπτώσεις, η οδική μεταφορά και η φορτοεκφόρτωση παρουσιάζουν πολύ υψηλή συμμετοχή (> 85%), με τα προϊόντα που συμμετέχουν στα ατυχήματα αυτά να υπάγονται στις εξής κλάσεις κινδύνου:

- 3 (εύφλεκτα υγρά) και 2 (εύφλεκτα και τοξικά αέρια) κατά > 80%,
- 8 (διαβρωτικά) κατά περίπου 10%, και

- 5 (οξειδωτικά), 6 (τοξικά) και 9 (επικίνδυνα) κατά περίπου 4%.

Για επιμέρους προϊόντα, ένας δείκτης κινδύνου (για θανάτους και τραυματισμούς) που εφαρμόστηκε σε ένα δείγμα περίπου 6000 ατυχημάτων με σοβαρές επιπτώσεις (USDOT) για μία περίοδο πέντε ετών (2005-2009), έδειξε ότι η βενζίνη και το Diesel συμμετέχουν κατά 85%, ενώ

- το LPG κατά 7 %
- το θειικό οξύ κατά 5%
- το χλώριο κατά 3%.

Τα οχήματα μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων οδικώς εκτός των γενικών περιορισμών κυκλοφορίας των φορτηγών σε τμήματα του οδικού δικτύου συγκεκριμένες ώρες και χρονικές περιόδους με αποφάσεις της Διοίκησης (ενδεικτικά αριθμ. Δ30/Δ5α/81473/9813/2020 κοινή Υπουργική Απόφαση: «Μέτρα περιορισμού κυκλοφορίας φορτηγών αυτοκινήτων σε τμήματα των αυτοκινητοδρόμων και εθνικών οδών κατά τη διάρκεια του έτους 2020» κ.λ.π.) υπόκεινται στις κυκλοφοριακές ρυθμίσεις (πινακίδες σήμανσης P-45, P-46, P-64, P-73 α και δ, P-74 α και δ, P-75, ειδικές σήμανσεις σηράγγων κ.λ.π.) και στους ειδικούς περιορισμούς του μεταφερόμενου υλικού, ουσίας, μίγματος και είδους που ο Σύμβουλος Ασφαλούς Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων (ΣΑΜΕΕ) καθορίζει με τις οδηγίες μεταφοράς – δρομολογίου που καταρτίζει.

Η μεταφορά ενός επικίνδυνου υλικού ακολουθεί την παρακάτω αλυσίδα μεταφοράς με τα εξής στάδια:

α.1) συσκευασία/πλήρωση εκτός οχήματος μεταφοράς

α.2) φόρτωση/πλήρωση εμπορευματοκιβωτίου

β.1) μεταφορά προς φόρτωση στο όχημα μεταφοράς (οδικό ή σιδηροδρομικό)

β.2) χειρισμός φόρτωσης εμπορευματοκιβωτίων, εμπορευματοκιβωτίων-δεξαμενών / φορητών δεξαμενών

γ) εκφόρτωση σε τελικό προορισμό ή για προσωρινή αποθήκευση ή αποθήκευση με ανά συσκευασία

δ) εσωτερική μεταφορά στον χώρο αποθήκευσης

ε) έξοδος από αποθήκη για μεταφορά στην παραγωγή ή σε νέο παραλήπτη (έναρξης αλυσίδας μεταφοράς από στάδιο 1)

Δεδομένων των σταδίων της μεταφορικής αλυσίδας διακίνησης και μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων, σε κάθε στάδιο της μεταφορικής αλυσίδας η επικινδυνότητα και η εμφάνιση συμβάντος έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά και συχνότητα.

Η συνεργασία Τεχνικού Ασφαλείας (ΤΑ), του Ιατρού Εργασίας (ΙΕ) και του Συμβούλου Ασφαλούς Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων (ΣΑΜΕΕ), συμβάλλει στην κατάρτιση οδηγίων/διαδικασιών και μέτρων μείωσης ή εξάλειψης των κινδύνων κάθε σταδίου. Σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο (ΚΥΑ Γ5/48222/2474/2019, όπως ισχύει, και άλλες σχετικές διατάξεις), η

Ευρωπαϊκή συμφωνία για τις διεθνείς οδικές μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων «ADR» και οι Κανονισμοί για τις διεθνείς σιδηροδρομικές μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων «RID», εφαρμόζονται στις οδικές και σιδηροδρομικές μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων εντός της χώρας ή μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της φορτοεκφόρτωσης, της μεταφόρτωσης από ένα μεταφορικό μέσο σε άλλο και των στάσεων που χρειάζονται λόγω των συνθηκών μεταφοράς. Δεν εφαρμόζονται για τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων:

- α) η οποία πραγματοποιείται με οχήματα και φορτάμαξες που ανήκουν στις ένοπλες δυνάμεις ή είναι υπό την ευθύνη τους,
- β) η οποία πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου εντός της περιμέτρου κλειστής περιοχής [οχήματα μεταφοράς και επικίνδυνα εμπορεύματα δεν εισέρχονται – εξέρχονται της οριοθετημένης/κλειστής περιοχής, όπου συνήθως ισχύουν αυστηρότεροι ή ειδικοί κανονισμοί και πρότυπα σε σχέση με τον ADR/RID/IMDG Code/ICAO Technical Instructions].

Σύμφωνα με την γνωμοδότηση του ΝΣΚ 149/02 οι διατάξεις του ισχύοντος Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, έχουν εφαρμογή για όλα τα οχήματα που κυκλοφορούν είτε σε δημόσιες, είτε σε ιδιωτικές οδούς, όταν στις τελευταίες κυκλοφορεί, διέρχεται και διακινείται στη συγκεκριμένη περίπτωση αόριστος και απροσδιόριστος εκ των προτέρων αριθμός προσώπων ή οχημάτων, σε συνδυασμό με την ρητή απαίτηση της εθνικής νομοθεσίας « ... Κάθε επιχείρηση, οι δραστηριότητες της οποίας περιλαμβάνουν την αποστολή ή τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων οδικώς ή σιδηροδρομικώς, ή τις σχετικές εργασίες συσκευασίας, φόρτωσης, πλήρωσης ή εκφόρτωσης, πρέπει να διορίζει έναν ή περισσότερους συμβούλους ασφαλούς μεταφοράς (ΣΑΜΕΕ) για τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων, υπεύθυνους για την αποφυγή κινδύνων εγγενών σε τέτοιες δραστηριότητες όσον αφορά σε άτομα, ιδιοκτησίες και στο περιβάλλον. ...», τα τμήματα της αλυσίδας μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων που δεν εφαρμόζονται οι απαιτήσεις ADR/ RID /IMDG Code /ICAO Technical Instructions, θα πρέπει να προσδιορίζονται από τον ΣΑΜΕΕ στις γραπτές οδηγίες μεταφοράς σε συνεργασία με τον διαχειριστή και τον Τεχνικό Ασφαλείας του συγκεκριμένου τμήματος της αλυσίδας μεταφοράς (Λιμάνι, Αεροδρόμιο, εργοστάσιο κ.λ.π.). Σε περίπτωση πολυτροπικής μεταφοράς [μεταφορά εμπορευμάτων (εμπορευματοκιβωτίων) με τουλάχιστον δύο διαφορετικούς τρόπους μεταφοράς], η σειρά επικράτησης των αντίστοιχων Κανονισμών είναι η εξής:

1. IATA (για αεροπορικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων)
2. IMDG (για θαλάσσιες μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων)
3. ADR/RID (για οδικές/σιδηροδρομικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων).

Σημειώνεται ότι μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων αποτελεί και η μεταφορά επικινδύνων αποβλήτων.

1.10 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Μία επικίνδυνη ουσία εγκυμονεί κίνδυνο για εκείνον που τη χρησιμοποιεί, τη χειρίζεται, ή τη μεταφέρει και συνεπώς είναι απαραίτητο να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για να προστατεύονται οι ανωτέρω, οι τρίτοι και το περιβάλλον. Μία ουσία ή ένα είδος που παρουσιάζει ένα συγκεκριμένο κίνδυνο θα πρέπει να χρησιμοποιείται και να μεταφέρεται λαμβάνοντας υπόψιν τα χαρακτηριστικά αυτού του κινδύνου.

Πρακτικά, μία ουσία θεωρείται επικίνδυνη όταν:

- μπορεί να προκαλέσει βλάβες στους ανθρώπους που τη χειρίζονται
- μπορεί να προκαλέσει βλάβες σε τρίτους και σε ιδιοκτησίες τους,
- μπορεί να προκαλέσει βλάβες στο περιβάλλον (ατμόσφαιρα, έδαφος, νερό, φυτά, ζώα τροφική αλυσίδα,
- μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια της μεταφοράς
- μπορεί να προκαλέσει βλάβες στο όχημα με το οποίο μεταφέρεται

Επισημαίνεται ότι μία επικίνδυνη ουσία μπορεί να παρουσιάζει περισσότερα από ένα είδη κινδύνου και συνεπώς περισσότερους κινδύνους.

Όσον αφορά τις συνέπειες στον άνθρωπο και το περιβάλλον, τα περιστατικά κατά την οδική/σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων μπορούν να διακριθούν στις παρακάτω κατηγορίες:

- i. Περιστατικό χωρίς νεκρούς και τραυματίες και χωρίς περιβαλλοντικές επιπτώσεις ή απειλή για αυτές (π.χ. περιστατικό κατά τη μεταφορά εκρηκτικών υλών χωρίς συνθήκες πυροδότησής τους).
- ii. Περιστατικό χωρίς νεκρούς και τραυματίες, αλλά με επικείμενη περιβαλλοντική απειλή (π.χ. εκτροπή βυτιοφόρου οχήματος και εγκατάλειψη βαρελιών περιέχοντα επικίνδυνες ουσίες, οι οποίες δεν προκαλούν άμεσα περιβαλλοντικές επιπτώσεις αλλά επίκειται να προκαλέσουν, λόγω διάβρωσης ή κλοπής).
- iii. Περιστατικό χωρίς νεκρούς και τραυματίες, αλλά με περιβαλλοντικές επιπτώσεις.
- iv. Περιστατικό με νεκρούς ή/και τραυματίες, χωρίς περιβαλλοντικές επιπτώσεις ή απειλή για αυτές (όταν δεν υπάρχει διαρροή/διαφυγή επικινδύνων ουσιών).
- v. Περιστατικό με νεκρούς ή/και τραυματίες και με περιβαλλοντικές επιπτώσεις.
- vi. Επιπρόσθετα, ιδιάζουσες περιπτώσεις περιστατικών αποτελούν τα περιστατικά εντός ή πλησίον σήραγγας, τα οποία εντάσσονται στο υψηλότερο επίπεδο έκτακτης ανάγκης από πλευράς αντιμετώπισης ατυχημάτων εντός μεγάλων αυτοκινητοδρόμων, καθώς και τα περιστατικά

πλησίον σχολείου, νοσοκομείου ή εντός οικιστικού ιστού κλπ. Τα περιστατικά αυτά έχουν αυξημένο βαθμό σοβαρότητας, τα μεν πρώτα λόγω του περιορισμένου και κλειστού χώρου στον οποίο συμβαίνουν, τα δε δεύτερα λόγω της γειτνίασής τους με κρίσιμα σημεία ενδιαφέροντος, γεγονός που καθιστά ιδιαίτερα επιτακτική την ανάγκη λήψης πρόσθετων προληπτικών μέτρων αλλά και μέτρων για τη διαχείριση των συνεπειών τους.

Σε όλα τα ανωτέρω περιστατικά, όταν αναφέρονται νεκροί ή/και τραυματίες, νοείται ότι οι θάνατοι και οι τραυματισμοί οφείλονται σε επιπτώσεις των επικινδύνων ουσιών και όχι στο τροχαίο συμβάν αυτό καθαυτό.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

2. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ ΚΑΙ ΣΟΒΑΡΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΟΔΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

2.1 ΔΡΑΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Οι αρμόδιες Δ/νσεις της Περιφέρειας δύνανται να διεξάγουν, σε συνεργασία με συναρμόδιους φορείς, δειγματοληψίες υδάτων, εδάφους και αέρα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις παρ. [2.1.1](#) , [2.1.2](#) και [2.1.3](#) του παρόντος.

Στο πλαίσιο αυτό και ανάλογα με τα αποτελέσματα των μετρήσεων, οι Δ/νσεις αυτές λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα για την προστασία του κοινού και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος, σε συνεργασία με τους αρμόδιους κεντρικούς φορείς (Υπουργείο Υγείας, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας) και μεριμνούν για τη σχετική ενημέρωση του κοινού, σε συνεργασία με την Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας.

Ειδικότερη ενημέρωση των αγροτών και κτηνοτρόφων σε επίπεδο νομού, εάν αυτό απαιτηθεί, με βάση τις τοπικές ιδιαιτερότητες και για την προστασία γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεών τους, γίνεται από τις αρμόδιες [Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας της Π.Στ.Ε.](#) και τις [Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων](#) αυτής, σε συνεργασία με την Αυτ/λη Δ/ση Πολιτικής Προστασίας και των οργανικών μονάδων αυτής.

Μόλις ο Περιφερειάρχης Στ. Ελλάδας / ή ο Χωρικός ή Θεματικός Αντιπεριφερειάρχης ενημερωθεί από την αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία ή διά του ΚΕΠΠ/ΕΣΚΕ, σχετικά με ατύχημα ή συμβάν και εφόσον στον περιβάλλοντα χώρο του ατυχήματος υπάρχουν σχολικές μονάδες ή παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί που υπάγονται στα χωρικά όρια της Περιφέρειάς Στ. Ελλάδας αλλά σε **διαφορετικούς Δήμους**, επικοινωνεί άμεσα με τις κατά τόπους αρμόδιες Αστυνομικές/Λιμενικές (κατά τόπο αρμοδιότητας) και Πυροσβεστικές Αρχές, προκειμένου να αποκτήσει πληρέστερη εικόνα για την έκταση και τις συνέπειες του περιστατικού και σε περίπτωση που οι σχολικές μονάδες δεν είναι σε ώρα λειτουργίας, εφόσον συντρέχουν λόγοι, δύναται να εκδώσει απόφαση διακοπής μαθημάτων, λόγων έκτακτων συνθηκών εντός των διοικητικών ορίων της Περιφέρειας. Το αυτό ισχύει και στην περίπτωση που το περιστατικό λάβει χώρα εγγύς σχολικής μονάδας, η οποία όμως δεν είναι σε ώρα λειτουργίας.

Τέλος, σε περίπτωση οδικού ατυχήματος σε εθνικό ή επαρχιακό δίκτυο αρμοδιότητάς της, η Περιφέρεια Στ. Ελλάδας, ως φορέας συντήρησης και λειτουργίας του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου δια των αρμοδίων [Διευθύνσεων Τεχνικών Έργων](#) :

- παρακολουθεί τις ενέργειες καταστολής του συμβάντος από το ΠΣ, καθώς και την υλοποίηση των ενεργειών που αφορούν την περιβαλλοντική αποκατάσταση του χώρου του συμβάντος από τους αρμόδιους φορείς, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ 3.1.1 της Ενότητας Α του Γενικού Σχεδίου
- μεριμνά σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ 3.1.1.3 της Ενότητας Α του Γ.Σ. , για την άμεση απομάκρυνση του ακινητοποιημένου βυτιοφόρου οχήματος, εφόσον αυτή αποβλέπει στην αποκατάσταση της κυκλοφορίας των οχημάτων, έτσι ώστε να μην δημιουργείται κίνδυνος ή ζημία και
- πραγματοποιεί αυτοψία της βλάβης του οδικού δικτύου και εφόσον απαιτείται, λαμβάνει μέτρα για την αποκατάστασή της

Σε όσες από τις ανωτέρω περιπτώσεις απαιτείται, ο Περιφερειάρχης/ή ο Χωρικός ή ο Θεματικός Ανιπερφερειάρχης, ανεξάρτητα από το εάν η Περιφέρεια αποτελεί ή όχι το φορέα συντήρησης και λειτουργίας του οδικού δικτύου στο οποίο έλαβε χώρα το περιστατικό, κινητοποιούν διά των Αυτοτελών Δ/σεων Πολιτικής Προστασίας και των Τμημάτων Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειακών Ενοτήτων, τις αρμόδιες οργανικές μονάδες της Περιφέρειας Στ. Ελλάδας (συμπεριλαμβανομένων και των Περιφερειακών Ενοτήτων) (π.χ. για τη διάθεση απορροφητικών υλικών προς υποβοήθηση του έργου καταστολής του περιστατικού το οποίο διενεργείται από το Π.Σ., κλπ).

Στο σημείο αυτό τονίζεται και πάλι όπως και στις οδικές μεταφορές ότι η είσοδος στην περιοχή του ατυχήματος γίνεται μόνον όταν και εφόσον οι φορείς διαθέτουν τον κατάλληλο προστατευτικό εξοπλισμό και την εκπαίδευση και μόνον όταν και εφόσον εγγυηθεί για την ασφάλειά τους η αρμόδια για την καταστολή του συμβάντος Πυροσβεστική Αρχή.

2.1.1 ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΕΣ ΑΕΡΑ, ΕΔΑΦΟΥΣ , ΥΔΑΤΩΝ

Κατά την εξέλιξη του περιστατικού μπορεί να καταστεί απαραίτητο να διεξαχθούν δειγματοληψίες αέρα, εδάφους ή/και υδάτων, προκειμένου:

- να εντοπιστεί τυχόν υπέρβαση επιτρεπόμενων τιμών ρύπων και συνεπώς να γίνει η εκτίμηση του περιστατικού, καθώς και να ληφθούν άμεσα μέτρα προστασίας του κοινού από τις αρμόδιες αρχές αλλά και στη συνέχεια,
- να γίνει αποκατάσταση και εξυγίανση της περιοχής.

Επισημαίνεται βέβαια, ότι η διεξαγωγή δειγματοληψιών και μετρήσεων δεν αποτελεί προαπαιτούμενο για τον χαρακτηρισμό ενός περιστατικού ως συμβάντος ή σοβαρού ατυχήματος και κατά συνέπεια, για την ενεργοποίηση του Σχεδίου καθώς και για τη δρομολόγηση μέτρων προστασίας του κοινού από τις αρμόδιες αρχές δεδομένου ότι πολλές φορές δεν είναι δυνατή η άμεση διεξαγωγή τους είτε λόγω της επικινδυνότητας της περιοχής είτε λόγω αδυναμίας λήψης δείγματος πχ σε περίπτωση έκλυσης νέφους μετά από φωτιά είτε λόγω διαφόρων άλλων παραγόντων ή άμεσων αποτελεσμάτων μετρήσεων.

Όταν εκδοθούν τα αποτελέσματα των δειγματοληψιών και μετρήσεων γίνεται επανεκτίμηση του περιστατικού, καθώς και των δράσεων προστασίας του κοινού που πιθανά έχουν δρομολογηθεί ή απαιτείται να δρομολογηθούν

Οι δειγματοληψίες και η συλλογή στοιχείων δύναται να διενεργούνται κατά περίπτωση από τις παρακάτω Αρχές (Ν. 4014/2011, άρθρο 20), οι οποίες **κινητοποιούνται από την Αυτοτελή Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας Στ. Ελλάδας**, κατόπιν σχετικής εισήγησης του επικεφαλής Αξιωματικού του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού διά του επιχειρησιακού του κέντρου:

- **τα Σώματα Επιθεώρησης Βορείου και Νοτίου Ελλάδος** (κατά τόπο αρμοδιότητας) της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος & Υδάτων (βλ. παρ 1.4 Μέρους 2 του Γεν. Σχεδίου,

- τις αρμόδιες υπηρεσίες της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και της Περιφέρειας και
- **τα οικεία Κλιμάκια Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΚΕΠΠΕ).**

Οι ανωτέρω αρχές συγκαταλέγονται στις αρμόδιες αρχές για τη διεξαγωγή έκτακτων περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων με σκοπό τη διερεύνηση περιβαλλοντικών καταγγελιών ή συμβάντων με ιδιαίτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Σε σχέση με την κινητοποίηση για τη διενέργεια δειγματοληψιών επισημαίνεται ότι, πρώτα ενεργοποιούνται για δειγματοληψίες οι αρμόδιες Διευθύνσεις ΠΕΧΩ και τα ΚΕΠΠΕ της Περιφέρειας Στ. Ελλάδας, λαμβάνοντας υπόψιν την αμεσότητα που απαιτείται σε περιπτώσεις εκτάκτων καταστάσεων.

Ακολούθως ή ταυτόχρονα για επικίνδυνα απόβλητα, θα πρέπει να ακολουθούν **οι Διευθύνσεις ΠΕΧΩ της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στ. Ελλάδας**. Τα Σώματα Επιθεώρησης Βορείου και Νοτίου Ελλάδος κινητοποιούνται σε συνεργασία με τις ανωτέρω υπηρεσίες για εξέταση των περιπτώσεων συνδρομής στον έλεγχο και συντονισμό των δειγματοληψιών στις οποίες θα προβαίνουν η Διεύθυνση ΠΕΧΩ της Περιφέρειας ή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Θεσσαλίας-Στ. Ελλάδας ή τα ΚΕΠΠΕ ή άλλοι φορείς που θα κινητοποιηθούν (όπως και οι ιδιώτες, μετά την ενεργοποίηση μνημονίων συνεργασίας με την Π.Στ.Ε.).

Ειδικά για την περίπτωση περιστατικού με εμπλεκόμενες μολυσματικές ουσίες και συνεπώς την πιθανότητα διασποράς επικινδύνων αποβλήτων υγειονομικών μονάδων, εκτός των ανωτέρω φορέων, συμμετέχουν και οι **αρμόδιες υπηρεσίες υγείας της Περιφέρειας** (ΚΥΑ οικ. 146163/2012, άρθρο 15).

Στην περίπτωση ατυχήματος με εμπλεκόμενο ραδιενεργό υλικό της κλάσης 7, η **ΕΕΑΕ** είναι αρμόδια για τον σχεδιασμό και συντονισμό όλου του απαιτούμενου έργου και των απαιτούμενων δράσεων για τη μέτρηση της ραδιενέργειας (παρ. 2(δ), άρθρο 97 του ΠΔ 101/2018). Σύμφωνα μάλιστα με την υπ' αριθ. 1/261/07-06-2019 Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΕΑΕ (ΦΕΚ 2621Β'/28-06-2019), οι αναλύσεις που γίνονται στο πλαίσιο κατάστασης έκτακτης ανάγκης **παρέχονται δωρεάν**.

Στο σημείο αυτό τονίζεται και πάλι ότι όλοι οι προαναφερθέντες φορείς εισέρχονται εντός της περιοχής του ατυχήματος μόνον όταν και εφόσον διαθέτουν τον κατάλληλο προστατευτικό εξοπλισμό και την εκπαίδευση και μόνον όταν και εφόσον εγγυηθεί για την ασφάλειά τους η αρμόδια για την καταστολή του συμβάντος Πυροσβεστική Υπηρεσία.

Οι δημόσιες υπηρεσίες εν γένει, οι υπηρεσίες της τοπικής αυτοδιοίκησης όλων των βαθμών και κάθε διοικητική αρχή, υποχρεούνται να παρέχουν κάθε αιτούμενη από τις ανωτέρω αρμόδιες ελεγκτικές αρχές συνδρομή για την εκτέλεση των ελέγχων τήρησης των ΑΕΠΟ και της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ο δε φορέας του έργου ή της δραστηριότητας υπέχει αντίστοιχες υποχρεώσεις, ιδίως μάλιστα ως προς τη διενέργεια των επισκέψεων στο χώρο, τη δειγματοληψία και τη συλλογή κάθε στοιχείου που απαιτείται για την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Η δαπάνη του ελέγχου τήρησης των ΑΕΠΟ βαρύνει τον φορέα εκμετάλλευσης του έργου ή της δραστηριότητας (Ν. 4014/2011, άρθρο 20). Σε περίπτωση μάλιστα εφαρμογής του ΠΔ 148/2009, προβλέπεται ότι το Σώμα Επιθεώρησης Βορείου και Νοτίου Ελλάδος (κατά τόπο αρμοδιότητας) της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος & Υδάτων, είναι δυνατόν να αναθέτει τη διενέργεια μέρους ή του συνόλου των ελέγχων σε επιστημονικούς φορείς ή άλλους εξειδικευμένους φορείς του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, εφόσον κρίνεται ότι μπορούν να συνεισφέρουν ουσιαστικά στο έργο αυτό. **Στην περίπτωση αυτή ανάθεσης των ελέγχων σε τρίτους η δαπάνη βαρύνει τον φορέα εκμετάλλευσης της δραστηριότητας** (ΠΔ 148/2009, άρθρο 16, παρ. 2). Συγκεκριμένα, **το ΣΥ.Γ.Α.ΠΕ.Ζ.** συνεργάζεται με τις κατά τόπους **Χημικές Υπηρεσίες του Γενικού Χημείου του Κράτους**, για την ανάλυση περιβαλλοντικών δειγμάτων (επιφανειακά και υπόγεια νερά, εδάφη, λύματα, απόβλητα, ιλύς) που λαμβάνονται από τους Επιθεωρητές Περιβάλλοντος του ΣΥ.Γ.Α.ΠΕ.Ζ. κατά τη διάρκεια τακτικών ή έκτακτων περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων, όποτε κριθεί σκόπιμο. Η επιλογή της εκάστοτε αρμόδιας

Χημικής Υπηρεσίας γίνεται ανάλογα με την περιοχή δειγματοληψίας (χωρική αρμοδιότητα), καθώς και ανάλογα με το είδος των επιθυμητών εργαστηριακών αναλύσεων βάσει του Καταλόγου των διαπιστευμένων από το ΕΣΥΔ Εργαστηρίων του ΓΧΚ. Για τη συγκεκριμένη συνεργασία δεν απαιτείται υπογραφή κάποιας Σύμβασης ή κάποιου Μνημονίου Συνεργασίας, δεδομένου ότι το κόστος των αναλύσεων **βαρύνει τους υπόχρεους κατόχους των αποβλήτων** (υπ' αριθ. 799/31.10.2017 έγγραφο του ΣΥ.Γ.Α.ΠΕ.Ζ.).

Εφόσον ο αρμόδιος για τις δειγματοληψίες ή μετρήσεις φορέας δεν διαθέτει δυναμικό ή/και μέσα για να προβεί σε αυτές ή το δυναμικό ή/και τα μέσα που διαθέτει δεν επαρκούν, ο ανωτέρω τις αναθέτει σε άλλους δημόσιους φορείς ή δημόσια εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα και εφόσον και κάτι τέτοιο δεν καθίσταται δυνατόν, τις αναθέτει σε **πιστοποιημένους ιδιωτικούς φορείς**

Όσον αφορά τους ιδιωτικούς φορείς και ιδιώτες οι οποίοι τυχόν θα κληθούν να συνδράμουν στη διενέργεια δειγματοληψιών ή/και μετρήσεων, είναι δυνατή η **κατάρτιση μητρώου διαπιστευμένων εργαστηρίων**, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 9 του Μέρους III του Γεν. Σχεδίου.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι προαπαιτούμενο για τη σωστή αξιολόγηση των μετρήσεων και συνεπώς και την εκτίμηση του περιστατικού, αποτελεί η ύπαρξη καθορισμένων επιτρεπόμενων τιμών ρυπαντικών παραμέτρων μέσω κατάλληλου θεσμικού πλαισίου.

Εάν από τις μετρήσεις προκύψει ότι οι τιμές μίας ή περισσότερων ρυπαντικών παραμέτρων υπερβαίνουν τα αντίστοιχα επιτρεπόμενα όρια, το περιστατικό χαρακτηρίζεται από τον επικεφαλής Αξιωματικό του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού ως σοβαρό ατύχημα και η διαχείρισή του γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 4 του Μέρους IV του Γεν. Σχεδίου.

Επιπλέον, αναφορικά με τη διενέργεια δειγματοληψιών, επισημαίνονται τα εξής:

- Η δυνατότητα διενέργειας δειγματοληψιών δεν είναι πάντα άμεσα εφικτή.
- Η λήψη των αποτελεσμάτων πολλές φορές δεν είναι άμεση αλλά δύναται να απαιτεί ένα σχετικό χρονικό διάστημα, αλλά και ύπαρξη εξειδικευμένου εξοπλισμού.

Σε κάθε περίπτωση μπορεί να λαμβάνεται υπόψιν η αρχή της προφύλαξης για τη λήψη αποφάσεων ειδικά σε περιπτώσεις που είναι επιτακτική η λήψη απόφασης λόγω εκτάκτων καταστάσεων

2.1.2 ΔΙΑΡΡΟΗ ΤΟΞΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ/ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΟΥ ΑΕΡΑ

Σε περίπτωση που υπάρχει διαρροή τοξικών ουσιών στην ατμόσφαιρα, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν το περιστατικό λαμβάνει ή πρόκειται να λάβει μεγάλες διαστάσεις ώστε να χαρακτηριστεί ως «σοβαρό ατύχημα», αφού γίνουν ανιχνεύσεις ρύπων και μετρήσεις – εφόσον αυτό είναι εφικτό – από την αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία που βρίσκεται στο σημείο του ατυχήματος, δύναται, κατόπιν εισήγησης του επικεφαλής Αξιωματικού του Π.Σ. στο σημείο του περιστατικού, να κινητοποιηθούν η **Δ/ση ΠΕ.ΧΩ. Περιφέρειας Στ, Ελλάδας δια των οργανικών μονάδων της σε επίπεδο Π.Ε.** ή το **Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας** (κατά περίπτωση), προκειμένου, εφόσον είναι δυνατόν, να διεξαχθούν δειγματοληψίες και μετρήσεις ρυπαντικών παραμέτρων στον ατμοσφαιρικό αέρα.

Η εκτίμηση της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα μπορεί να γίνει μέσω (www.ypeka.gr):

- του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ), το οποίο λειτουργεί με ευθύνη της Δ/σης Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας (για το δίκτυο σταθμών στην περιοχή Αττικής, τον σταθμό στην Αλιάρτο Βοιωτίας και τον σταθμό στα Οινόφυτα Βοιωτίας, ο οποίος δεν λειτουργεί) και των Δ/σεων ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. της Π.Στ.Ε..
- Σταθμών άλλων φορέων (πχ Δήμων) που λειτουργούν σε συνεχή βάση και
- Σταθμών που η λειτουργία τους προκύπτει από περιβαλλοντικούς όρους (επιχειρήσεων).

Όσον αφορά το Εθνικό Δίκτυο Παρακολούθησης της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ, οι [Δ/νσεις Π.Ε.ΧΩ.ΣΧ. της Π.Στ.Ε.](#) είναι αρμόδιες για την εγκατάσταση σε αντιπροσωπευτικές θέσεις εθνικού δικτύου σταθμών για την παρακολούθηση της ποιότητας της ατμόσφαιρας και την παρακολούθηση της λειτουργίας τους, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 210 του Ν.3852/2010 σχετικά με τις αρμοδιότητες των Μητροπολιτικών Περιφερειών Αττικής και Θεσσαλονίκης (ΚΥΑ ΗΠ 14122/549/Ε103/2011, άρθρο 3).

- Στο υπ' αριθ. 863/27.01.2017 έγγραφο της Δ/νσης Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ: «Χαρτογραφική απεικόνιση σταθμών μέτρησης αέριας ρύπανσης στην ελληνική επικράτεια» που είναι αναρτημένο και στον ιστοχώρο της ΓΓΠΠ: www.civilprotection.gr απεικονίζονται χαρτογραφικά όλοι οι σταθμοί μέτρησης αέριας ρύπανσης (μόνιμοι και κινητοί στην ελληνική επικράτεια. Στο ανωτέρω έγγραφο παρατίθεται και Πίνακας με όλα τα διαπιστευμένα από το ΕΣΥΔ εργαστήρια τα οποία διενεργούν δειγματοληψίες (με κινητούς σταθμούς) και αναλύσεις αέρα.

Επισημαίνεται πάντως ότι ακόμα και σε περίπτωση που το υφιστάμενο δίκτυο μέτρησης αέριας ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ) δε δίνει τιμές ρυπαντικών παραμέτρων οι οποίες υπερβαίνουν τα αντίστοιχα επιτρεπόμενα όρια ή εάν δεν είναι δυνατή η λήψη ή η άμεση λήψη μετρήσεων των ανωτέρω παραμέτρων, αλλά εφόσον οι κατ' εκτίμηση από τον επικεφαλής Αξιωματικό του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού και τον [τεχνικό ασφαλείας της εγκατάστασης](#) (σε συνεργασία πιθανά και με την οικεία περιφερειακή [Χημική Υπηρεσία και/ή την αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή](#)) διαρρέουσες ποσότητες τοξικών αερίων ή/και ενδείξεις (έντονη και/ή παρατεταμένη οσμή, συμπτώματα τυχόν θυμάτων όπως αναπνευστικά προβλήματα, εγκαύματα, δακρύρροια, σπασμοί, απώλεια συνείδησης, απώλεια αισθήσεων κ.ά.) υποδηλώνουν την παρουσία στον αέρα τοξικών ρύπων σε επικίνδυνες συγκεντρώσεις, το περιστατικό χαρακτηρίζεται και πάλι ως «σοβαρό ατύχημα». Το αυτό συνάγεται λαμβάνοντας υπόψιν ότι:

- Το ΕΔΠΑΡ δεν μετράει επικινδύνους τοξικούς αέριους ρύπους που συνήθως εκλύονται από βιομηχανικά ατυχήματα μεγάλης έκτασης, όπως Cl₂, HCN, διοξίνες, φουράνια κλπ., ενώ, ούτε το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας, αλλά ούτε και οι Περιφέρειες (Δ/νσεις Π.Ε.ΧΩ.ΣΧ.) διαθέτουν εξοπλισμό για ανίχνευση ή μέτρηση συγκεντρώσεων τέτοιων ρύπων (υπ' αριθ. 19033/13-04-2016 έγγραφο της Δ/νσης Κλιματικής Αλλαγής & Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του ΥΠΕΝ).

- Δεν υπάρχουν σταθμοί μέτρησης αέριας ρύπανσης εγκατεστημένοι σε χαρακτηριστικές θέσεις περίξ εκάστης εγκατάστασης SEVESO, κάτι το οποίο έχει αποτυπωθεί με το υπ' αριθ. 863/27.01.2017 έγγραφο της Δ/νσης Σχεδιασμού & Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών της ΓΓΠΠ.

Επισημαίνεται, επίσης, ότι η ταυτοποίηση των ουσιών που εκλύονται ενδεχόμενα να μην είναι άμεσα δυνατή αλλά και ενδεχόμενα να μην υπάρχουν σχετικά όρια συγκεντρώσεων επικινδυνότητας για τοξικές ουσίες στην ατμόσφαιρα (όπως υπάρχουν για ατμοσφαιρικούς ρύπους).

2.1.3 ΈΛΕΓΧΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΥΔΑΤΩΝ

Σε περίπτωση που υπάρχει ή αναμένεται να υπάρξει πιθανή ρύπανση υδάτινων αποδεκτών, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν το περιστατικό λαμβάνει ή πρόκειται να λάβει μεγάλες διαστάσεις ώστε να χαρακτηριστεί ως «σοβαρό ατύχημα», κινητοποιούνται οι αρχές του Ν. 4014/2011 (άρθρο 20) που έχουν την αρμοδιότητα για τη διενέργεια δειγματοληψιών και τη συλλογή στοιχείων ή το Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. (σε περίπτωση θαλάσσιας ρύπανσης). Σε περίπτωση που η συγκέντρωση των ρυπαντικών παραμέτρων σε κάποιον ή κάποιους αποδέκτες υπερβεί τα επιτρεπόμενα όρια, το συμβάν χαρακτηρίζεται ως [σοβαρό ατύχημα](#) και η διαχείρισή του γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 3.3 του Γεν. Σχεδίου. Το αυτό ισχύει και στην περίπτωση που δεν είναι εφικτή η άμεση μέτρηση των συγκεντρώσεων τοξικών ρύπων στους υδάτινους αποδέκτες και

εφόσον, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του επικεφαλής Αξιωματικού του ΠΣ στο σημείο του περιστατικού, σε συνεργασία με τον τεχνικό ασφαλείας της εγκατάστασης, οι διαφυγούσες ποσότητες των επικινδύνων ουσιών είναι τέτοιες ώστε να προκαλέσουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον και την υγεία των πολιτών.

Στο σημείο αυτό επισημαίνεται και πάλι ότι οι ανωτέρω φορείς προβαίνουν σε σχετικές δράσεις μόνον εφόσον εγγυηθεί για την ασφάλειά τους ο αρμόδιος επικεφαλής Αξιωματικός του Π.Σ. στο περιστατικό, ο οποίος έχει και τον συντονισμό του έργου της καταστολής.

A. Έλεγχος Ποιότητας Υδάτων πλην Πόσιμων

Αναφορικά με τον έλεγχο της ποιότητας των υδάτων πλην του πόσιμου ύδατος, τα Τμήματα Υδροοικονομίας (ή Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας) της [Δ/νσεων ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ.](#) της Περιφέρειας Στ. Ελλάδας ελέγχουν τις σημειακές και διάχυτες εκπομπές ρύπων στα επιφανειακά, υπόγεια και παράκτια ύδατα (Ν. 3852/2010, άρθρο 186, παρ. Γ, εδ. ν.).

Επιπλέον, τα [Κλιμάκια Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος](#) (Κ.Ε.Π.Π.Ε.) της Π.Στ.Ε. ως αρμόδια για τον έλεγχο της εφαρμογής γενικά της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στην περιοχή της χωρικής αρμοδιότητάς τους (Ν. 4042/2012, άρθρο 55, παρ. 1), διενεργούν αυτοψίες με σκοπό τη διαπίστωση παραβάσεων.

Το αυτό δύναται να διενεργηθεί και από τις αρμόδιες [Δ/σεις \(ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. και Υδάτων, κατά περίπτωση\) των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων](#), δεδομένου ότι συγκαταλέγονται στους φορείς του άρθρου 20 του Ν. 4014/2011. Σε περίπτωση που η ένταση και η έκταση του συμβάντος το απαιτεί, αυτοψίες διενεργούνται και από το [Τμήμα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος του αρμόδιου κατά περίπτωση Σώματος Επιθεώρησης της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του ΥΠΕΝ](#).

Η παρακολούθηση της ποιότητας των ανωτέρω υδάτων δύναται να γίνει και μέσω του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της Ποιότητας και Ποσότητας των Υδάτων της χώρας, το οποίο στοχεύει στην υλοποίηση της Παρακολούθησης των Ποσοτικών και Ποιοτικών χαρακτηριστικών των εσωτερικών, μεταβατικών, παράκτιων και υπόγειων υδάτων στα δεκατέσσερα (14) Υδατικά Διαμερίσματα της χώρας, περιλαμβάνει 2000 θέσεις δειγματοληψιών και μετρήσεων, με μετρήσεις τόσο χημικών όσο και βιολογικών παραμέτρων και λειτουργεί υπό την εποπτεία της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΚΥΑ 140384/2011, ΦΕΚ 2017 Β'). Συγκεκριμένα, για τη λειτουργία του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης, η Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος & Υδάτων συντονίζει και επιβλέπει τους ακόλουθους Φορείς (άρθρο 3, ΚΥΑ 140384/2011, ΦΕΚ 2017 Β'):

- α) Γενικό Χημείο του Κράτους (Γ.Χ.Κ.),
- β) Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών (ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.),
- γ) Ελληνική Αρχή Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΕΑΓΜΕ),
- δ) Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων (Ε.Κ.Β.Υ.),
- ε) Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Λάρισας (Δ.Ε.Υ.Α.Λ.),
- στ) Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Ηρακλείου Κρήτης (Δ.Ε.Υ.Α.Η.),
- ζ) Ινστιτούτο Εδαφοδατικών Πόρων της Γενικής Διεύθυνσης Αγροτικής Έρευνας του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού-Δήμητρα.

Οι ανωτέρω φορείς έχουν την ευθύνη για τη λειτουργία του Εθνικού Δικτύου, μέσω διεξαγωγής δειγματοληψιών, αναλύσεων και επί τόπου μετρήσεων, όπως και για την ετήσια υποβολή στοιχείων με τα αποτελέσματα της παρακολούθησης στη Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της Γενικής Γραμματείας Φυσικού Περιβάλλοντος & Υδάτων, ενώ το Γενικό Χημείο του Κράτους (Γ.Χ.Κ.) εξαιρείται από τις δειγματοληψίες και τις επί τόπου μετρήσεις (άρθρο 4, ΚΥΑ 140384/2011, ΦΕΚ 2017 Β'). Η εκτίμηση της ποιότητας των υδάτων γίνεται με βάση τα πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος ουσιών προτεραιότητας για τον προσδιορισμό της

χημικής και οικολογικής κατάστασης των επιφανειακών υδάτων (Οδηγία 2013/39/ΕΚ, ΚΥΑ οικ. 170766/2016 - ΦΕΚ 69/Β/22-01-2016).

Προκειμένου για τον έλεγχο της ποιότητας των θαλάσσιων υδάτων, σε περίπτωση πιθανής ρύπανσης αυτών ένεκα του ατυχήματος, οι τοπικές αρμόδιες [Λιμενικές Αρχές](#) προβαίνουν ή αναθέτουν σε φορείς (π.χ. ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.) να προβούν στις απαιτούμενες δειγματοληψίες και εφόσον απαιτείται, ενεργοποιείται το Εθνικό Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης για την αντιμετώπιση περιστατικών ρύπανσης από πετρέλαιο και άλλες επιβλαβείς ουσίες (ΠΔ 11/2002).

Επισημαίνεται ότι στον ιστοχώρο του ΕΟΔΥ (www.eody.gov.gr) διατίθενται οδηγίες δειγματοληψίας για ύδατα ανθρώπινης κατανάλωσης, θαλασσιών υδάτων, υδάτων λιμνών και ποταμών, υπογείων υδάτων από επιμολυσμένες περιοχές, οδηγίες αποθήκευσης και μεταφοράς δειγμάτων υδάτων και τροφίμων στο ΚΕΔΥ, κλπ.

B. Έλεγχος Ποιότητας Πόσιμου Ύδατος

Με μέριμνα του [υπευθύνου ύδρευσης](#) (όπως ορίζεται στην παρ. 4 του Μέρους 2 του Γεν. Σχεδίου), διενεργείται άμεσα εργαστηριακός έλεγχος (αναλύσεις μικροβιολογικών και φυσικοχημικών παραμέτρων), μετά από σχετική δειγματοληψία, σε συνεργασία [με τις Υπηρεσίες Περιβαλλοντικής Υγιεινής & Υγειονομικού Ελέγχου \(Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας - Τμήματα Περιβαλλοντικής Υγιεινής & Υγειονομικού Ελέγχου ή Δ/νσεις Υγειονομικού Ελέγχου και Περιβαλλοντικής Υγιεινής των Περιφερειακών Ενοτήτων\)](#) των Περιφερειακών Ενοτήτων, στο πλαίσιο του εποπτικού ελέγχου που ασκούν στην παρακολούθηση της ποιότητας του πόσιμου ύδατος.

Ο εργαστηριακός έλεγχος διενεργείται σε εργαστήρια όπως αυτά προδιαγράφονται στο άρθρο 11, παράγραφος 3 της ΚΥΑ Γ1δ/ΓΠ οικ.67322/2017 (ΦΕΚ 3282Β'/19-9-2017) «Ποιότητα νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 3ης Νοεμβρίου 1998 όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία (ΕΕ) 2015/1787 (L260, 7-10-2015)». Συγκεκριμένα:

1. τα ιδιωτικά εργαστήρια ή άλλοι φορείς με τους οποίους τα ιδιωτικά εργαστήρια συνάπτουν συμβάσεις πρέπει να είναι διαπιστευμένα κατά το πρότυπο EN ISO/ IEC 17025 ή άλλο ισοδύναμο διεθνώς αποδεκτό πρότυπο από το ΕΣΥΔ ή άλλο φορέα που συμμετέχει στη Συμφωνία Αμοιβαίας Αναγνώρισης της Ευρωπαϊκής Διαπίστευσης για τις δοκιμές (EA-MLA testing).

2. [τα εργαστήρια του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα](#) (εργαστήρια ΔΕΥΑ, εργαστήρια ΟΤΑ, εργαστήρια ιατρικών σχολών Πανεπιστημίων, εργαστήρια ΚΕΔΥ και ΠΕΔΥ κ.α.) θα πρέπει να συμμορφωθούν με τις ανωτέρω απαιτήσεις διαπίστευσης το αργότερο εντός πέντε ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της ΚΥΑ Γ1δ/ΓΠ οικ.67322/2017. Σε κάθε περίπτωση, κατά τη μεταβατική περίοδο συμμόρφωσης τα ως άνω αναφερόμενα εργαστήρια θα πρέπει να διαθέτουν σύστημα αναλυτικού ποιοτικού ελέγχου το οποίο περιοδικά θα υποβάλλεται σε έλεγχο από φορέα μη υπαγόμενο στο εργαστήριο.

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη Δ1(δ)/Γ.Π.οικ16518/27-02-2018 εγκύκλιο της Δ/σης Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας, υπενθυμίζεται ότι οι εργαστηριακές εξετάσεις δεν αποτελούν τη μόνη βάση για να γίνει αποδεκτή ή να απορριφθεί μία ύδρευση, εάν δεν επιβεβαιώνονται από τα πορίσματα της υγειονομικής αναγνώρισης. Τα αποτελέσματα των εργαστηριακών εξετάσεων και ιδιαίτερα των μικροβιολογικών, ερμηνεύονται πάντα υπό το φως των παρατηρήσεων της υγειονομικής αναγνώρισης της περιοχής υδροληψίας, για την οποία η εργαστηριακή εξέταση αποτελεί συμπληρωματικό και όχι αποφασιστικό στοιχείο. Κάθε εξέταση δεν αντικατοπτρίζει παρά την κατάσταση της στιγμής της δειγματοληψίας, ενώ η αναγνώριση επιτρέπει την επισήμανση των υπαρκτών και ακόμη δυνητικών κινδύνων. Σημειώνεται επίσης, ότι εκτός από την κατάλληλη υγειονομική προστασία των πηγών υδροληψίας και των αγωγών

μεταφοράς του νερού, πρέπει υποχρεωτικά να τηρούνται και οι κατάλληλες αποστάσεις ασφαλείας από γειτονικές εστίες ρύπανσης και μόλυνσης.

Το Υπουργείο Υγείας (Δ/ση Δημόσιας Υγείας & Περιβαλλοντικής Υγιεινής) καταρτίζει κατευθυντήριες οδηγίες προς τους υπευθύνους ύδρευσης για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους.

Γ. Εκτίμηση Ποιότητας Γεωργικών και Κτηνοτροφικών Προϊόντων και Αλιευμάτων

Ειδικά για την περίπτωση ελέγχων σε γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα και αλιεύματα:

i. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ΚΥΑ 1288/17 (ΦΕΚ 1763 Β/22-05-2017), ως αρμόδια κεντρική αρχή για την οργάνωση των επίσημων ελέγχων, όπως αυτοί ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 882/2004, νοείται το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων διά των αρμοδίων, κατά περίπτωση, υπηρεσιών του και του εποπτευόμενου από αυτό [Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων \(Ε.Φ.Ε.Τ.\)](#). Ο Ε.Φ.Ε.Τ. έχει την ευθύνη της οργάνωσης, συντονισμού και εποπτείας των επίσημων ελέγχων στους τομείς των τροφίμων, όπως ορίζονται στον Κανονισμό 178/2002 και των υλικών σε επαφή με τρόφιμα σε όλα τα στάδια της αλυσίδας παρασκευής, μεταποίησης, διανομής και διάθεσης, σύμφωνα με τον Ν. 2741/1999 (Α199) (άρθρο 1, παρ. 1).

α) Η αρμοδιότητα του Ε.Φ.Ε.Τ. στον τομέα των τροφίμων ζωικής προέλευσης αφορά στις κατηγορίες παραγωγικών εγκαταστάσεων που προβλέπονται στην ΚΥΑ 1288/17 (παρ. 2, άρθρο 1) και σε όλα τα στάδια διανομής και διάθεσης αυτών.

β) Ο Ε.Φ.Ε.Τ. στα τρόφιμα φυτικής προέλευσης έχει αρμοδιότητα μετά την πρωτογενή παραγωγή και την συσκευασία πρωτογενών προϊόντων (παρ. 2, άρθρο 1).

γ) Η αρμοδιότητα των υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αφορά: αα) στον τομέα των τροφίμων ζωικής προέλευσης στις κατηγορίες παραγωγικών εγκαταστάσεων που αναφέρονται στο Π.Δ. 79/2007 (Α' 95), όπως ισχύει και ββ) στον τομέα των τροφίμων φυτικής προέλευσης σε όλα τα στάδια της πρωτογενούς παραγωγής, τυποποίησης και συσκευασίας των πρωτογενών προϊόντων (παρ. 2, άρθρο 1).

ii. Σε περιφερειακό επίπεδο, ως αρμόδιες αρχές ορίζονται οι εξής [άρθρο 3, ΚΥΑ 15523/06 (ΦΕΚ 1187 Β'/31-8-2006)]:

α. [Οι Περιφερειακές Διευθύνσεις του Ε.Φ.Ε.Τ.](#)

β. [Οι αρμόδιες Δ/σεις των Γενικών Δ/σεων Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής των οικείων Περιφερειών](#)

γ. [Οι αρμόδιες Δ/σεις των Γενικών Δ/σεων Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας των οικείων Περιφερειών](#)

δ. Άλλες υπηρεσίες ή φορείς που έχουν την αποδεδειγμένη ικανότητα να εκτελέσουν και εφαρμόσουν προγράμματα επίσημου ελέγχου τροφίμων.

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 3 της Απόφασης 30/003/000/4638/2015 (ΦΕΚ 2801Β'/22-12-2015) του Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων:

- Ως επίσημα εργαστήρια για την πραγματοποίηση χημικών αναλύσεων σε δείγματα τροφίμων ή υλικών σε επαφή με τρόφιμα που δειγματίζονται από τις ανωτέρω αρμόδιες αρχές κατά τους επίσημους ελέγχους, [ορίζονται οι Χημικές Υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης του ΓΧΚ.](#)
- Η καθ ύλην και η κατά τόπον αρμοδιότητα των Χημικών Υπηρεσιών που λειτουργούν ως επίσημα εργαστήρια στον τομέα των ελέγχων στα τρόφιμα στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΚ) 882/2004, εξειδικεύονται και ορίζονται στο Παράρτημα, που ακολουθεί μετά από το άρθρο 7 της Απόφασης 30/003/000/4638/2015 (ΦΕΚ 2801Β'/22-12-2015) του Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος αυτής.

Σε περίπτωση που μία Χημική Υπηρεσία, από τις οριζόμενες στο ανωτέρω Παράρτημα αδυνατεί, για έκτακτους λόγους, να πραγματοποιήσει έλεγχο αρμοδιότητάς της η αρμόδια Διεύθυνση της Κεντρικής Υπηρεσίας της Γενικής Διεύθυνσης του ΓΧΚ εξετάζει τη δυνατότητα εκτέλεσης του ελέγχου από άλλη Χημική Υπηρεσία, που ορίζεται στο ανωτέρω Παράρτημα στην οποία και αναθέτει την εκτέλεση του συγκεκριμένου ελέγχου. Κατά ανάλογο τρόπο αντιμετωπίζονται και οι περιπτώσεις εργαστηριακών ελέγχων για παραμέτρους που τυχόν δεν εμπεριέχονται στο ανωτέρω Παράρτημα.

iii. Για τον έλεγχο υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων λαμβάνονται δείγματα από τις [Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των κατά τόπους Περιφερειακών Ενοτήτων](#) (ΔΑΟΚ-ΠΕ) και τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών & Ποιοτικού Ελέγχου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΠΚΠΦ & ΠΕ) (άρθρο 3, ΚΥΑ 11324/113170 (ΦΕΚ 3225B/4-12-2012)). Σε περίπτωση ανίχνευσης υπολειμμάτων γεωργικών φαρμάκων ανώτερων από τα ανώτατα επιτρεπτά όρια, όπως αυτά ορίζονται με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 396/2005 (ΚΥΑ 91972/27-1-2003 (ΦΕΚ Β' 123)), τα προαναφερόμενα αρμόδια όργανα για τη διεξαγωγή ελέγχων λαμβάνουν μέτρα με σκοπό τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας σύμφωνα με σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Τα δείγματα λαμβάνονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με αριθ. 91972/27-1-2003 (ΦΕΚ Β' 123) Κοινή Υπουργική Απόφαση περί «Καθιέρωσης κοινοτικών μεθόδων δειγματοληψίας για τον έλεγχο των υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων μέσα και πάνω σε προϊόντα φυτικής και ζωικής προέλευσης και κατάργηση της ΚΥΑ 236429/1983 (Β' 106), σε εναρμόνιση προς την οδηγία 2002/63/ΕΚ της Επιτροπής της 11ης Ιουλίου 2002».

Τα εργαστήρια που εκτελούν τις επίσημες αναλύσεις σε θέματα υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε τρόφιμα φυτικής προέλευσης είναι (παρ. 2, άρθρο 1, ΚΥΑ 4211/48456/20-04-2016 ΦΕΚ Β' 1284/05.05.16):

A. Το Εργαστήριο Υπολειμμάτων Γεωργικών Φαρμάκων του Μπενακείου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου (εθνικό εργαστήριο αναφοράς) και

B. Το Εργαστήριο Υπολειμμάτων Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων του Π.Κ.Π.Φ. & Π.Ε. Θεσσαλονίκης.

iv. Σε εφαρμογή του άρθρου 65 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 528/2012, [οι επίσημοι έλεγχοι των βιοκτόνων προϊόντων και των κατεργασμένων αντικειμένων με βιοκτόνα προϊόντα αρμοδιότητας του ΥΠ.Α.Α. & Τ., διενεργούνται σύμφωνα με τα ετήσια προγράμματα ελέγχου της παρ. 1, \[κατόπι καταγγελίας ή/και αυτεπαγγέλτως, από τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των οικείων Περιφερειών και Περιφερειακών Ενοτήτων της Χώρας και από τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου του ΥΠ.Α.Α. & Τ.\]\(#\) \(παρ. 2, άρθρο 7, ΚΥΑ 4616/52519/2016 \(ΦΕΚ 1367B'/16-5-2016\)\).](#)

Το Εργαστήριο Χημικού Ελέγχου Γεωργικών Φαρμάκων του Μ.Φ.Ι. (Κεντρικό Εργαστήριο) και το Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού & Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου Θεσσαλονίκης έχουν ορισθεί ως αρμόδια εργαστήρια για τη διενέργεια των αναλύσεων φυτοπροστατευτικών και των βιοκτόνων προϊόντων, σε ό,τι αφορά την εγγυημένη σύνθεση και τις φυσικοχημικές ιδιότητές τους [ΤΠ βιοκτόνων αρμοδιότητας του ΥΠ.Α.Α. & Τ. (παρ. γ, άρθρο 2, ΚΥΑ 4616/52519/2016 (ΦΕΚ 1367B'/16-5-2016)].

2.2 ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΥΤΟΤΕΛΟΥΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ Π.ΣΤ.Ε

Η [Αυτοτελής Δ/ση Πολιτικής Προστασίας της Στ. Ελλάδας](#), προκειμένου να δρομολογήσει δράσεις όπως αυτές αναφέρονται ανωτέρω (βλ. παρ.2.1), ενημερώνει άμεσα τον Περιφερειάρχη ή/και τον χωρικό/θεματικό Αντιπεριφερειάρχη.

Στη συνέχεια, ο/οι τελευταίοι και ανάλογα με το είδος του περιστατικού κινητοποιούν, κατά περίπτωση, τις κάτωθι οργανικές μονάδες της Περιφέρειας προκειμένου, εφόσον και όταν απαιτηθεί, να δρομολογήσουν δράσεις όπως αυτές αναφέρονται στην παρ. 2.1 του παρόντος :

- το Τμήμα Πολιτικής Προστασίας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας,
- τη Δνση ΠΕ.ΧΩ.ΣΧ. της Περιφέρειας δεδομένου ότι συμπεριλαμβάνεται στις αρχές που είναι αρμόδιες για τη διεξαγωγή δειγματοληψιών, όπως αυτές ορίζονται στον Ν 4014/2011 (άρθρο20)],
- την αρμόδια οργανική μονάδα της Περιφέρειας (Δ/ση Τεχνικών Έργων κλπ (που έχει αρμοδιότητες συντήρησης στο οδικό δίκτυο στο οποίο συνέβη το ατύχημα ή συμβάν (για περιστατικά στο εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο της χώρας, καθώς και την αρμόδια Δ/ση της Γενικής Δ/σης Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας.
- το Κλιμάκιο Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΚΕΠΠΕ.) της οικείας Περιφερειακής Ενότητας/Περιφέρειας (Ν 4014/2011, άρθρο20, παρ 3), [δεδομένου ότι συμπεριλαμβάνεται στις αρχές που είναι αρμόδιες για τη διεξαγωγή δειγματοληψιών, όπως αυτές ορίζονται στον Ν 4014/2011 (άρθρο20)],
- την αρμόδια Δ/ση της Γενικής Δ/σης Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφέρειας
- την αρμόδια Περιφερειακή Διεύθυνση Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (ΠΔ 134/2017, άρθρο48), σε περίπτωση τραυματισμού ή θανάτου του εργαζομένου εντός της εγκατάστασης ή χειριστών μηχανημάτων
- οποιοσδήποτε άλλες περιφερειακές υπηρεσίες κριθεί απαραίτητο να κινητοποιηθούν, ούτως ώστε οι ανωτέρω να δρομολογήσουν δράσεις, όπως αυτές προβλέπονται στο Μέρος 2 του Γεν. Σχεδίου .

2.3. ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

2.3.1. Απομάκρυνση ακινητοποιημένου οχήματος από το οδόστρωμα

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, όποιος έχει τις αρμοδιότητες ή την εξουσία επί του πράγματος επί του οποίου διεξάγεται δημόσια κυκλοφορία, σύμφωνα με την παρ.1 του αρθ.10 του Ν. 2696/1999 (Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας), υποχρεούται να λαμβάνει κάθε μέτρο, ώστε από την δημόσια κυκλοφορία να μην δημιουργείται κίνδυνος ή ζημία τρίτων προσώπων ή άλλων έννομων αγαθών (υπ. αριθ. 2501/14/21-γ/12-12-2005 σχετικό έγγραφο της Δ/σης Τροχαίας του Αρχηγείου της ΕΛΑΣ).

Το άρθρο αυτό του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, σε συνδυασμό με τα άρθρα 1,11,12,13 του Ν. 3013/2002, προκαλεί προφανώς υποχρέωση στο φορέα που έχει την αρμοδιότητα συντήρησης και λειτουργίας ενός οδικού άξονα στον οποίο διεξάγεται δημόσια κυκλοφορία, για την άμεση απομάκρυνση του βυτιοφόρου οχήματος – μετά την ολοκλήρωση της μετάγγισης του επικίνδυνου υλικού από αυτό, σε περίπτωση που κάτι τέτοιο απαιτείται - καθώς και τυχόν ακινητοποιημένων οχημάτων, εξαιτίας ατυχήματος κατά τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, εφόσον αυτή αποβλέπει στην αποκατάσταση της κυκλοφορίας των οχημάτων, έτσι ώστε να μην δημιουργείται κίνδυνος ή ζημία.

Κατά συνέπεια, η αρμοδιότητα διάθεσης ή μίσθωσης γερανοφόρων ρυμουλκών οχημάτων με στόχο την άμεση απομάκρυνση του βυτιοφόρου οχήματος, καθώς και τυχόν ακινητοποιημένων οχημάτων, εξαιτίας ατυχήματος κατά τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, **υπάγεται στις υποχρεώσεις του φορέα που έχει την ευθύνη συντήρησης και λειτουργίας του οδοστρώματος**, κατόπιν σχετικής συνεργασίας με τον αρμόδιο ΣΑΜΕΕ, προς αποφυγή συνοδών συμβάντων. Οι κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Τροχαίας της ΕΛ.ΑΣ. ή τα εντεταλμένα προς τούτο στελέχη των

αρμόδιων Λιμενικών Αρχών (κατά τόπο αρμοδιότητας) υποστηρίζουν το έργο της απομάκρυνσης των οχημάτων, καταδεικνύοντας το καλύτερο δρομολόγιο προσέγγισης στα γερανοφόρα οχήματα.

Νοείται ότι και πάλι το κόστος για την κινητοποίηση του γερανοφόρου οχήματος **αναλαμβάνει ο φέρων την ευθύνη της ζημίας** (κατά περίπτωση ή η ασφαλιστική του εταιρία), σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Αστικού και Ποινικού Κώδικα, όπως αυτοί ισχύουν).

Επισημαίνεται ότι, κατά τη διάρκεια της απομάκρυνσης του βυτιοφόρου οχήματος, η οποία λαμβάνει χώρα μετά την πλήρη καταστολή του περιστατικού και πριν τη λήξη του, το ΠΣ, ως έχον τον συντονισμό της καταστολής του περιστατικού, εγγυάται την ασφάλεια του χώρου, των εργασιών και των χειριστών των μηχανημάτων.

2.3.2 Αποκατάσταση βλαβών του οδοστρώματος και των στοιχείων ασφαλείας της οδού (στηθαία, νησίδες ασφαλείας, σήμανση κ.ο.κ.)

Η αρμόδια προς συντήρηση της οδού υπηρεσία υποχρεούται να πραγματοποιήσει με όργανά της αυτοψία της βλάβης μέσα σε δύο (2) εργάσιμες ημέρες αφότου λάβει με οποιονδήποτε τρόπο γνώση αυτής και να συντάξει συνοπτική έκθεση περί της έκτασης και του είδους της και της ύπαρξης ή μη ανάγκης άμεσης αντιμετώπισης. Εφόσον κατά την αυτοψία διαπιστωθεί επικινδυνότητα της βλάβης για την οδική ασφάλεια, λαμβάνονται άμεσα από τους διενεργούντες την αυτοψία τα απαραίτητα μέτρα για την προσωρινή της αποκατάσταση, εφόσον αυτή είναι δυνατή, άλλως για την οριοθέτηση και την κατάλληλη σήμανσή της, προς αποφυγή ατυχημάτων. Η αποκατάσταση βλαβών που κρίνονται επικίνδυνες για τη οδική ασφάλεια ολοκληρώνεται υποχρεωτικά εντός δέκα (10) ημερών από τη διενέργεια της αυτοψίας (Ν. 3481/2006, άρθρο 7, παρ. 6). **Νοείται ότι οι δαπάνες για την αποκατάσταση των ανωτέρω βλαβών καταλογίζονται στον υπαίτιο του ατυχήματος, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις του Αστικού και του Ποινικού Κώδικα, όπως αυτοί ισχύουν.**

Η σειρά ενεργειών και δράσεων εμφανίζεται όλων των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και Φορέων εμφανίζονται στα συνημμένα οργανογράμματα και στους συνημμένους πίνακες του παραρτήματος Δ.1 και Δ.2 .

ΜΕΡΟΣ 3. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Η ενημέρωση του κοινού διακρίνεται στη γενική ενημέρωση σχετικά με τα μέτρα αυτοπροστασίας από κινδύνους που προέρχονται από ατυχήματα κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν και στην ειδική ενημέρωση, με την έκδοση και κοινοποίηση οδηγιών προς τους πολίτες κατά τη διάρκεια του μεγάλου ατυχήματος.

3.1 Γενική ενημέρωση κοινού

Όσον αφορά τη γενική ενημέρωση του κοινού σχετικά με τα μέτρα αυτοπροστασίας από κινδύνους που προέρχονται από ατυχήματα κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων και τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν, αυτή γίνεται σε κεντρικό επίπεδο από τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας και το Αρχηγείο του Πυροσβεστικού Σώματος (Ν. 3013/2002, Π.Δ. 210/1992). Στους ιστοχώρους της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής

Προστασίας (www.civilprotection.gr) και του Πυροσβεστικού Σώματος (www.psnet.gr) παρέχονται οδηγίες αυτοπροστασίας σε περίπτωση τεχνολογικού ατυχήματος.

Περαιτέρω ενημέρωση του κοινού σχετικά με τα μέτρα αυτοπροστασίας από κινδύνους που προέρχονται από τεχνολογικά ατυχήματα και τις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν, με βάση τις οδηγίες και το έντυπο υλικό της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αποτελεί υποχρέωση των Δ/σεων Πολιτικής Προστασίας των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, των [Αυτοτελών Δ/σεων Πολιτικής Προστασίας των Περιφερειών](#), καθώς και των Γραφείων Πολιτικής Προστασίας των Δήμων.

Στη διανομή του έντυπου ενημερωτικού υλικού μπορεί να συμμετέχουν και εθελοντικές οργανώσεις που είναι ενταγμένες στο μητρώο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας. Το ενημερωτικό υλικό, το οποίο διατίθεται μέσω του ιστοχώρου της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας (www.civilprotection.gr) δύναται να αναρτηθεί στους οικείους ιστοχώρους με σκοπό την ευρύτερη διάδοσή του. Στους ιστοχώρους www.ready.gov και www.fema.gov παρέχονται οδηγίες αυτοπροστασίας σε περιπτώσεις τεχνολογικών ατυχημάτων.

Για τις περιπτώσεις των υλικών των Κλάσεων 6.2 και 7, η γενική ενημέρωση παρέχεται από τον ΕΟΔΥ και την ΕΕΑΕ (τμήμα Α, παράρτημα ΧΙΙ, ΠΔ 101/2018), αντίστοιχα.

3.2 Ειδική Ενημέρωση του κοινού

Η ειδική ενημέρωση, μέσω της έκδοσης και κοινοποίησης οδηγιών προς τους πολίτες κατά τη διάρκεια του ατυχήματος γίνεται ως εξής:

Κατά τη διάρκεια ενός ατυχήματος η ενημέρωση των πολιτών απαιτείται σε περιπτώσεις που η εξέλιξη του περιστατικού φαίνεται να επιφέρει συνέπειες στην υγεία και την ακεραιότητα των πολιτών, στην περιουσία του και/ή στο περιβάλλον. Οι πληροφορίες που δίνονται στη δημοσιότητα από τις αρχές, απευθύνονται αποκλειστικά στον πληθυσμό που βρίσκεται σε ενδεχόμενο κίνδυνο και γίνονται κυρίως μέσω των ΜΜΕ. Η ενημέρωση ενδείκνυται να περιλαμβάνει γενικές πληροφορίες για τη φύση του ατυχήματος με έμφαση στις πιθανές συνέπειες για τον εκτιθέμενο πληθυσμό και το περιβάλλον, τις ονομασίες των επικινδύνων χημικών ουσιών που εμπλέκονται στο συμβάν και τις επικίνδυνες ιδιότητές τους, καθώς και οδηγίες αναφορικά με τους τρόπους αυτοπροστασίας και τις ενδεικνυόμενες ενέργειες κατά τη διάρκεια του ατυχήματος.

Η ενημέρωση του κοινού και η παροχή οδηγιών σε κεντρικό επίπεδο, με στόχο την αντιμετώπιση των καταστροφών και την ελαχιστοποίηση των συνεπειών τους, αποτελούν αρμοδιότητα του Κεντρικού Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας (Κ.Σ.Ο.Π.Π.) (αρθ. 5, Ν. 3013/2002), εφόσον τούτο συγκληθεί, και γίνεται από τους τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς, ιδιωτικούς και κρατικούς, οι οποίοι οφείλουν να μεταδώσουν δωρεάν τις οδηγίες προς τους πολίτες οι οποίες εκδίδονται από το ΚΣΟΠΠ ή τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (Ν. 3013/2002, άρθρο 18).

Η ενημέρωση του κοινού για [ζητήματα που αφορούν δράσεις πολιτικής προστασίας της Περιφέρειας στη διαχείριση των συνεπειών \(αντιμετώπιση - βραχεία αποκατάσταση\)](#), αποτελούν ευθύνη του Περιφερειάρχη σε επίπεδο Περιφέρειας ή του χωρικού/θεματικού Αντιπεριφερειάρχη σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, σύμφωνα με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που τους παρέχει ο Περιφερειάρχης, που έχει την αρμοδιότητα συντονισμού του έργου πολιτικής προστασίας. Σε περιφερειακό επίπεδο, κατά τη διάρκεια εξέλιξης των δράσεων αντιμετώπισης των εκτάκτων αναγκών και άμεσης/βραχείας διαχείρισης των συνεπειών του ατυχήματος, η ενημέρωση του κοινού γίνεται κυρίως μέσω δελτίων τύπου της Περιφέρειας ([με μέριμνα της Αυτοτελούς Δ/σης Πολιτικής Προστασίας](#)) και πιθανά και μέσω δηλώσεων του Αντιπεριφερειάρχη/ Περιφερειάρχη προς τα ΜΜΕ, σε συνεργασία με λοιπούς συναρμόδιους φορείς. Στην τελευταία περίπτωση θα πρέπει να λαμβάνεται ειδική μέριμνα από τις αρμόδιες

Αστυνομικές/Λιμενικές αρχές, ούτως ώστε η παρουσία των ΜΜΕ να μην δυσχεραίνει το έργο των εμπλεκόμενων φορέων.

Η ενημέρωση του κοινού για ζητήματα που αφορούν δράσεις πολιτικής προστασίας των Δήμων στη διαχείριση των συνεπειών (αντιμετώπιση - βραχεία αποκατάσταση), αποτελούν ευθύνη του Δημάρχου που έχει την αρμοδιότητα συντονισμού του έργου πολιτικής προστασίας σε επίπεδο Δήμου.

Βάσει των διατάξεων της ΚΥΑ Η.Π. 14122/549/Ε.103 (ΦΕΚ 488/Β'/2011), το Υπουργείο Υγείας σε συνεργασία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας, καθώς και οι Υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Δημόσιας Υγείας των Π.Ε. για την υπόλοιπη χώρα, έχουν την αρμοδιότητα ενημέρωσης του κοινού για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα.

Η ενημέρωση του κοινού για λήψη μέτρων προστασίας της υγείας του στις περιπτώσεις που προκύπτουν ζητήματα δημόσιας υγείας λόγω του ατυχήματος (έκθεση σε τοξικό νέφος, κλπ), αποτελούν ευθύνη της Δ/νσης Δημόσιας Υγείας & Υγιεινής Περιβάλλοντος του Υπουργείου Υγείας, σε συνεργασία με το ΥΠΕΚΑ για την Περιφέρεια Αττικής, ενώ για την υπόλοιπη χώρα η αρμοδιότητα ανήκει στις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες Περιβάλλοντος και Δημόσιας Υγείας των Π.Ε.

Η ενημέρωση του κοινού αναφορικά με τις συνέπειες του ατυχήματος στο κοινό (αριθμός θανόντων, τραυματιών, κλπ) αποτελούν αρμοδιότητα του ΕΚΑΒ από κοινού με τη Διεύθυνση Επιχειρησιακής Ετοιμότητας Εκτάκτων Καταστάσεων Δημόσιας Υγείας (Δ4) του Υπουργείου Υγείας.

Η αναγνώριση τραυματιών πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των αλλοδαπών πολιτών, λόγω ατυχήματος, αποτελεί αρμοδιότητα της προανακριτικής αρχής (Π.Σ., ΕΛ.ΑΣ.), με συνδρομή του ΕΚΑΒ. Η ενημέρωση για την κατάσταση της υγείας των τραυματιών, συμπεριλαμβανομένων και των αλλοδαπών πολιτών, καθώς ο αριθμός και οι ιατρικές μονάδες στις οποίες νοσηλεύονται, αποτελούν ευθύνη του ΕΚΑΒ.

Η αναγνώριση θανόντων πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των αλλοδαπών πολιτών, λόγω ατυχήματος, αποτελεί αρμοδιότητα της προανακριτικής αρχής (Π.Σ., ΕΛ.ΑΣ.), με τη συνδρομή των Ιατροδικαστικών Υπηρεσιών.

Σε περιπτώσεις που από την εξέλιξη του καταστροφικού φαινομένου μεταξύ των τραυματιών ή των θανόντων υπάρχουν αλλοδαποί πολίτες, οι Πρεσβείες των αλλοδαπών πολιτών ενημερώνονται από το ΥΠ.ΕΞ.

Εφόσον κριθεί αναγκαίο και σκόπιμο, τη διαχείριση των ΜΜΕ και την ενημέρωση του κοινού αναλαμβάνει σε επίπεδο Κεντρικής Διοίκησης η Διεύθυνση Επικοινωνιακής Διαχείρισης Κρίσεων της Προεδρίας της Κυβέρνησης.

Για τις περιπτώσεις των υλικών των Κλάσεων 6.2 ειδική ενημέρωση παρέχεται αποκλειστικά από τη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Υγιεινής Περιβάλλοντος του Υπουργείου Υγείας και τον ΕΟΔΥ.

Για την περίπτωση των υλικών της Κλάσης 7, ειδική ενημέρωση παρέχεται από την ΕΕΑΕ για την κάλυψη των σημείων του τμήματος Β του παραρτήματος XII του ΠΔ 101/2018.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ ΚΑΙ ΣΟΒΑΡΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Όσον αφορά τις σιδηροδρομικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων, επισημαίνεται ότι αυτές επιτρέπονται σε όλες τις κανονικού εύρους γραμμές του «ενεργού δικτύου», εφόσον πληρούνται οι προδιαγραφές που ορίζονται από την ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474 (ΦΕΚ Β΄

2755/03.07.2019). Οι γραμμές αυτές επισημαίνονται με μπλε χρώμα στο Χάρτη 1 του Παραρτήματος 5 του παρόντος Σχεδίου (υπ' αριθ. 2377915/11.01.2016 έγγραφο της Δ/σης Κυκλοφορίας της ΟΣΕ Α.Ε.). Επιπλέον, για το δίκτυο που περιγράφεται στη Δήλωση Δικτύου 2020 του ΟΣΕ Α.Ε., σημειώνεται ότι δεν υφίστανται περιορισμοί μεταφοράς επικινδύνων φορτίων, ούτε περιβαλλοντικοί περιορισμοί, ούτε περιορισμοί σε τούνελ/ σήραγγες ή γέφυρες ούτε άλλου είδους περιορισμοί.

Τα σιδηροδρομικά συμβάντα/ατυχήματα λαμβάνουν χώρα όταν συρμοί που κινούνται στις ίδιες γραμμές συγκρούονται ή όταν οι συρμοί εκτροχιάζονται λόγω τεχνικών βλαβών στο τροχαίο υλικό, στις ράγες ή στα συστήματα ασφαλείας, είτε λόγω κατολισθήσεων, χιονοστιβάδων ή αντικειμένων που εμποδίζουν τις ράγες (ενδεχομένως από τρομοκρατικές ενέργειες). Συνήθως, τα ατυχήματα αυτού του είδους δεν μπορούν να αποφευχθούν, δεδομένου ότι ο οδηγός του συρμού ή το προσωπικό ασφαλείας δεν έχουν αρκετό χρόνο αντίδρασης, εκτός εάν κινούνται κάτω από ειδικές συνθήκες προστασίας, λόγω μίας έκτακτης κατάστασης. Τέτοιου είδους ατυχήματα προκαλούν άμεσες και έμμεσες βλάβες στους ανθρώπους και το περιβάλλον, ειδικά όταν οι συρμοί μεταφέρουν επικίνδυνα εμπορεύματα. Είναι σχετικά σπάνια, εντούτοις, μπορούν να αποφευχθούν σημαντικά λαμβάνοντας αυστηρά προληπτικά και προστατευτικά μέτρα (τήρηση κανονισμών, συστήματα σηματοδότησης, τακτική επιτήρηση των σιδηροδρομικών εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού, εκπαίδευση προσωπικού), κάτι το οποίο ελαχιστοποιεί τα τεχνικά και ανθρώπινα σφάλματα και τις τρομοκρατικές ενέργειες.

Σε περίπτωση διατάραξης της σιδηροδρομικής κίνησης λόγω τεχνικής βλάβης ή ατυχήματος, ο ΟΣΕ Α.Ε. λαμβάνει τα προσήκοντα μέτρα για την αποκατάσταση της ομαλότητας. Για τον σκοπό αυτό, έχει καταστρώσει και επικαιροποιεί σχέδιο έκτακτης ανάγκης στο οποίο απαριθμούνται οι διάφοροι δημόσιοι φορείς που πρέπει να ενημερώνονται σε περίπτωση σοβαρών συμβάντων ή σοβαρής διατάραξης της σιδηροδρομικής κίνησης. Σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης λόγω βλάβης, η οποία εμποδίζει προσωρινά τη χρήση της υποδομής, είναι δυνατόν να τροποποιούνται τα δρομολόγια χωρίς προειδοποίηση μέχρι την αποκατάσταση του συστήματος. Ο ΟΣΕ Α.Ε., εφόσον το κρίνει απαραίτητο, μπορεί να ζητά από τις Σιδηροδρομικές Επιχειρήσεις να θέσει στη διάθεσή του τα μέσα που κρίνει ως πλέον κατάλληλα για την όσο το δυνατόν ταχύτερη αποκατάσταση της ομαλότητας (Δήλωση Δικτύου 2020 ΟΣΕ Α.Ε., παρ. 4.7).

Σημειώνεται ότι η κεντρική διαχείριση της κυκλοφορίας («τηλεδιοίκηση») στο εθνικό δίκτυο γίνεται από τους Κεντρικούς Χειριστές (ΚΧ), οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι στα Κέντρα Ελέγχου Κυκλοφορίας (ΚΕΚ). Ο ΟΣΕ διαθέτει Κέντρα Ελέγχου Κυκλοφορίας στην Κόρινθο (προσωρινά σε αναστολή λειτουργίας), Αθήνα (προσωρινά σε αναστολή λειτουργίας), ΣΚΑ («Σιδηροδρομικό Κέντρο Αχαρνών»), Λιανοκλάδι, Λάρισα και Θεσσαλονίκη (προσωρινά σε αναστολή λειτουργίας) (Δήλωση Δικτύου 2020 ΟΣΕ Α.Ε., παρ. 3.2.3).

Στην περίπτωση σοβαρού ατυχήματος ή συμβάντος κατά τη σιδηροδρομική μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, ισχύουν κατά αντιστοιχία και κατά περίπτωση τα αναφερόμενα στα Μέρη III και IV του παρόντος Σχεδίου.

Για τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων σε χειραποσκευές, δηλωμένες αποσκευές ή εντός ή επί οχημάτων, οι εξαιρέσεις σύμφωνα με τις παρ. 1.1.3.1, 1.1.3.2 (b) έως (g), 1.1.3.3, 1.1.3.4, 1.1.3.5, 1.1.3.7 και 1.1.3.10 του Παραρτήματος II της ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019 (ΦΕΚ 2755/Β'/03-07-2019) εφαρμόζονται. Για συνδυασμένη μεταφορά ξηράς σε μικτά τρένα (συνδυασμένης επιβατικής και εμπορευματικής μεταφοράς), ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Κεφάλαιο 7.7 του Παραρτήματος II της ΚΥΑ οικ. Γ5/48222/2474/2019).

Επιπλέον, η ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε., έχοντας υποχρέωση να διασφαλίσει την ασφαλή διακίνηση των μεταφερόμενων εμπορευμάτων, λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στον έλεγχο της φόρτωσης των επικινδύνων εμπορευμάτων, αλλά και στην παραλαβή βαγονιών σε συνοριακούς σταθμούς, από τα γειτονικά δίκτυα. Με βάση τα ανωτέρω, η ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε. μπορεί να αρνηθεί την παραλαβή και τη μεταφορά στο έδαφος των βαγονιών, όταν δεν τηρούνται οι

προδιαγραφές φόρτωσης ή διαπιστώνονται αποκλίσεις από τα συνοδευτικά έγγραφα, στα οποία θα πρέπει να αναγράφεται ο κωδικός του εμπορεύματος και η κλάση του σύμφωνα με τον Κανονισμό RID. Κατά την άφιξη των βαγονιών με επικίνδυνα εμπορεύματα, ο σταθμός ή το γραφείο εμπορευμάτων μεριμνά για την τοποθέτηση των βαγονιών σε κατάλληλο σημείο, σε οριοθετημένες με σήμανση περιοχές των σταθμών, ή όπου δεν υπάρχουν περιοχές με σήμανση, στο πιο απομακρυσμένο σημείο από τις κτιριακές εγκαταστάσεις και τα σημεία διέλευσης κινητηρίων μονάδων και αμαξοστοιχιών, μεριμνώντας για την ασφαλή στάθμευσή τους. Κατά την άφιξη βαγονιών με επικίνδυνα εμπορεύματα, ο σταθμός ή το γραφείο εμπορευμάτων οφείλει να ενημερώσει άμεσα τον παραλήπτη για την έγκαιρη παραλαβή των εμπορευμάτων, ώστε τα τελευταία να μείνουν όσο το δυνατόν λιγότερο στο σταθμό, προκειμένου να μην εγκυμονούν κινδύνους. Σε περιπτώσεις αδυναμίας άμεσης εκφόρτωσης των εμπορευμάτων και παραλαβής τους από τον παραλήπτη, ο σταθμός ή το γραφείο εμπορευμάτων ενημερώνει επίσης και τις αρμόδιες αστυνομικές και τελωνειακές αρχές, καθώς και τις αρμόδιες υπηρεσίες του δικτύου, με σκοπό τη λήψη σχετικών μέτρων φύλαξης ή την επιλογή εναλλακτικών μέτρων για την ασφαλή διαχείριση του επικίνδυνου φορτίου (<http://library.tte.gr>).

Η αντιμετώπιση προβλημάτων στο σιδηροδρομικό δίκτυο της χώρας, προκειμένου να αποφευχθούν ατυχήματα ή να περιοριστούν οι συνέπειές τους, πραγματοποιείται σύμφωνα με τον εν ισχύ Γενικό Κανονισμό Κίνησης της εταιρίας ΟΣΕ Α.Ε. (ΥΑ ΑΣ10/77243/580/2019, ΦΕΚ 698Β'/01-03-2019), ο οποίος αποτελεί Εθνικό Κανόνα Ασφαλείας 50, καθώς και σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται σχετικά στους Εσωτερικούς Κανονισμούς Λειτουργίας των εταιριών ΟΣΕ Α.Ε., ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε. και ΕΕΣΣΤΥ Α.Ε.. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, η αντιμετώπιση δυσλειτουργιών και συμβάντων στην Εθνική Σιδηροδρομική Υποδομή που μπορεί να οδηγήσουν σε ατυχήματα εντός του σιδηροδρομικού δικτύου, αποτελεί αρμοδιότητα της εταιρίας ΟΣΕ Α.Ε.. Νοείται ότι οι δράσεις αυτές επικουρούνται και υλοποιούνται παράλληλα και από το προσωπικό των εταιριών ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε. και ΕΕΣΣΤΥ Α.Ε.. Η εταιρία ΟΣΕ Α.Ε. πραγματοποιεί τις ανωτέρω δράσεις σύμφωνα με τα όσα αναλυτικά αναφέρονται στον Γενικό Κανονισμό Κίνησης (άρθρα 127 έως 133).

Σε περίπτωση ατυχήματος και εφόσον συντρέχει λόγος απεγκλωβισμού και μεταφοράς εργαζομένων από τον συρμό σε ασφαλές σημείο, το τελευταίο διενεργείται από το Πυροσβεστικό Σώμα, ενώ η εν συνεχεία μεταφορά τους, εφόσον συντρέχουν λόγοι, σε Υγειονομικές Μονάδες είναι αρμοδιότητα του Ε.Κ.Α.Β. (Ν. 1579/1985 - ΦΕΚ 217/Α'/1985, Ν. 2071/1992 - ΦΕΚ 123/Α'/1992, Ν. 2194/1994 - ΦΕΚ 34/Α'/1994).

Σε περίπτωση ατυχήματος, είναι πιθανό να απαιτηθεί η συνδρομή ειδικών γερανοφόρων οχημάτων και συνεργείων του ΟΣΕ Α.Ε. (Διαχειριστής Σιδηροδρομικής Υποδομής), προκειμένου να αποκατασταθεί η λειτουργία των σιδηροδρομικών γραμμών και να απομακρυνθούν τυχόν εκτροχιασμένα βαγόνια. Είναι επίσης πιθανό λόγω της περιορισμένης οδικής πρόσβασης και γενικά του δύσβατου της περιοχής σε περιστατικό σιδηροδρομικού ατυχήματος, να κριθεί επιτακτική σε ενδεχόμενη πυρκαγιά η κατάσβεση από αέρος με τη χρήση εναέριων πυροσβεστικών μέσων. Στο σημείο αυτό τονίζεται και πάλι όπως και στις οδικές μεταφορές ότι η είσοδος στην περιοχή του ατυχήματος γίνεται μόνον όταν και εφόσον οι φορείς διαθέτουν τον κατάλληλο προστατευτικό εξοπλισμό και την εκπαίδευση και μόνον όταν και εφόσον εγγυηθεί για την ασφάλειά τους η αρμόδια για την καταστολή του συμβάντος Πυροσβεστική Αρχή.

Όσον αφορά την κάλυψη της αστικής ευθύνης (ΠΔ 41/2005, άρθρο 46), η σιδηροδρομική επιχείρηση οφείλει να είναι επαρκώς ασφαλισμένη, ώστε να καλύπτεται από πλευράς αστικής ευθύνης ατυχημάτων, ιδίως όσον αφορά τους επιβάτες, τις αποσκευές, το φορτίο, το ταχυδρομείο και τους τρίτους. Η ασφάλιση αστικής ευθύνης περιλαμβάνει την ικανοποίηση των νόμιμων απαιτήσεων κατά της σιδηροδρομικής επιχειρήσεως από ζημιές οι οποίες προκαλούνται από την κυκλοφορία των αμαξοστοιχιών, βαγονιών ή/και ελκτικών μηχανών οι οποίες περιγράφονται λεπτομερώς στα ασφαλιστήρια συμβόλαια για τις εξής περιπτώσεις:

ι. θανατηφόρος τραυματισμός προσώπων

- ii. τραυματισμός προσώπων
- iii. υλικών ζημιών οι οποίες προκλήθηκαν σε πρόσωπα τα οποία δεν ανήκουν στο προσωπικό της ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε.
- iv. υλικών ζημιών σε πράγματα (κινητά ή ακίνητα) αλλά και ζώα που μεταφέρονται με την ασφαλισμένη αμαξοστοιχία (βαγόني ή/και ελκτική μηχανή)
- v. ζημίες σε όμορες, της σιδηροδρομικής υποδομής ιδιοκτησίες/εγκαταστάσεις.

Επιπλέον, ο επιβάτης ευθύνεται έναντι της σιδηροδρομικής επιχείρησης για οποιαδήποτε ζημία η οποία προκύπτει από τη μη τήρηση των υποχρεώσεων του δυνάμει του Κανονισμού RID (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1371/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2007 «σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών», Παράρτημα Ι, άρθρο 53).

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ

Την ευθύνη της αναθεώρησης και επικαιροποίησης του Παρόντος έχει η Ομάδα Σύνταξης. Συγκεκριμένα, αναθεώρηση του Σχεδίου γίνεται εάν συντρέχει τουλάχιστον ένας από τους παρακάτω λόγους:

- νέες νομοθετικές ρυθμίσεις που επηρεάζουν τις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων στο Σχέδιο Δ/σεων του Φορέα Σχεδίασης ή άλλων Φορέων με τους οποίους αυτός συνεργάζεται
- ίδρυση Φορέων που εμπλέκονται στην διαχείριση της έκτακτης ανάγκης
- νέες θεσμικές εθνικές, κοινοτικές ή διεθνείς υποχρεώσεις
- νέα ανάλυση κινδύνου
- αποτιμήσεις καταστροφών στις οποίες συνιστώνται αλλαγές στο Σχέδιο
- αποτιμήσεις ασκήσεων στις οποίες συνιστώνται αλλαγές στο Σχέδιο

Ενδεικτικός κατάλογος των στοιχείων που πρέπει να επικαιροποιούνται είναι:

- Στοιχεία επικοινωνίας επιχειρησιακά εμπλεκόμενων υπηρεσιών του Φορέα Σχεδίασης
- Μνημόνια ενεργειών για την λειτουργία ομάδων που προβλέπονται στο Σχέδιο
- Διαδικασίες και υποδείγματα εντύπων
- Στοιχεία δημιουργηθεισών νέων υποδομών (κυκλοφοριακών και άλλων).

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΧΕΔΙΟΥ

Η πιστή εφαρμογή του παρόντος μνημονίου αποτελεί υποχρέωση όλων των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ

Η ισχύς του παρόντος Σχεδίου αρχίζει από την ημερομηνία έγκρισης από το Περιφερειάρχη Στερεάς Ελλάδας. Με την έκδοση του παρόντος παλαιότερα σχέδια παύουν να ισχύουν.

**ΕΓΚΡΙΝΕΤΑΙ
Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ**

ΦΑΝΗΣ Χ. ΣΠΑΝΟΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΩΝ

- Παράρτημα Α : Έλεγχοι οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων
- Παράρτημα Β : Γραπτές οδηγίες αντιμετώπισης ατυχήματος ή επείγουσας κατάστασης σύμφωνα με την παρ/φο 5.4.3 της συμφωνίας ADR (ή δελτίου ατυχήματος) και RID
- Παράρτημα Γ : Χάρτες Περιφέρειας
- Παράρτημα Δ : Πίνακες - Πόροι – Μέσα – Ανθρώπινο Δυναμικό – Οργανογράμματα
- Παράρτημα Ε : Μέτρα αυτοπροστασίας
- Παράρτημα ΣΤ : Είδη κινδύνων – Πρόληψη και αντιμετώπιση ατυχημάτων για κάθε κλάση επικινδύνων εμπορευμάτων
- Παράρτημα Ζ : Πίνακας Διανομής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Έλεγχοι οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων

Το παρόν προσαρτάται στο μνημόνιο ενεργειών της Π.Σ.Τ.Ε. που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση και τη διαχείριση συνεπειών από συμβάντα/ατυχήματα κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων» και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του.

A.1 Έλεγχοι Οχημάτων Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων

A.1.1 Έλεγχοι Πεδίου

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του ΠΔ 256/1999:

"Έλεγχος", είναι κάθε έλεγχος, επιθεώρηση, εξακρίβωση ή διατύπωση που διεξάγεται από όργανα ελέγχου, όπως αναφέρονται παρακάτω, για λόγους ασφαλείας και που σχετίζονται με τη μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων.

Τα όργανα και οι αρχές ελέγχου των φορτηγών οχημάτων, ελληνικών και αλλοδαπών, ιδιωτικής και δημοσίας χρήσης που κυκλοφορούν στη χώρα είναι τα εξής (Ν. 3446/2006, άρθρο 2):

- η Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχων (ΥΠ.Ε.Ε.),
- οι Λιμενικές και Τελωνειακές Αρχές,
- οι Αστυνομικές Αρχές,
- τα Μικτά Κλιμάκια Ελέγχου (ΜΚΕ).

Στα πλαίσια της κατά τόπο αρμοδιότητάς τους, στα ανωτέρω όργανα και αρχές ανατίθεται ο έλεγχος εφαρμογής της νομοθεσίας για την κυκλοφορία και τη διενέργεια μεταφορών με φορτηγά οχήματα, καθώς και η επιβολή διοικητικών κυρώσεων για τις διαπιστούμενες παραβάσεις.

Τα ανωτέρω όργανα ελέγχου διενεργούν ετησίως ελέγχους επί αυτοκινήτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων αριθμού τουλάχιστον ίσον με (2%) δύο τοις εκατό του συνολικού αριθμού των κυκλοφορούντων στην Ελλάδα αυτοκινήτων μεταφοράς επικινδύνων εμπορευμάτων, προκειμένου να εξακριβωθεί κατά πόσο τηρείται η νομοθεσία για τις οδικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων (ΠΔ 256/1999, άρθρο 3, παρ. 1).

Οι έλεγχοι πραγματοποιούνται δειγματοληπτικώς και καλύπτουν, στο μέτρο του δυνατού, ένα εκτεταμένο μέρος του οδικού δικτύου (ΠΔ 256/1999, άρθρο 4, παρ. 2) και διασφαλίζουν ότι οι συνθήκες ασφαλείας κάτω από τις οποίες πραγματοποιούνται οι οδικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων είναι σύμφωνες με την ισχύουσα νομοθεσία (ΠΔ 256/1999, άρθρο 6, παρ. 2).

Έλεγχοι είναι επίσης δυνατό να διενεργηθούν στις επιχειρήσεις προληπτικώς από τις επιτροπές ελέγχου που αναφέρονται παραπάνω ή όταν κατά την κυκλοφορία των οχημάτων έχουν διαπιστωθεί παραβάσεις που θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια των επικίνδυνων μεταφορών (ΠΔ 256/1999, άρθρο 6, παρ. 1).

Η κίνηση οχημάτων που μεταφέρουν επικίνδυνα υλικά απαγορεύεται σε ορισμένους δρόμους (πινακίδες P45, P46, P64), ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις απαγορεύεται και η διέλευσή τους από σήραγγες. Οι έλεγχοι τέτοιων οχημάτων γίνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη Συμφωνία ADR.

Τα σημεία που επιλέγονται για τους ελέγχους πρέπει να επιτρέπουν τη συμμόρφωση των οχημάτων στα οποία διαπιστώθηκε παράβαση ή, εφόσον η ελέγχουσα αρχή το κρίνει σκόπιμο, την ακινητοποίησή τους επιτόπου ή σε σημείο που προσδιορίζεται προς το σκοπό αυτό από την εν λόγω αρχή, χωρίς αυτό να αποτελεί κίνδυνο για την ασφάλεια (ΠΔ 256/1999, άρθρο 4, παρ. 3). Σύμφωνα με το υπ' αριθ. Φ102.4/53734/6268/13.07.2007 έγγραφο του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ, τα οχήματα, προκειμένου να ελεγχθούν, θα πρέπει να οδηγούνται εκτός των οδών ταχείας κυκλοφορίας και των λωρίδων έκτακτης ανάγκης, σε κατάλληλους χώρους ώστε να μη δημιουργείται πρόβλημα

στην κίνηση των οχημάτων και κίνδυνος ατυχήματος (π.χ. σε χώρους προσωρινής στάθμευσης). Κατά τη διάρκεια των ελέγχων θα πρέπει να τηρούνται όλα τα αναγκαία μέτρα για την ασφάλεια των επιθεωρητών ΜΚΕ, των μελών του πληρώματος, των εμπορευμάτων. Στις περιπτώσεις που επιβάλλεται η ακινητοποίηση του οχήματος, πρέπει να ληφθούν υπόψιν οι διατάξεις του κεφαλαίου 8.4 της ADR για την επιτήρηση των οχημάτων και των άρθρων 34 και 46 του Ν. 2696/99 όπως τροποποιημένος ισχύει (ΚΟΚ) για τη στάθμευση και ακινητοποίηση των οχημάτων αντίστοιχα. Οποιαδήποτε ενέργεια προκειμένου να συμμορφωθεί το όχημα με τις διατάξεις της ADR γίνεται με δαπάνη του μεταφορέα ή του αποστολέα και η φύλαξή του έως ότου αρθούν οι λόγοι της ακινητοποίησης με ευθύνη του μεταφορέα/οδηγού (άρθρο 5, παρ. 13γ ΚΥΑ γ5/29480/2304/23-5-2001). Σε περίπτωση που η διαπιστωθείσα παράβαση προκαλεί άμεσα κίνδυνο και η ζητούμενη συμμόρφωση δεν μπορεί να επιτευχθεί, η ελέγχουσα αρχή παρέχει στο μεταφορέα την απαραίτητη διοικητική βοήθεια (1.4.2.2.4 ADR) ερχόμενη σε συνεννόηση με την Αστυνομία και την Πυροσβεστική για τις περαιτέρω ενέργειες (π.χ. απομάκρυνση του οχήματος κλπ).

A.1.1.1 Μικτά Κλιμάκια Ελέγχου Οχημάτων

Στις Δ/σεις Μεταφορών και Επικοινωνιών των Περιφερειακών Ενοτήτων λειτουργούν ένα ή περισσότερα Μικτά Κλιμάκια Ελέγχου (Μ.Κ.Ε.), τα οποία είναι αρμόδια για τον έλεγχο της νομιμότητας και ασφαλείας της κυκλοφορίας και των εκπομπών καυσαερίων των οχημάτων, ελληνικών και αλλοδαπών, που κυκλοφορούν στη χώρα, τον έλεγχο νομιμότητας της διενέργειας μεταφοράς με αυτά, καθώς και για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων (Ν. 3446/2006, άρθρο 1, παρ. 1).

Τα Μ.Κ.Ε. αποτελούνται από (Ν. 3446/2006, άρθρο 1, παρ. 2):

- Δύο (2) εκπροσώπους της Δ/σης Μεταφορών και Επικοινωνιών της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, ένας από τους οποίους είναι τεχνικός,
- ένα (1) όργανο του Τμήματος Τροχαίας ή της υπηρεσίας που ασκεί καθήκοντα Τροχαίας ή ένα όργανο του ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ., εφόσον ο έλεγχος διενεργείται σε περιοχή αρμοδιότητάς του,
- έναν (1) υπάλληλο άλλης Υπηρεσίας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.

Επικεφαλής του Μ.Κ.Ε. ορίζεται ένας από τους εκπροσώπους Δ/σης Μεταφορών και Επικοινωνιών της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.

Σε περίπτωση μεταφοράς ραδιενεργών υλικών, είτε αυτή είναι δηλωμένη είτε όχι, στο Μικτό Κλιμάκιο Ελέγχου (ΜΚΕ) δύναται να συμμετέχει, εφόσον κριθεί απαραίτητο από τον επικεφαλής του ΜΚΕ, και ένα μέλος υ964 του προσωπικού της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας (ΕΕΑΕ) (Ν. 3710/08, ΦΕΚ-216 Α/23-10-08, άρθρο 15, παρ. 1).

Ο έλεγχος ασκείται σε κάθε σημείο της περιοχής αρμοδιότητας της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, ακόμη και στους λιμένες και πλησίον των συνοριακών σταθμών, καθ' όλη τη διάρκεια του εικοσιτετραώρου, ακόμη και τις αργίες. Η διαπίστωση της παράβασης και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων γίνεται επιτόπου, και μετά από ακρόαση του οδηγού του οχήματος, συντάσσεται σχετική έκθεση (Ν. 3446/2006, άρθρο 1, παρ. 5).

Η ακινητοποίηση φορτηγού οχήματος πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (Ν. 3449/2006, άρθρο 4, παρ. 3).

A.1.1.2 Παραβάσεις

Στο Παράρτημα ΙΙ της ΚΥΑ Φ.101/17353/1929/06, παρατίθεται κατάλογος ο οποίος διαχωρίζεται σε τρεις κατηγορίες κινδύνου (με την κατηγορία Ι να είναι η πλέον σοβαρή) αποτελεί κατευθυντήρια οδηγία σχετικά με το τι θεωρείται ως παράβαση.

Κατά τον καθορισμό της αντίστοιχης κατηγορίας κινδύνου θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ιδιαίτερες συνθήκες και να αφηθεί στη διακριτική ευχέρεια της αρχής/του οργάνου επιβολής του νόμου που διενεργεί τον οδικό έλεγχο.

Οι παραβάσεις που δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο των κατηγοριών κινδύνου εντάσσονται σε κατηγορία βάσει των αντίστοιχων περιγραφών.

Στην περίπτωση που έχουν σημειωθεί αρκετές παραβάσεις ανά μεταφορική μονάδα, λαμβάνεται υπόψιν μόνον η πλέον σοβαρή κατηγορία κινδύνου των παραβάσεων που διαπιστώθηκαν.

i. Κατηγορία κινδύνου I

Στην περίπτωση που η μη συμμόρφωση με τις σχετικές διατάξεις ADR δημιουργεί υψηλό κίνδυνο θανάτου, σοβαρού τραυματισμού ή σημαντικής ζημίας του περιβάλλοντος, οι παραβάσεις θα πρέπει να οδηγήσουν στην άμεση λήψη κατάλληλων διορθωτικών μέτρων, όπως για παράδειγμα ακινητοποίηση του οχήματος.

Παράβαση είναι:

- 1) Η μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων που απαγορεύεται να μεταφερθούν.
- 2) Η διαρροή επικίνδυνων ουσιών.
- 3) Η μεταφορά με απαγορευμένο τρόπο ή με ανεπαρκές μέσο μεταφοράς.
- 4) Η χύδην μεταφορά με εμπορευματοκιβώτιο που δεν είναι δομικά συντηρήσιμο.
- 5) Η μεταφορά με όχημα χωρίς κατάλληλο πιστοποιητικό έγκρισης.
- 6) Το όχημα να μην ανταποκρίνεται πλέον στα πρότυπα έγκρισης και να παρουσιάζει άμεσο κίνδυνο (αλλιώς υπάγεται στην κατηγορία κινδύνου II).
- 7) Η χρησιμοποίηση μη εγκεκριμένης συσκευασίας.
- 8) Η συσκευασία να μην ανταποκρίνεται στις εφαρμοσίμες οδηγίες συσκευασίας.
- 9) Η μη τήρηση των ειδικών προβλέψεων για μικτές συσκευασίες.
- 10) Η μη τήρηση των κανόνων που διέπουν την ασφάλεια και τη στίβαξη του φορτίου.
- 11) Η μη τήρηση των κανόνων που διέπουν τη μικτή φόρτωση συσκευασιών.
- 12) Η μη τήρηση των επιτρεπόμενων βαθμών πλήρωσης των δεξαμενών ή συσκευασιών.
- 13) Η μη τήρηση των διατάξεων που περιορίζουν τις μεταφερόμενες ποσότητες σε μία μονάδα μεταφοράς.
- 14) Η μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων χωρίς ένδειξη της παρουσίας τους (π.χ. έγγραφα, επισήμανση και πινακίδες στα δέματα, πινακίδες και σήμανση του οχήματος).
- 15) Η μεταφορά χωρίς πινακίδα και επισήμανση του οχήματος.
- 16) Να μην διατίθενται πληροφορίες σχετικά με τη μεταφερόμενη ουσία που να επιτρέπουν τον καθορισμό παράβασης κατηγορίας κινδύνου I (π.χ. αριθμός O.H.E., σωστή ονομασία αποστολής, ομάδα συσκευασίας).
- 17) Ο οδηγός να μη διαθέτει ισχύον πιστοποιητικό επαγγελματικής κατάρτισης.
- 18) Η χρήση φωτιάς ή απροστάτευτης πηγής φωτός.
- 19) Η μη τήρηση της απαγόρευσης καπνίσματος.

ii. Κατηγορία κινδύνου II

Στην περίπτωση που η μη u963 συμμόρφωση με τις σχετικές διατάξεις ADR δημιουργεί κίνδυνο σοβαρού τραυματισμού ή σημαντικής ζημίας του περιβάλλοντος, οι παραβάσεις θα πρέπει να οδηγήσουν στη λήψη κατάλληλων διορθωτικών μέτρων, όπως για παράδειγμα η απαίτηση διόρθωσης στον τόπο του ελέγχου αν αυτό είναι δυνατόν και ενδείκνυται αλλά το αργότερο κατά την ολοκλήρωση της αντίστοιχης μεταφορικής μετακίνησης.

Παραβάσεις είναι:

- 1) Η μονάδα μεταφοράς περιλαμβάνει παραπάνω από ένα ρυμουλκούμενο/ ημιρυμουλκούμενο.
- 2) Το όχημα να μην ανταποκρίνεται πλέον στα πρότυπα έγκρισης αλλά να μην παρουσιάζει άμεσο κίνδυνο.
- 3) Το όχημα να μη φέρει πυροσβεστήρες σε λειτουργία όπως απαιτείται. Ο πυροσβεστήρας είναι δυνατόν να θεωρηθεί πως λειτουργεί ακόμη αν λείπουν μόνον η προβλεπόμενη σφραγίδα ή/και η

ημερομηνία λήξης. Ωστόσο αυτό δεν ισχύει στην περίπτωση που ο πυροσβεστήρας είναι εμφανώς σε κατάσταση μη λειτουργίας π.χ. πιεσόμετρο στο 0.

- 4) Το όχημα να μη φέρει τον εξοπλισμό που απαιτείται στη ADR ή τις γραπτές οδηγίες.
- 5) Η μη τήρηση των ημερομηνιών δοκιμών και επιθεώρησης και των περιόδων χρήσης της συσκευασίας, των περιεκτών για χύμα φορτία ή των μεγάλων συσκευασιών.
- 6) Η μεταφορά με φθαρμένες εσωτερικές ή εξωτερικές συσκευασίες, περιέκτες για χύμα φορτία ή μεγάλες συσκευασίες ή φθαρμένες ακάθαρτες κενές συσκευασίες.
- 7) Η μεταφορά συσκευασμένων εμπορευμάτων με εμπορευματοκιβώτιο που δεν είναι δομικά συντηρήσιμο.
- 8) Οι δεξαμενές/τα εμπορευματοκιβώτια δεξαμενές (συμπεριλαμβανομένων των κενών και ακάθαρτων) να μην έχουν κλείσει κανονικά.
- 9) Η μεταφορά μικτής συσκευασίας με εξωτερική συσκευασία που δεν έχει κλείσει κανονικά.
- 10) Η εσφαλμένη επισήμανση, ο χαρακτηρισμός ή η πινακίδα.
- 11) Η μη ύπαρξη γραπτών οδηγιών σύμφωνα με τη ADR, ή οι γραπτές οδηγίες που υπάρχουν δεν σχετίζονται με τα μεταφερόμενα εμπορεύματα.
- 12) Το όχημα να μην υπόκειται σε κανονική επιτήρηση ή να μην έχει σταθμεύσει κανονικά.

iii. Κατηγορία κινδύνου III

Στην περίπτωση που η μη συμμόρφωση με τις σχετικές διατάξεις δημιουργεί χαμηλό κίνδυνο τραυματισμού ή ζημίας του περιβάλλοντος, και όπου δεν απαιτείται η άμεση λήψη κατάλληλων διορθωτικών μέτρων στον τόπο του ελέγχου αλλά είναι δυνατόν να αντιμετωπισθεί αργότερα στην επιχείρηση.

Παράβαση είναι:

- 1) Το μέγεθος των πινακίδων ή των ετικετών ή το μέγεθος των γραμμάτων, των αριθμών ή των συμβόλων στις πινακίδες ή τις ετικέτες να μην είναι σύμφωνο με τους κανονισμούς.
- 2) Να μη διατίθενται πληροφορίες στα παραστατικά έγγραφα μεταφοράς εκτός από τις περιπτώσεις του σημείου 16 στην κατηγορία κινδύνου I των παραβάσεων του παραρτήματος II της ΚΥΑ Φ.101/17353/1929/06.
- 3) Το πιστοποιητικό κατάρτισης να μη διατίθεται επί του οχήματος αλλά να υπάρχουν ενδείξεις πως βρίσκεται στην κατοχή του οδηγού.

Αν διαπιστωθούν σοβαρές ή επαναλαμβανόμενες παραβάσεις που θέτουν σε κίνδυνο την ασφαλή μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων οι οποίες διαπράττονται από όχημα ή επιχείρηση μη εγκατεστημένη στην Ελληνική Επικράτεια, οι αρμόδιες Δ/νσεις της Γενικής Δ/νσης Οδικής Ασφάλειας του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ πρέπει να τις επισημαίνουν στο Κράτος μέλος της Ε.Ε. στο οποίο έχει ταξινομηθεί όχημα ή είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση. Μπορεί επίσης να ζητήσει και τη λήψη των κατάλληλων μέτρων έναντι του ή των παραβατών (ΠΔ 256/1999, άρθρο 7, παρ. 2).

Τα αντίστοιχα καθήκοντα και υποχρεώσεις έχουν και οι Ελληνικές αρχές έναντι των αρχών Κρατών Μελών της Ε.Ε., στα πλαίσια της παροχής αμοιβαίας συνδρομής.

Αν κατά τη διενέργεια οδικού ελέγχου σε όχημα που έχει ταξινομηθεί σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε. οι διαπιστώσεις είναι τέτοιες που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι έχουν διαπραχθεί σοβαρές ή επανειλημμένες παραβάσεις οι οποίες όμως δεν είναι δυνατό να αποδειχθούν στη διάρκεια του ελέγχου ελλείψει των αναγκαίων στοιχείων, οι αρμόδιες Δ/νσεις της Γενικής Δ/νσης Οδικής Ασφάλειας του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ ζητούν την συνδρομή του Κράτους μέλους στο οποίο έχει ταξινομηθεί το όχημα προκειμένου να διαλευκανθεί η κατάσταση καθώς και τα πορίσματα του ελέγχου. Τα αντίστοιχα καθήκοντα και υποχρεώσεις έχουν και οι Ελληνικές αρχές έναντι των αρχών των κρατών μελών της Ε.Ε. στα πλαίσια της παροχής αμοιβαίας συνδρομής (ΠΔ 256/1999, άρθρο 8).

A.2 Απαιτήσεις που αφορούν την κατασκευή και έγκριση των οχημάτων (Μέρος 9 της ADR)

Τα οχήματα που προορίζονται για την οδική μεταφορά επικινδύνων ουσιών πρέπει να συμμορφώνονται με τις σχετικές απαιτήσεις του Μέρους 9 της Συμφωνίας «Απαιτήσεις που αφορούν στην κατασκευή και έγκριση οχημάτων» οι οποίες περιλαμβάνουν κατασκευαστικές απαιτήσεις, έγκριση τύπου μεμονωμένου οχήματος, έγκριση ADR και ετήσια τεχνική επιθεώρηση.

Ειδικότερα, τα μέσα μεταφοράς επικίνδυνων ουσιών κείμενα σε έγκριση ADR πρέπει να συμμορφώνονται με τις σχετικές τεχνικές απαιτήσεις του κεφαλαίου 9.2 της ADR και να διαθέτουν πιστοποιητικό έγκρισης ADR (πιστοποιητικό έγκρισης τύπου οχήματος με ετήσια ανανέωση).

A.2.1 Έλεγχοι Δεξαμενών Οχημάτων Οδικής Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων - Φορείς Ελέγχου Δεξαμενών Οχημάτων/Πραγματογνώμονες

Σύμφωνα με το άρθρο 1 (παρ. 1) της ΥΑ 32591/3257/2001, ο αρχικός, ο περιοδικός και ο έκτακτος έλεγχος των οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων διεξάγεται από το ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ και από αναγνωρισμένους από αυτό Φορείς Ελέγχου ADR.

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 46987/3527/3.11.2010 εγκύκλιο του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ, τα περιβλήματα και ο εξοπλισμός των οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων υπόκεινται σε ενδιάμεσες επιθεωρήσεις (περιοδικές κάθε τρία έτη). Σύμφωνα με το σημείο 6.8.2.4.3 της ADR, οι περιοδικές αυτές επιθεωρήσεις μπορούν να γίνονται από το Φορέα Ελέγχου ADR εντός τριών μηνών προ ή μετά την ορισθείσα ημερομηνία. Ο Φορέας Ελέγχου ADR συντάσσει έκθεση ελέγχου (φύλλο δοκιμών) με την οποία εισηγείται την έγκριση του τύπου της δεξαμενής ADR, η οποία εκδίδεται από την αρμόδια Δ/νση της Γενικής Δ/νσης Οδικής Ασφάλειας του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ.

Κατά τον τεχνικό έλεγχο των οχημάτων στα Κ.Τ.Ε.Ο., ο οποίος έπεται της επιθεώρησης από το Φορέα Ελέγχου ADR, (βλ. παρ. 2.2.3 του παρόντος), θα διαπιστώνεται εάν το όχημα πληροί τις τεχνικές απαιτήσεις που καθορίζονται από το Μέρος 9 της Συμφωνίας ADR ως όχημα EX/II, EX/III, FL, OX και AT ή ως όχημα MEMU (βλ. παρ. 9.1.1.2 της ADR), καθώς και οι γενικοί κανονισμοί ασφαλείας που αφορούν σε φρένα, φωτισμό κλπ..

Με την ΥΑ 32591/3257/2001 (άρθρο 2), η οποία τροποποιήθηκε από τις ΥΑ 48923/6422/2002, ΦΓ1/55302/4630/2007 και ΦΓ1/15964/1146/2008, καθορίστηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις ορισμού των φορέων ελέγχου οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων..

Εντός των εξουσιοδοτημένων Φορέων ελέγχου u959 οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων ενεργοποιούνται και πιστοποιημένοι πραγματογνώμονες, ο ρόλος των οποίων καθορίστηκε στην ΥΑ 32591/3257/2001 και τροποποιήθηκε με την ΥΑ ΦΓ1/15964/1146/2008. Ο ορισμός των πραγματογνώμων έχει γίνει μετά την επιτυχή παρακολούθηση σεμιναρίων που οργανώνει το ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ σε συνεργασία με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και το Πανεπιστήμιο Πατρών, με τις εξής Αποφάσεις του ΥΠ.Υ.ΜΕ.ΔΙ:

- ΥΑ Φ.105/49412/4987/2001
- ΥΑ ΦΓ1/70185/510/2003
- ΥΑ ΦΓ1/2257/134/2004
- ΥΑ ΦΓ1/69596/3646/2005
- ΥΑ ΦΓ1/58363/3662/2006
- ΥΑ ΦΓ1/36268/2487/2008
- απόφαση Γενικού Γραμματέα 20891/2080/2011
- απόφαση Γενικού Γραμματέα 31151/3501/2013.

A.2.2 Τεχνικοί (ειδικοί) έλεγχοι στα ΚΤΕΟ – Φορείς Ελέγχου

Οι τεχνικοί έλεγχοι των οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων κατά ADR, καθώς και η έκδοση Πιστοποιητικού έγκρισης ADR πραγματοποιούνται ετησίως από τα Δημόσια και Ιδιωτικά ΚΤΕΟ που έχουν εξουσιοδοτηθεί και διαθέτουν για τον σκοπό αυτό πιστοποιημένους ελεγκτές, σύμφωνα με την ΥΑ 44800/123/1985 όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα από τις ΥΑ 17948/625/1986, 62652/635/1987, 79400/2490/1989 και 12078/1343/2004.

Ειδικότερα:

- με την ΥΑ Φ/73903/6384/2000 η έκδοση του πιστοποιητικού ADR για το όχημα πραγματοποιείται από τα Δημόσια ΚΤΕΟ

- με την ΥΑ Φ50/37492/4559/2009 οι προαναφερόμενοι έλεγχοι μπορούν να πραγματοποιούνται και από τα Ιδιωτικά ΚΤΕΟ.

Επιπλέον, με την υπ' αριθ. 6736/433/22-2-2013 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Μεταφορών ορίστηκε ως Φορέας εξέτασης ελεγκτών Δημοσίων και Ιδιωτικών ΚΤΕΟ οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων ADR και ευπαθών τροφίμων ATP το Εργαστήριο Οχημάτων της Σχολής Μηχανολόγων Μηχανικών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

Η συμφωνία του οχήματος στις σχετικές απαιτήσεις πιστοποιείται είτε από την επέκταση του πιστοποιητικού έγκρισης οχήματος ή από την έκδοση νέου πιστοποιητικού έγκρισης. Η εγκυρότητα του πιστοποιητικού έγκρισης θα πρέπει να εκπνέει όχι αργότερα από ένα έτος μετά από την ημερομηνία της τεχνικής επιθεώρησης του οχήματος που προηγείται της έκδοσης του πιστοποιητικού. Τα πιστοποιητικά έγκρισης οχημάτων για τη μεταφορά επικινδύνων εμπορευμάτων, εκδίδονται σύμφωνα με το υπόδειγμα που αναφέρεται στην παρ. 9.1.3.5 της ADR.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Γραπτές οδηγίες αντιμετώπισης ατυχήματος ή επείγουσας κατάστασης σύμφωνα με την παρ/φο 5.4.3 της συμφωνίας ADR (ή δελτίου ατυχήματος) και RID

Το παρόν προσαρτάται στο μνημόνιο ενεργειών της Π.Σ.Τ.Ε. που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση και τη διαχείριση συνεπειών από συμβάντα/ατυχήματα κατά την οδική και σιδηροδρομική μεταφορά επικίνδυνων εμπορευμάτων» και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του.

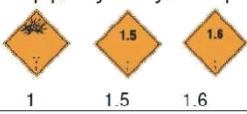

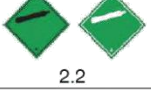

B.1 Γραπτές οδηγίες αντιμετώπισης ατυχήματος ή επείγουσας κατάστασης σύμφωνα με την § 5.4.3 της Συμφωνίας ADR (ή Δελτίο Ατυχήματος)

ΓΡΑΠΤΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ADR

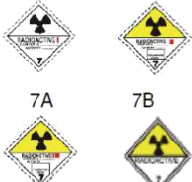

Ενέργειες στην περίπτωση ατυχήματος ή επείγουσας κατάστασης

Στην περίπτωση ατυχήματος ή επείγουσας κατάστασης που ίσως προκληθεί ή ανακύψει κατά τη διάρκεια της μεταφοράς, τα μέλη του πληρώματος του οχήματος θα πρέπει να προβούν στις ακόλουθες ενέργειες, όπου τούτο είναι δυνατόν και πρακτικό :

- Να φρενάρουν, να σβήσουν τη μηχανή και να απομονώσουν την μπαταρία με το να ενεργοποιήσουν τον κεντρικό διακόπτη, όπου αυτός υπάρχει,
- Να αποφύγουν πηγές ανάφλεξης, ιδίως, να μην καπνίζουν, μην χρησιμοποιούν ηλεκτρονικά τσιγάρα ή παρόμοιες συσκευές ή μην ενεργοποιούν κανένα ηλεκτρολογικό εξοπλισμό,
- Να ειδοποιήσουν τις κατάλληλες υπηρεσίες επειγόντων περιστατικών, δίνοντας όσο πιο πολλές πληροφορίες σχετικά με το συμβάν ή το ατύχημα και τις ουσίες που περιλαμβάνονται όσο τούτο είναι δυνατόν,
- Να φορέσουν τα γιλέκα προειδοποίησης και να στήσουν τα αυτοστηριζόμενα προειδοποιητικά σήματα όπως απαιτείται,
- Να έχουν τα έγγραφα μεταφοράς άμεσα διαθέσιμα στις ομάδες άμεσης επέμβασης,
- Να μη βαδίζουν επί ή αγγίζουν χυμένες ουσίες και να αποφεύγουν την εισπνοή ατμών, καπνού, σκόνης και υδρατμών με το να στέκονται αντίθετα με τον άνεμο,
- Όπου είναι κατάλληλο και ασφαλές, να χρησιμοποιούν τους πυροσβεστήρες για την εξουδετέρωση μικρών/αρχικών φλογών σε ελαστικά, φρένα και στο χώρο του κινητήρα,
- Φωτιές στα διαμερίσματα φορτίου δεν θα αντιμετωπίζονται από τα μέλη του πληρώματος του οχήματος,
- Όπου είναι κατάλληλο και ασφαλές, να χρησιμοποιούν εξοπλισμό επί του οχήματος για να παρεμποδίζονται διαρροές στο υδάτινο περιβάλλον ή στο σύστημα αποχέτευσης και να περιορίζουν τη διαρροή,

Επιπρόσθετες οδηγίες προς μέλη του πληρώματος οχημάτων για τα χαρακτηριστικά κινδύνου των επικινδύνων εμπορευμάτων κατά κλάση και επί ενεργειών σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες		
Ετικέτες και πινακίδες κινδύνου	Χαρακτηριστικά επικινδυνότητας	Επιπρόσθετες οδηγίες
(1)	(2)	(3)
<p>Εκρηκτικές ουσίες και είδη</p> <p>1 1.5 1.6</p>	<p>Ενδέχεται να έχουν μια γκάμα ιδιοτήτων και επιδράσεων όπως είναι η έκρηξη μάζας, έκσφενδόνιση θραυσμάτων, έντονη φωτιά/θερμοκρασία τήξης, σχηματισμός έντονου φωτός, δυνατός ήχος ή καπνός. Ευαίσθησια στις δονήσεις και/ή συγκρούσεις και/ή θερμότητα.</p>	<p>Καλυφθείτε αλλά μείνετε μακριά από παράθυρα.</p>
<p>Εκρηκτικές ουσίες και είδη</p> <p>1.4</p>	<p>Ελάχιστος κίνδυνος έκρηξης και φωτιάς.</p>	<p>Καλυφθείτε.</p>
<p>Εύφλεκτα αέρια</p> <p>2.1</p>	<p>Κίνδυνος φωτιάς. Κίνδυνος έκρηξης. Ενδέχεται να βρίσκονται υπό πίεση. Κίνδυνος ασφυξίας. Ενδέχεται να προκαλέσουν εγκαύματα και/ή κρουπαγήματα. Τα περιεχόμενα ενδέχεται να εκραγούν όταν θερμανθούν.</p>	<p>Καλυφθείτε. Μείνετε μακριά από βαθουλώματα εδάφους.</p>
<p>Μη εύφλεκτα, μη τοξικά αέρια</p> <p>2.2</p>	<p>Κίνδυνος ασφυξίας. Ενδέχεται να βρίσκονται υπό πίεση. Ενδέχεται να προκαλέσει κρουπαγήματα. Τα περιεχόμενα ενδέχεται να εκραγούν όταν θερμανθούν.</p>	<p>Καλυφθείτε. Μείνετε μακριά από βαθουλώματα εδάφους.</p>
<p>Τοξικά αέρια</p> <p>2.3</p>	<p>Κίνδυνος τοξικής δηλητηρίασης. Ενδέχεται να βρίσκονται υπό πίεση. Ενδέχεται να προκαλέσει εγκαύματα και/ή κρουπαγήματα. Τα περιεχόμενα ενδέχεται να εκραγούν όταν θερμανθούν.</p>	<p>Χρησιμοποιήστε μάσκα επείγουσας διαφυγής. Καλυφθείτε. Μείνετε μακριά από βαθουλώματα εδάφους.</p>
<p>Εύφλεκτα υγρά</p> <p>3</p>	<p>Κίνδυνος φωτιάς. Κίνδυνος έκρηξης. Τα περιεχόμενα ενδέχεται να εκραγούν όταν θερμανθούν.</p>	<p>Καλυφθείτε. Μείνετε μακριά από βαθουλώματα εδάφους.</p>
<p>Εύφλεκτα στερεά, αυτενεργές ουσίες και απευαίσθητοποιημένα στερεά εκρηκτικά</p> <p>4.1</p> <p>Ουσίες υποκείμενες σε αυθόρμητη καύση</p> <p>4.2</p>	<p>Κίνδυνος φωτιάς. Εύφλεκτο ή καύσιμο, ενδέχεται να αναφλεγεί με θερμότητα, σπινθήρες ή φλόγες. Ενδέχεται να περιέχει αυτενεργές ουσίες που υπόκεινται σε εξωθερμική αποδόμηση στην περίπτωση ύπαρξης θερμότητας, αν έρθουν σε επαφή με άλλες ουσίες (όπως οξέα, ενώσεις βαρέως μετάλλου ή αμίνες), λόγω τριβής ή κρούσεων. Αυτό ίσως προκαλέσει τη δημιουργία επικινδύνων και εύφλεκτων αερίων ή ατμών ή αυτανάφλεξης. Τα περιεχόμενα ενδέχεται να εκραγούν όταν θερμανθούν. Κίνδυνος έκρηξης απευαίσθητοποιημένων εκρηκτικών μετά από απώλεια του απευαίσθητοποιητή.</p> <p>Κίνδυνος πυρκαγιάς από αυθόρμητη καύση αν οι συσκευασίες καταστραφούν ή χυθούν τα περιεχόμενα. Μπορούν να αντιδράσουν βίαια με το νερό.</p>	
<p>Ουσίες που σε επαφή με το νερό αναδίδουν εύφλεκτα αέρια</p> <p>4.3</p>	<p>Κίνδυνος φωτιάς και έκρηξης σε επαφή με το νερό.</p>	<p>Χυμένες ουσίες θα πρέπει να διατηρούνται στεγνές με κάλυψη των διαρροών.</p>

Επιπρόσθετες οδηγίες προς μέλη του πληρώματος οχημάτων για τα χαρακτηριστικά κινδύνου των επικίνδυνων εμπορευμάτων κατά κλάση και επί ενεργειών σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες		
Ετικέτες και πινακίδες κινδύνου (1)	Χαρακτηριστικά επικινδυνότητας (2)	Επιπρόσθετες οδηγίες (3)
<p>Οξειδωτικές ουσίες</p> <p>5.1</p>	<p>Κίνδυνος έντονης αντίδρασης, ανάφλεξης και έκρηξης σε επαφή με καύσιμες ή εύφλεκτες ουσίες.</p>	<p>Αποφύγετε την ανάμειξη με εύφλεκτες ή καύσιμες ουσίες (π.χ. πριονίδι).</p>
<p>Οργανικά υπεροξειδία</p> <p>5.2</p>	<p>Κίνδυνος εξωθερμικής αποδόμησης σε υψηλές θερμοκρασίες, αν έρθουν σε επαφή με άλλες ουσίες (όπως τα οξέα, ενώσεις βαρέων μετάλλων ή αμίνες), λόγω τριβής ή κρούσεων. Αυτό μπορεί να προκαλέσει τη δημιουργία επικίνδυνων και εύφλεκτων αερίων ή ατμών ή αυτανάφλεξη.</p>	<p>Αποφύγετε την ανάμειξη με εύφλεκτες ή καύσιμες ουσίες (π.χ. πριονίδι).</p>
<p>Τοξικές ουσίες</p> <p>6.1</p>	<p>Κίνδυνος δηλητηρίασης λόγω εισπνοής, επαφής με το δέρμα ή κατάποσης. Κίνδυνος για το υδάτινο περιβάλλον ή το αποχετευτικό σύστημα.</p>	<p>Χρησιμοποιείστε μάσκα επείγουσας διαφυγής.</p>
<p>Μολυσματικές ουσίες</p> <p>6.2</p>	<p>Κίνδυνος μόλυνσης. Μπορεί να προκαλέσει σοβαρές ασθένειες σε ανθρώπους ή ζώα. Κίνδυνος για το υδάτινο περιβάλλον ή το αποχετευτικό σύστημα.</p>	
<p>Ραδιενεργά υλικά</p> <p>7A 7B 7C 7D</p>	<p>Κίνδυνος εσωτερικής και εξωτερικής ραδιενέργειας.</p>	<p>Περιορίστε τον χρόνο έκθεσης.</p>
<p>Σχάσιμα υλικά</p> <p>7E</p>	<p>Κίνδυνος αλυσιδωτής πυρηνικής αντίδρασης.</p>	
<p>Διαβρωτικές ουσίες</p> <p>8</p>	<p>Κίνδυνος εγκαυμάτων από διάβρωση. Μπορούν να αντιδράσουν έντονα μεταξύ τους, με το νερό και με άλλες ουσίες. Χυμένη ουσία μπορεί να προκαλέσει διαβρωτικούς ατμούς. Κίνδυνος για το υδάτινο περιβάλλον ή το αποχετευτικό σύστημα.</p>	
<p>Διάφορες επικίνδυνες ουσίες και αντικείμενα</p> <p>9</p>	<p>Κίνδυνος εγκαυμάτων. Κίνδυνος φωτιάς. Κίνδυνος έκρηξης. Κίνδυνος για το υδάτινο περιβάλλον ή το αποχετευτικό σύστημα.</p>	

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Για επικίνδυνα εμπορεύματα με πολλαπλούς κινδύνους και με μεικτά φορτία, πρέπει να δίδεται προσοχή στις εφαρμοζόμενες διατάξεις για κάθε περίπτωση.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: Επιπρόσθετες οδηγίες που αναγράφονται ανωτέρω μπορούν να αναπροσαρμοστούν για να εκφράζουν τις κλάσεις των επικίνδυνων εμπορευμάτων προς μεταφορά και τα μέσα μεταφοράς τους.

Επιπρόσθετες οδηγίες προς μέλη του πληρώματος οχημάτων για τα χαρακτηριστικά κινδύνου των επικίνδυνων εμπορευμάτων σημειούμενων με ετικέτες και επί ενεργειών σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες		
Ετικέτες (1)	Χαρακτηριστικά επικινδυνότητας (2)	Επιπρόσθετες οδηγίες (3)
 Ουσίες επικίνδυνες για το περιβάλλον	Κίνδυνος για το υδάτινο περιβάλλον ή το αποχετευτικό σύστημα	
 Ουσίες μεταφερόμενες σε υψηλές θερμοκρασίες	Κίνδυνος εγκαυμάτων από τη θερμότητα	Να αποφεύγεται η επαφή με ζεστά μέρη της μονάδας μεταφοράς και τη χυμένη ουσία

Εξοπλισμός για προσωπική και γενική προστασία για ανάληψη γενικής δράσης και ενεργειών επείγουσας ανάγκης για τους ειδικούς κινδύνους που πρέπει να ευρίσκεται επί του οχήματος σύμφωνα με το τμήμα 8.1.5 της ADR

Ο ακόλουθος εξοπλισμός θα βρίσκεται επί της μονάδας μεταφοράς :

- για κάθε όχημα, μια σφήνα αναστολής κίνησης (τάκος) τροχών σε μέγεθος κατάλληλο για τη μέγιστη μάζα του οχήματος και της διαμέτρου του τροχού,
- δύο σήματα προειδοποίησης με δική τους βάση,
- υγρό ζεπλύματος ματιών^a, και

για κάθε μέλος του πληρώματος του οχήματος

- ένα αντανακλαστικό γιλέκο,
- μια φορητή συσκευή φωτισμού,
- ένα ζεύγος προστατευτικών γαντιών, και
- ένα μέσο προστασίας ματιών (π.χ. προστατευτικά γυαλιά).

Επιπρόσθετος εξοπλισμός που απαιτείται για ορισμένες κλάσεις:

- μία μάσκα διαφυγής επείγουσών καταστάσεων^b για κάθε μέλος του πληρώματος του οχήματος θα μεταφέρεται επί του οχήματος για ετικέτες κινδύνου Νο 2.3 ή 6.1,
- ένα φτυάρι^b,
- ένα κάλυμμα αποστράγγισης^b,
- ένα δοχείο συλλογής^b.

^a Δεν απαιτείται για ετικέτες κινδύνου με αριθμό 1, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2 και 2.3.

^b Απαιτείται μόνο για στερεά και υγρά με αριθμούς ετικετών κινδύνου με αριθμό 3, 4.1, 4.3, 8 ή 9.

B.2 Γραπτές οδηγίες αντιμετώπισης ατυχήματος ή επείγουσας κατάστασης σύμφωνα με την § 5.4.3 του Κανονισμού RID

ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ RID

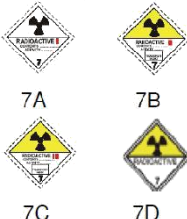

Ενέργειες στην περίπτωση ατυχήματος ή συμβάντος στο οποίο ενδέχεται ή ενδέχεται να ενέχονται επικίνδυνα εμπορεύματα

Στην περίπτωση ατυχήματος ή συμβάντος το οποίο ενδέχεται να προκληθεί ή ανακύψει κατά τη διάρκεια της μεταφοράς, οι οδηγοί θα προβαίνουν στις ακόλουθες ενέργειες στο μέτρο που αυτές είναι εφικτές και πρακτικά εφικτές^a:

- Να σταματούν την αμαξοστοιχία/κίνηση ελιγμού σε κατάλληλο σημείο, έχοντας υπόψη τον τύπο του κινδύνου (π.χ. φωτιά, απώλεια φορτίου), τις τοπικές συνθήκες (π.χ. σήραγγα, κατοικημένη περιοχή) και τις πιθανές ενέργειες των υπηρεσιών επειγόντων περιστατικών (προσβασιμότητα, εκκένωση) σε συνεννόηση, αν είναι αναγκαίο, με τον διαχειριστή σιδηροδρομικής υποδομής.
- Να σβήνουν τη μηχανή σύμφωνα με τις οδηγίες λειτουργίας.
- Να αποφεύγουν πηγές ανάφλεξης, ιδίως, να μην καπνίζουν, να μην χρησιμοποιούν ηλεκτρονικά τσιγάρα ή παρόμοιες διατάξεις ή να μην ανάβουν οποιοδήποτε ηλεκτρικό εξοπλισμό.
- Να τηρούν τις πρόσθετες οδηγίες που έχουν καταχωρηθεί στους κινδύνους όλων των σχετικών εμπορευμάτων στον κάτωθι πίνακα. Οι κίνδυνοι αντιστοιχούν στον αριθμό του προτύπου επικέτας κινδύνου και στο σήμα που φέρουν τα εμπορεύματα κατά τη μεταφορά.
- Να ενημερώνουν τον διαχειριστή σιδηροδρομικής υποδομής ή τις υπηρεσίες επειγόντων περιστατικών, παρέχοντας όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες για το ατύχημα ή συμβάν και τα ενεχόμενα επικίνδυνα εμπορεύματα, έχοντας υπόψη τις οδηγίες του μεταφορέα.
- Να διατηρούν τις πληροφορίες για τα επικίνδυνα εμπορεύματα υπό μεταφορά (αν είναι αναγκαίο, τα έγγραφα μεταφοράς) άμεσα διαθέσιμες για τις υπηρεσίες επειγόντων περιστατικών άμα τη αφίξει τους, ή να τις καταστούν διαθέσιμες μέσω ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων (EDI).
- Όταν φεύγουν από τη μηχανή, να φορούν την προβλεπόμενη προειδοποιητική ενδυμασία.
- Εάν είναι απαραίτητα, να χρησιμοποιούν άλλο προστατευτικό εξοπλισμό.
- Να απομακρύνονται από την περιοχή του ατυχήματος ή συμβάντος, να συμβουλευθούν άλλους ανθρώπους να απομακρυνθούν και να ακολουθούν τις οδηγίες των υπευθύνων (εσωτερικοί και εξωτερικοί).
- Να μην βαδίζουν επί ή αγγίζουν χυμένες ουσίες και να αποφεύγουν την εισπνοή ατμών, καπνού, σκόνης και υδρατμών στεκόμενοι αντίθετα προς τη φορά του ανέμου.
- Να αφαιρούν όλα τα ενδύματα που έχουν μολυνθεί και να απαλλάσσονται από αυτά με ασφαλή τρόπο.

^a Θα τηρούνται οι προδιαγραφές που περιέχονται στους σιδηροδρομικούς κανονισμούς και τις σιδηροδρομικές υπηρεσίες.

Επιπρόσθετες οδηγίες προς τους οδηγούς επί των επικίνδυνων χαρακτηριστικών των επικίνδυνων εμπορευμάτων κατά κλάση και επί ενεργειών σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες		
Ετικέτες και πινακίδες κινδύνου, περιγραφή των κινδύνων	Χαρακτηριστικά κινδύνου	Επιπρόσθετες οδηγίες
(1)	(2)	(3)
<p>Εκρηκτικές ουσίες και είδη</p> <p>1 1.5 1.6</p>	<p>Ενδέχεται να έχουν μια γκάμα ιδιοτήτων και επιδράσεων όπως είναι η έκρηξη μάζας, εκσφενδόνιση θραυσμάτων, έντονη φωτιά/θερμοκρασία τήξης, σχηματισμός έντονου φωτός, δυνατός ήχος ή καπνός. Ευαίσθησι στις δονήσεις και/ή συγκρούσεις και/ή θερμότητα.</p>	<p>Καλυφθείτε αλλά μείνετε μακριά από παράθυρα.</p>
<p>Εκρηκτικές ουσίες και είδη</p> <p>1.4</p>	<p>Ελάχιστος κίνδυνος έκρηξης και φωτιάς.</p>	<p>Καλυφθείτε.</p>
<p>Εύφλεκτα αέρια</p> <p>2.1</p>	<p>Κίνδυνος πυρκαγιάς. Κίνδυνος έκρηξης. Ενδέχεται να βρίσκεται υπό πίεση. Κίνδυνος ασφυξίας. Ενδέχεται να προκαλέσει εγκαύματα και/ή κρουπάγηματα Τα περιεχόμενα ενδέχεται να εκραγούν όταν θερμανθούν.</p>	<p>Καλυφθείτε Μείνετε μακριά από βαθουλώματα εδάφους.</p>
<p>Μη εύφλεκτα, μη τοξικά αέρια</p> <p>2.2</p>	<p>Κίνδυνος ασφυξίας. Ενδέχεται να βρίσκεται υπό πίεση. Ενδέχεται να προκαλέσει κρουπάγημα. Τα περιεχόμενα ενδέχεται να εκραγούν όταν θερμανθούν.</p>	<p>Καλυφθείτε Μείνετε μακριά από βαθουλώματα εδάφους.</p>
<p>Τοξικά αέρια</p> <p>2.3</p>	<p>Κίνδυνος ασφυξίας Ενδέχεται να βρίσκεται υπό πίεση Ενδέχεται να προκαλέσει εγκαύματα και/ή κρουπάγημα Τα περιεχόμενα ενδέχεται να εκραγούν όταν θερμανθούν</p>	<p>Καλυφθείτε Μείνετε μακριά από βαθουλώματα εδάφους.</p>
<p>Εύφλεκτα υγρά</p> <p>3</p>	<p>Κίνδυνος φωτιάς. Κίνδυνος έκρηξης. Τα περιεχόμενα ενδέχεται να εκραγούν όταν θερμανθούν.</p>	<p>Καλυφθείτε Μείνετε μακριά από βαθουλώματα εδάφους.</p>
<p>Εύφλεκτα στερεά, αυτο-αντιδρώσες ουσίες και στερεά απευαισθητοποιημένα εκρηκτικά</p> <p>4.1</p>	<p>Κίνδυνος πυρκαγιάς. Εύφλεκτο ή καύσιμο, ενδέχεται να αναφλεγεί με θερμότητα, σπινθήρες ή φλόγες. Ενδέχεται να περιέχει αυτό-αντιδρώσες ουσίες που υπόκεινται σε εξωθερμική αποικοδόμηση στην περίπτωση ύπαρξης θερμότητας, επαφή με άλλες ουσίες (όπως οξέα, στοιχεία βαρέως μετάλλου ή αμίνες), προστριβή ή τράνταγμα. Αυτό μπορεί να προκαλέσει τη δημιουργία επικίνδυνων και εύφλεκτων αερίων ή ατμών ή αυτανάφλεξη. Τα περιεχόμενα ενδέχεται να εκραγούν όταν θερμανθούν. Κίνδυνος έκρηξης απευαισθητοποιημένων εκρηκτικών μετά από απώλεια του απευαισθητοποιητή.</p>	
<p>Ουσίες υποκειμένες σε αυθόρμητη καύση</p> <p>4.2</p>	<p>Κίνδυνος φωτιάς από αυθόρμητη καύση αν τα κόλα είναι κατεστραμμένα ή τα περιεχόμενα χυθούν. Πιθανή έντονη αντίδραση με νερό.</p>	
<p>Ουσίες που σε επάφή με το νερό αναδίδουν εύφλεκτα αέρια</p> <p>4.3</p>	<p>Κίνδυνος φωτιάς και έκρηξης σε επαφή με το νερό.</p>	

Επιπρόσθετες οδηγίες προς τους οδηγούς επί των επικίνδυνων χαρακτηριστικών των επικίνδυνων εμπορευμάτων κατά κλάση και επί ενεργειών σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες		
Ετικέτες και πινακίδες κινδύνου, περιγραφή των κινδύνων	Χαρακτηριστικά κινδύνου	Επιπρόσθετες οδηγίες
(1)	(2)	(3)
<p>Οξειδωτικές ουσίες</p> <p>5.1</p>	<p>Κίνδυνος έντονης αντίδρασης, ανάφλεξης και έκρηξης σε επαφή με καύσιμες ή εύφλεκτες ουσίες.</p>	
<p>Οργανικά υπεροξειδία</p> <p>5.2</p>	<p>Κίνδυνος εξωθερμικής αποικοδόμησης σε υψηλές θερμοκρασίες, επαφή με άλλες ουσίες (όπως τα οξέα, ενώσεις βαρέων μετάλλων ή αμίνες), τριβή ή χτύπημα. Αυτό μπορεί να προκαλέσει τη δημιουργία επικίνδυνων και εύφλεκτων αερίων ή ατμών ή αυτανάφλεξη.</p>	
<p>Τοξικές ουσίες</p> <p>6.1</p>	<p>Κίνδυνος δηλητηρίασης λόγω εισπνοής, επαφής με το δέρμα ή κατάποσης. Κίνδυνος για το υδάτινο περιβάλλον ή το αποχετευτικό σύστημα.</p>	
<p>Μολυσματικές ουσίες</p> <p>6.2</p>	<p>Κίνδυνος μόλυνσης. Μπορεί να προκαλέσει σοβαρές ασθένειες σε ανθρώπους ή ζώα. Κίνδυνος για το υδάτινο περιβάλλον ή το αποχετευτικό σύστημα.</p>	
<p>Ραδιενεργό υλικό</p> <p>7A 7B 7C 7D</p>	<p>Κίνδυνος εσωτερικής και εξωτερικής ραδιενέργειας.</p>	<p>Περιορίστε τον χρόνο έκθεσης.</p>
<p>Σχάσιμο υλικό</p> <p>7E</p> <p>Διαβρωτικές ουσίες</p> <p>8</p>	<p>Κίνδυνος αλυσιδωτής πυρηνικής αντίδρασης.</p> <p>Κίνδυνος εγκαυμάτων από διάβρωση. Μπορεί να αντιδράσουν έντονα μεταξύ τους, με νερό και με άλλες ουσίες. Χυμένη ουσία μπορεί να προκαλέσει διαβρωτικούς ατμούς. Κίνδυνος για το υδάτινο περιβάλλον ή το αποχετευτικό σύστημα.</p>	
<p>Διάφορες επικίνδυνες ουσίες και είδη</p> <p>9</p>	<p>Κίνδυνος φωτιάς. Κίνδυνος έκρηξης. Κίνδυνος για το υδάτινο περιβάλλον ή το αποχετευτικό σύστημα.</p>	

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: Για επικίνδυνα εμπορεύματα με πολλαπλούς κινδύνους και για ανάμικτα φορτία, θα τηρείται κάθε εφαρμοστέα καταχώρηση.

2: Οι επιπρόσθετες οδηγίες που αναγράφονται ανωτέρω μπορούν να αναπροσαρμοσθούν για να εκφράζουν τις κλάσεις των επικίνδυνων εμπορευμάτων προς μεταφορά και τα μέσα μεταφοράς τους και, αν είναι απαραίτητο, να τα συμπληρώνουν σύμφωνα με τις υφιστάμενες εθνικές προδιαγραφές.

Επιπρόσθετες οδηγίες προς τους οδηγούς επί των επικίνδυνων χαρακτηριστικών των επικίνδυνων εμπορευμάτων, υποδεικνυόμενων με σήματα, και επί ενεργειών σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες		
Σήμα	Χαρακτηριστικά κινδύνου	Επιπρόσθετες οδηγίες
(1)	(2)	(3)
 Ουσίες επικίνδυνες για το περιβάλλον	Κίνδυνος για το υδάτινο περιβάλλον ή το αποχετευτικό σύστημα.	
 Ουσίες αυξημένης θερμοκρασίας	Κίνδυνος εγκαυμάτων από τη θερμότητα.	Να αποφεύγεται η επαφή με ζεστά μέρη της φορτάμαξας ή του εμπορευματοκιβωτίου και τη χυμένη ουσία.

Εξοπλισμός προσωπικής προστασίας που πρέπει να μεταφέρεται στην καμπίνα του οδηγού

Ο ακόλουθος εξοπλισμός^a θα μεταφέρεται στην καμπίνα του οδηγού:

- φορητή συσκευή φωτισμού

Για τον οδηγό

- κατάλληλη προειδοποιητική ενδυμασία.

^a Ο διαθέσιμος εξοπλισμός θα συμπληρώνεται, αν κρίνεται αναγκαίο, σύμφωνα με τις υφιστάμενες εθνικές προδιαγραφές.

Εξοπλισμός για προσωπική και γενική προστασία για ανάληψη γενικής δράσης και ενεργειών επείγουσας ανάγκης για τους ειδικούς κινδύνους που πρέπει να ευρίσκεται επί του οχήματος σύμφωνα με το τμήμα 8.1.5 της ADR

Ο ακόλουθος εξοπλισμός θα βρίσκεται επί της μονάδας μεταφοράς :

- για κάθε όχημα, μια σφήνα αναστολής κίνησης (τάκος) τροχών σε μέγεθος κατάλληλο για τη μέγιστη μάζα του οχήματος και της διαμέτρου του τροχού,
- δύο σήματα προειδοποίησης με δική τους βάση,
- υγρό ξεπλύματος ματιών^a, και

για κάθε μέλος του πληρώματος του οχήματος

- ένα αντανακλαστικό γιλέκο (π.χ. όπως περιγράφεται στο πρότυπο EN 471),
- μια φορητή συσκευή φωτισμού,
- ένα ζεύγος προστατευτικών γαντιών, και
- ένα μέσο προστασίας ματιών (π.χ. προστατευτικά γυαλιά).

Επιπρόσθετος εξοπλισμός που απαιτείται για ορισμένες κλάσεις:

- μία μάσκα διαφυγής επείγουσας καταστάσεων^b για κάθε μέλος του πληρώματος του οχήματος θα μεταφέρεται επί του οχήματος για ετικέτες κινδύνου Νο 2.3 ή 6.1,
- ένα φτυάρι^c,
- ένα κάλυμμα αποστράγγισης^c,
- ένα δοχείο συλλογής^c.

^a Δεν απαιτείται για ετικέτες κινδύνου με αριθμό 1, 1.4, 1.5, 1.6, 2.1, 2.2 και 2.3.

^b Επί παραδείγματι μία μάσκα διαφυγής επικίνδυνων καταστάσεων με συνδυαστικό φίλτρο αερίου/σκόνης του τύπου A1B1E1K1-P1 ή A2B2E2K2-P2 που είναι παρόμοια με εκείνη που περιγράφεται στο πρότυπο EN 141.

^c Απαιτείται μόνο για στερεά και υγρά με αριθμούς ετικετών κινδύνου με αριθμό 3, 4.1, 4.3, 8 ή 9.

Παράρτημα Γ: Χάρτες Περιφέρειας

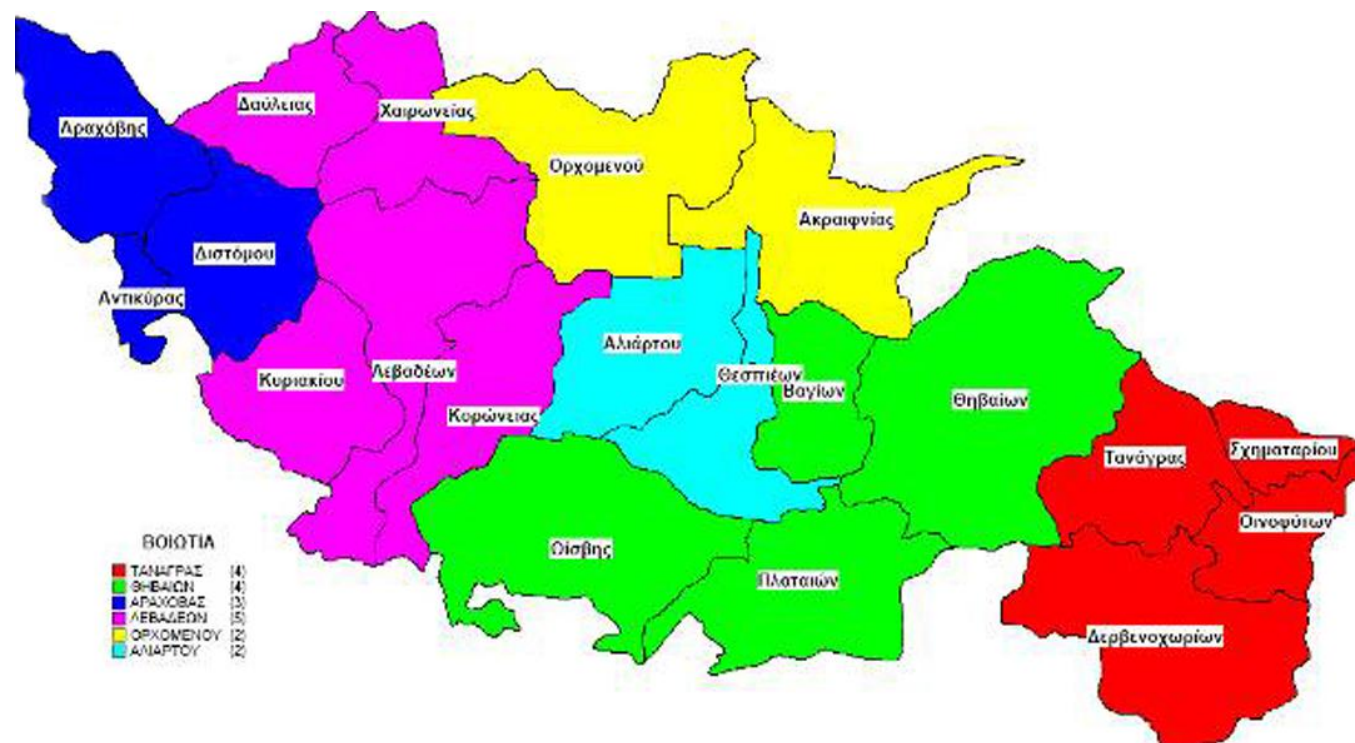

ΧΑΡΤΗΣ 1 : ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

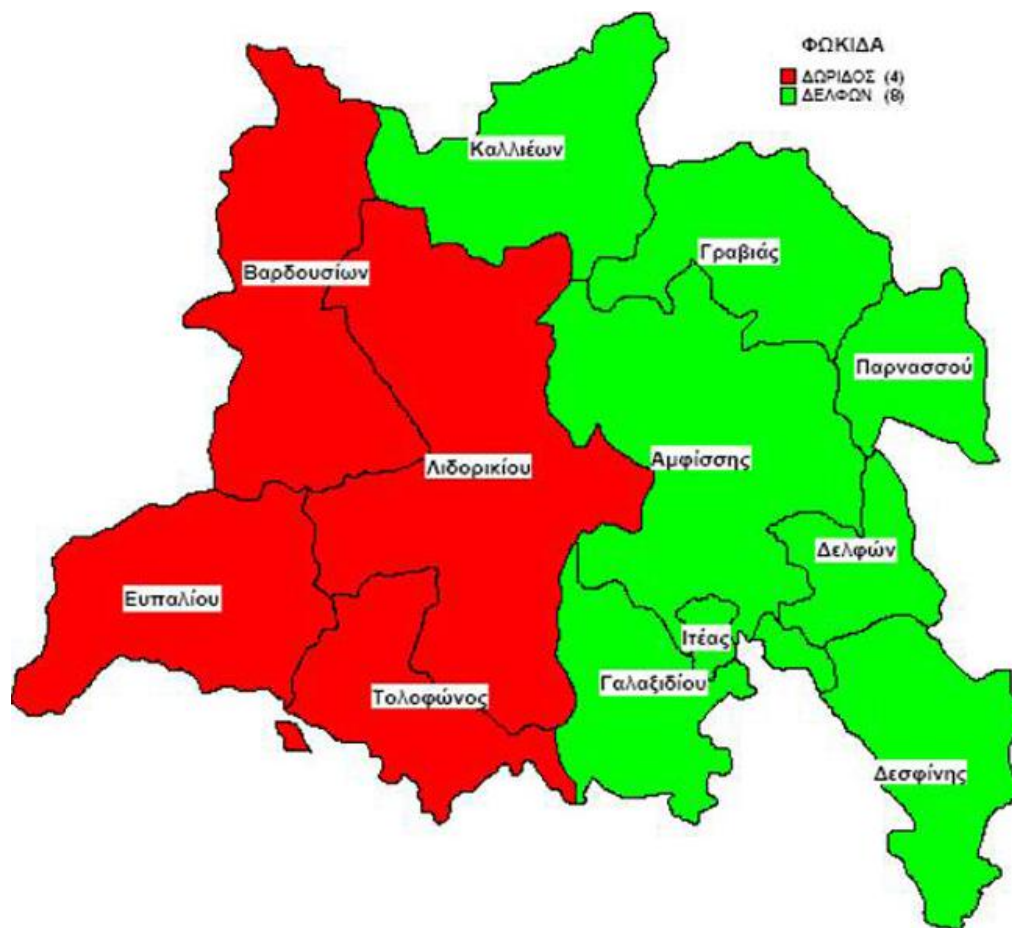

ΧΑΡΤΗΣ 2 : ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

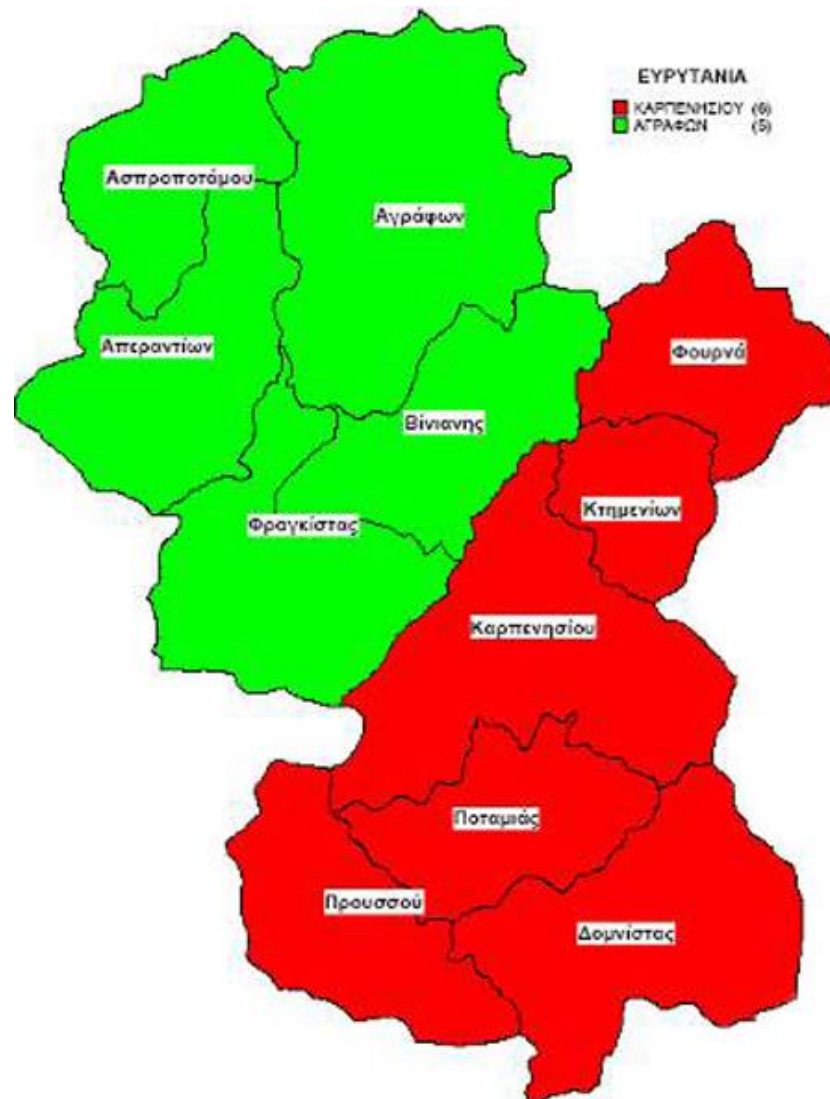
ΧΑΡΤΗΣ 3 : ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

ΧΑΡΤΗΣ 4 : ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΩΚΙΔΑΣ

ΧΑΡΤΗΣ 5 : ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΥΒΟΙΑΣ

ΧΑΡΤΗΣ 6 : ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΧΑΡΤΗΣ 7 : ΧΑΡΤΗΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

— Ενεργό Δίκτυο όπου:	— +δυνατότητα ένταξης σε τυχόν εμπορικές αμαξοστοιχίες εμπορευμάτων απαγομένων στον RID
— Ενεργό Δίκτυο (πλην Κανονικών Αμαξοστοιχιών)	
- - - Δίκτυο υπό κατασκευή	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ3. ΜΗΤΡΩΟ ΙΔΙΩΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Λαμβάνοντας υπόψη το ανθρώπινο δυναμικό και τα μέσα που διαθέτει η Περιφέρεια Στ. Ελλάδας σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, είναι δυνατόν να απαιτηθεί και επιπλέον δυναμικό και μέσα για την υλοποίηση όλου του κύκλου των δράσεων Πολιτικής Προστασίας.

Στο πλαίσιο της εξασφάλισης επιπλέον πόρων από ιδιωτικούς φορείς για την ενίσχυση του έργου μας στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και την άμεση διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση φυσικών καταστροφών και εκτάκτων αναγκών, καταρτίστηκαν μνημόνια συνεργασίας με την μορφή Μητρώου Εργοληπτών, οι οποίοι αποδέχονται να παρέχουν μέσα, εξοπλισμό ή υπηρεσίες, σύμφωνα με τους όρους που θέτει η Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

Το Μητρώο Εργοληπτών ανά Περιφερειακή Ενότητα για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από φυσικές, τεχνολογικές και λοιπές καταστροφές έχει εγκριθεί από την Οικονομική Επιτροπή και επικαιροποιείται όταν προστίθενται νέοι Εργολήπτες καθώς και όταν προστίθενται νέες τιμές μηχανημάτων.

Επισημαίνεται ότι τα μνημόνια συνεργασίας με ιδιωτικούς φορείς για την εξασφάλιση επιπλέον πόρων προς ενίσχυση του έργου τους, έχουν το χαρακτήρα (εκ μέρους της Περιφέρειας) πρότασης-πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών και αποδοχής εκ μέρους των ενδιαφερομένων. Η σύναψη της σχετικής σύμβασης αποτελεί δικαιοπραξία, της οποίας τα αποτελέσματα εξαρτώνται από γεγονός μελλοντικό και αβέβαιο και επέρχονται μόλις συμβεί το γεγονός (πλήρωση της αίρεσης), (άρθ.201 ΑΚ.).

Για ζητήματα που αναφέρονται στην ανωτέρω διαδικασία, σχετικά είναι τα 2/52145/0026/01-07-2014 (ΑΔΑ: 7ΡΝΩΗ-ΨΟ2) και 2/86104/0026/11-09-2017 έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, τα οποία έχουν αποσταλεί συνημμένα μαζί με όλη τη σχετική αλληλογραφία με το 6748/09-10-2017 έγγραφο της Γ.Γ.Π.Π.

Το μνημόνια συνεργασίας ενεργοποιούνται από την Αυτ/λη Δ/νση Πολιτικής Προστασίας και τις οργανικές της μονάδες σε επίπεδο Π.Ε. προς εξασφάλιση επιπλέον μέσων όταν αυτό είναι αδύνατον από τις αρμόδιες οργανικές μονάδες της Π.Σ.Τ.Ε.

Έχουν ληφθεί ανά Π.Ε. οι παρακάτω αποφάσεις

1) Η υπ. Αριθμ. 379 απόφαση της Ο.Ε. (θέμα 30ο/Πρακτικό 10/16-03-2020/ΑΔΑ : ΩΩ0Ψ7ΛΗ-ΙΑΞ) με την έγκριση αναλυτικού μητρώου ιδιοκτητών μηχανημάτων - οχημάτων (εταιρειών – φυσικών προσώπων) για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από χιονοπτώσεις, παγετό, πλημμύρες, κατολισθήσεις, κοπή κλαδιών, στην περιοχή ευθύνης της Περιφερειακής Ενότητας Βοιωτίας για το χρονικό διάστημα από 01-01-2020 έως 31-12-2020 για εκτέλεση εργασιών εκτάκτων αναγκών.

2) Η υπ. Αριθμ. 387 απόφαση της Ο.Ε. (θέμα 38ο/Πρακτικό 10/16-03-2020/ΑΔΑ : ΩΩ0Ψ7ΛΗ-ΙΑΞ) με την έγκριση του μητρώου οικονομικών φορέων (εταιρειών – φυσικών προσώπων) για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από χιονοπτώσεις, παγετό, πλημμύρες, πυρκαγιές, κ.λ.π., στην περιοχή ευθύνης της Περιφερειακής Ενότητας Ευβοίας για το χρονικό διάστημα από 01-01-2020 έως 31-12-2020.

3) Η υπ. Αριθμ. 463 απόφαση της Ο.Ε. (θέμα 29ο/Πρακτικό 12/7-4-2020/ΑΔΑ : ΩΜΞΡ7ΛΗ-ΔΧΜ) με την έγκριση του μητρώου οικονομικών φορέων (εταιρειών – φυσικών προσώπων) για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από χιονοπτώσεις, παγετό, πλημμύρες, πυρκαγιές, στην περιοχή ευθύνης της Περιφερειακής Ενότητας Ευρυτανίας για το χρονικό διάστημα από 01-01-2020 έως 31-12-2020.

4) Η υπ. Αριθμ. 84 απόφαση της Ο.Ε. (θέμα 8ο/Πρακτικό 3/21-1-2020/ΑΔΑ : ΩΗΜΧ7ΛΗ-349) με την έγκριση του μητρώου οικονομικών φορέων (εταιρειών – φυσικών προσώπων) για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από χιονοπτώσεις, παγετό, πλημμύρες, πυρκαγιές, στην περιοχή ευθύνης της Περιφερειακής Ενότητας Φθιώτιδας για το χρονικό διάστημα από 01-01-2020 έως 31-12-2020.

5) Η υπ. Αριθμ. 579 απόφαση της Ο.Ε. (θέμα 20ο/Πρακτικό 16/12-5-2020/ΑΔΑ :6ΔΕ27ΛΗ - ΤΑΡ) με την έγκριση του μητρώου οικονομικών φορέων (εταιρειών – φυσικών προσώπων) για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από χιονοπτώσεις, παγετό, πλημμύρες, πυρκαγιές, κ.λ.π., στην περιοχή ευθύνης της Περιφερειακής Ενότητας Φωκίδας για το χρονικό διάστημα από 01-01-2020 έως 31-12-2020.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε – ΜΕΤΡΑ ΑΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Αν κατοικείτε ή βρίσκεστε συχνά σε περιοχή στην οποία υπάρχουν τεχνολογικοί κίνδυνοι οι επιλογές είναι δύο: είτε να παραμείνετε/να καταφύγετε σε κλειστό χώρο είτε να εκκενώσετε το χώρο. Οι αρμόδιες Αρχές θα αποφασίσουν την καλύτερη λύση.

Για το λόγο αυτό είναι σημαντικό:

- Να ακολουθήσετε τις οδηγίες που θα δοθούν από τις αρμόδιες Αρχές.
- Να μελετήσετε, να εξοικειωθείτε και να εφαρμόσετε τις παρακάτω γενικές οδηγίες μέχρι να σας δοθούν οι ειδικές οδηγίες κατά τη διάρκεια ενός ατυχήματος.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΤΕΙΤΕ

- Συγκεντρώστε στον ίδιο χώρο ή φροντίστε να είναι εύκολο να συγκεντρωθούν σε λίγο χρόνο:
  - Κολλητική μονωτική ταινία (χαρτοταινία).
  - Ψαλίδια.
  - Πλαστικά φύλλα (κομμένα στις κατάλληλες διαστάσεις) και πλαστικές σακούλες σκουπιδιών.
  - Πετσέτες και πανάκια.
  - Ραδιόφωνο με μπαταρίες (οι μπαταρίες να μην είναι μέσα στο ραδιόφωνο αλλά να βρίσκονται δίπλα, αλλιώς ελέγχετε τις συχνά).
  - Φακός με μπαταρίες (οι μπαταρίες να μην είναι μέσα στο φακό αλλά να βρίσκονται δίπλα, αλλιώς ελέγχετε τις συχνά).
  - Επιπλέον καινούργιες μπαταρίες.
  - Εμφιαλωμένο νερό σε μικρές ποσότητες.
  - Συσκευασμένη τροφή σε μικρές ποσότητες.
  - Σαπούνι.
  - Βαλιτσάκι πρώτων βοηθειών.
  - Απαραίτητα φάρμακα για τα μέλη της οικογένειας.
- Επιλέξτε το δωμάτιο του σπιτιού που προσφέρει τη μεγαλύτερη δυνατή προστασία. Λάβετε υπόψη ότι το δωμάτιο πρέπει: να βρίσκεται στο κέντρο του σπιτιού, με ελάχιστο αριθμό παραθύρων και πορτών που ασφαλίζουν ερμητικά, να συγκοινωνεί με το δωμάτιο του κύριου μπάνιου ή του WC, τα παράθυρά του να μην βρίσκονται προς την πλευρά του κινδύνου, να μην έχει ανοίγματα για ανταλλαγή αέρα με το περιβάλλον (δηλ. τζάκι, κλιματιστικά, κλπ.) και να βρίσκεται στον τελευταίο όροφο.
- Οδηγήστε με αυξημένη προσοχή όταν βρίσκεστε κοντά σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις ή σε οχήματα μεταφοράς επικίνδυνων υλικών.

- Αφού διαβάσετε τις οδηγίες, συζητήστε το θέμα με όλα τα μέλη της οικογένειάς σας.

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΑΤΥΧΗΜΑΤΟΣ

Παραμείνετε ή καταφύγετε σε κλειστό χώρο

- Σκοπός είναι να διαφυλάξετε την υγεία σας από επικίνδυνες χημικές ουσίες που μπορεί να εισέλθουν στο σπίτι σας, από πιθανές εκρήξεις (πρωτογενή και δευτερογενή θραύσματα) και από τη θερμική ακτινοβολία.

Αν είστε στο αυτοκίνητό σας

- Κλείστε και διατηρήστε κλειστά τα παράθυρα, το σύστημα κλιματισμού και τους αεραγωγούς του.
- Μάθετε αν υπάρχει κοντινό κτίριο για να καταφύγετε και σταματήστε προσεκτικά το αυτοκίνητο. Διαφορετικά μείνετε στο αυτοκίνητο.
- Έχετε το ραδιόφωνο ανοικτό, παρακολουθείστε τις ανακοινώσεις και εφαρμόζετε τις οδηγίες των Αρχών.

Αν είστε στο σπίτι και έχετε διαθέσιμο χρόνο

- Διατηρείστε την ψυχραιμία σας.
- Έχετε το ραδιόφωνο ή/και την τηλεόραση ανοικτά για να ακούτε τις ανακοινώσεις και τις οδηγίες των Αρχών που πρέπει να εφαρμόσετε.
- Κλείστε όλα τα παράθυρα, τις εξωτερικές και τις εσωτερικές πόρτες του σπιτιού χωρίς να τις κλειδώσετε.
- Μην χρησιμοποιήσετε τον ανελκυστήρα.
- Κλείστε όλα τα κλιματιστικά είτε ανήκουν σε κεντρικό σύστημα είτε όχι και τους ανεμιστήρες.
- Επικαλύψτε με κολλητική μονωτική ταινία (χαρτοταινία) τις χαραμάδες (και στις τέσσερις πλευρές) σε πόρτες και παράθυρα. Επιπλέον, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε υγρές πετσέτες ή κουβέρτες.
- Καλύψτε με χαρτοταινία την κλειδαριά και γύρω από το πόμολο της πόρτας.
- Ασφαλίστε ερμητικά με χαρτοταινία και πλαστικά φύλλα την είσοδο του τζακιού, όλα τα συστήματα θέρμανσης και τις εισόδους απαγωγών και συστημάτων εξαερισμού, τις πόρτες και τα παράθυρα.
- Μην χρησιμοποιήσετε φιάλες υγραερίου.
- Κλείστε τις εσωτερικές πόρτες του σπιτιού.
- Πηγαίνετε στο προαποφασισμένο δωμάτιο.
- Μην πλησιάζετε σε παράθυρα για οποιοδήποτε λόγο.
- Μην χρησιμοποιείτε άσκοπα το τηλέφωνο (κινητό ή σταθερό).
- Αν παρ' όλες τις ενέργειές σας, τα επικίνδυνα αέρια εισέλθουν στο κτίριο, διπλώστε αρκετές φορές μία πετσέτα ή ένα πανί, καλύψτε το στόμα και τη μύτη σας και πάρτε ελαφρές αναπνοές.

Αν ζητηθεί από τις Αρχές να εκκενώσετε την περιοχή

- Διατηρείστε την ψυχραιμία σας.
- Ακολουθείστε τις οδούς διαφυγής που θα σας υποδειχθούν.
- Έχετε το ραδιόφωνο ανοικτό ώστε να παρακολουθείτε τις ανακοινώσεις και εφαρμόζετε τις οδηγίες των Αρχών.
- Αν έχετε χρόνο κλείστε τις πόρτες, τα παράθυρα και τα συστήματα κλιματισμού του σπιτιού ώστε να μειώσετε τη ρύπανσή του.

Αν βρίσκεστε έξω από κτίριο και κοντά στο χώρο του ατυχήματος

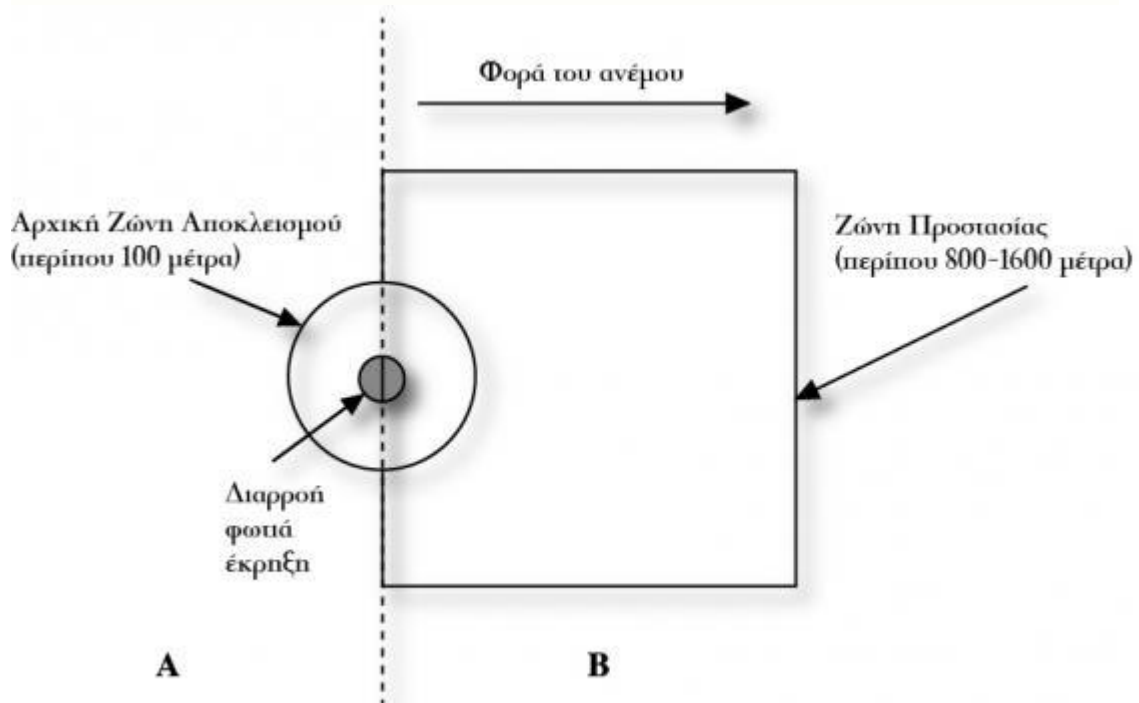
- Διατηρείστε την ψυχραιμία σας και προσπαθήστε να προφυλάξετε καταρχήν τον εαυτό σας.
- Προσφέρετε βοήθεια σε όποιους τη χρειάζονται μόνο εάν γνωρίζετε πώς πρέπει να ενεργήσετε.
- Απομακρυνθείτε από το χώρο του ατυχήματος το συντομότερο δυνατόν.
- Μην περπατάτε και μην αγγίζετε άσκοπα εκεί που βρίσκεται η ουσία που έχει διαρρεύσει.
- Μην καπνίζετε.
- Καλύψτε το σώμα σας όσο το δυνατόν περισσότερο.
- «Φιλτράρετε» τον αέρα που αναπνέετε από επικίνδυνα αέρια, σκόνη ή σταγονίδια καλύπτοντας με μία διπλωμένη πετσέτα ή πανί το στόμα και τη μύτη σας και παίρνετε ελαφρές αναπνοές.

Αν είστε σε άλλο κτίριο

- Διατηρείστε την ψυχραιμία σας.
- Συνεισφέρετε στην εφαρμογή του σχεδίου έκτακτης ανάγκης του κτιρίου.

Αν βρίσκεστε

- Υπήνεμα του χώρου του ατυχήματος (χώρος Β στο παρακάτω σχήμα) απομακρυνθείτε κινούμενοι κάθετα προς την κατεύθυνση του ανέμου.
- Προσήνεμα του χώρου του ατυχήματος (χώρος Α στο παρακάτω σχήμα) απομακρυνθείτε κινούμενοι αντίθετα προς την κατεύθυνση του ανέμου ή της ροής υδάτων.

- Γενικά κατευθυνθείτε προς τα υψηλότερα σημεία της περιοχής καθώς πολλές τοξικές ουσίες είναι βαρύτερες του αέρα.

Οι αποστάσεις ασφαλείας από το σημείο του ατυχήματος εξαρτώνται από πολλούς παράγοντες (ποσότητα και είδος χημικής ουσίας, μέρα ή νύχτα, μετεωρολογικοί

παράγοντες κλπ.). Στην αρχική εξέλιξη ενός ατυχήματος μπορεί να θεωρηθεί ασφαλής μια απόσταση:

- 800 μέτρων (αν πρόκειται για διαρροή).
- 1.600 μέτρων (αν πρόκειται για φωτιά ή έκρηξη).

Σε ειδικές περιπτώσεις (μεγάλη ποσότητα, εξαιρετικά επικίνδυνη χημική ουσία, δυσμενείς μετεωρολογικές συνθήκες) οι αποστάσεις ασφαλείας μπορεί να είναι πολύ μεγαλύτερες. Αν αντιληφθείτε ένα ατύχημα και αφού απομακρυνθείτε σε απόσταση ασφαλείας, ενημερώστε ένα από τα ακόλουθα τηλέφωνα:

Ευρωπαϊκός Αριθμός Έκτακτης Ανάγκης: 112

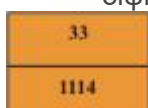
Πυροσβεστικό Σώμα: 199

Αστυνομία: 100 ΕΚΑΒ: 166

- Δώστε ακριβή στοιχεία (τόπος, απόσταση από το χώρο του ατυχήματος, όνομα, τηλέφωνο επικοινωνίας κλπ.) και περιγράψτε το περιστατικό. Παρατηρήστε:
  - Αν υπάρχουν θύματα και κάντε μία εκτίμηση του αριθμού των ατόμων (αριθμός νεκρών, τραυματισμένων) και ποιά είναι τα συμπτώματα που παρουσιάζουν (π.χ. ζαλάδα, πονοκέφαλος, ερεθισμός στα μάτια κλπ.).
  - Το χρώμα του καπνού ή του υγρού που έχει διαρρεύσει.
  - Τις οσμές και τους περιέργους ήχους αν υπάρχουν.
  - Τη συμπεριφορά του νέφους εάν υπάρχει (κατεύθυνση κίνησης, βυθίζεται ή ανεβαίνει προς τα πάνω, κλπ.) ή συμπεριφορά του υγρού.
  - Αν υπάρχουν στοιχεία/πινακίδες στις συσκευασίες, στους περιέκτες (βαρέλια, δοχεία και παλέτες) ή στο βυτιοφόρο (όνομα εταιρίας κλπ.).

Ιδιαίτερα παρατηρήστε

- Αν υπάρχουν πινακίδες χρώματος πορτοκαλί (προειδοποιητικές πινακίδες αναγνωρίσεως μεταφερόμενης ύλης), συγκρατείστε τους δύο αριθμούς (έναν διψήφιο/τριψήφιο και έναν τετραψήφιο) τους λεγόμενους αριθμούς UN π.χ.

- Αν υπάρχουν ετικέτες κινδύνου σε σχήμα ρόμβου με χρώματα (κόκκινο, κίτρινο, γαλάζιο, κλπ.), σχήματα (έκρηξη βόμβας, μαύρη ή λευκή φλόγα, νεκροκεφαλή με διασταυρούμενα οστά, κλπ.) και αριθμούς στην κάτω γωνία (1.1, 3, 4, κλπ.) π.χ.

- Τί βρίσκεται κοντά στο χώρο του ατυχήματος (εγκαταστάσεις, κτίρια, σχολείο, βρεφονηπιακός σταθμός, ΚΑΠΗ, στάση μέσου μαζικής μεταφοράς, πλατείες, ποτάμια, λίμνες, φρεάτια, κλπ.).
- Δεν κλείνετε το τηλέφωνο αν δεν σας το πει ο τηλεφωνητής – ίσως χρειάζεται επιπλέον πληροφορίες.

Αν εκτεθείτε σε χημική ουσία

- Καλέστε αμέσως ιατρική βοήθεια

Κέντρο Δηλητηριάσεων: 210 7793777

ΕΚΑΒ: 166

Γενικές οδηγίες που να καλύπτουν κάθε περίπτωση έκθεσης σε μία επικίνδυνη ουσία (δηλητηρίαση, χημικό έγκαυμα) δεν είναι δυνατόν να δοθούν. Αν όμως προβείτε σε ορισμένες κατάλληλες ενέργειες μειώνετε την πιθανότητα της μόλυνσης και τις επιπτώσεις της.

- Αν μία επικίνδυνη ουσία έρθει σε επαφή με τα μάτια σας ενεργείστε ΑΜΕΣΩΣ. Οποιαδήποτε καθυστέρηση αυξάνει την πιθανότητα σοβαρής βλάβης. Εκτός κι αν ενημερωθείτε ότι δεν πρέπει να χρησιμοποιήσετε νερό για τη συγκεκριμένη χημική ουσία, κάντε τα εξής:
  - Ξεπλύνετε τα χέρια σας γρήγορα. - Αν φοράτε φακούς επαφής, αφαιρέστε τους.
  - Ξεπλύνετε κάθε μάτι ξεχωριστά χωρίς ιδιαίτερη πίεση με καθαρό χλιαρό νερό και με κατεύθυνση από την μύτη προς τα έξω για τουλάχιστον 15 λεπτά. Συνεχίστε τη διαδικασία έως ότου να μην αισθάνεστε ενόχληση.
  - Ζητείστε ιατρική βοήθεια.
- Αν βάσιμα νομίζετε ότι έχετε εκτεθεί σε επικίνδυνη ουσία:
  - Βγάλτε αμέσως όποια ρούχα θεωρείτε ότι έχουν μολυνθεί.
  - Γδυθείτε με τέτοιο τρόπο ώστε τα ρούχα να μην έρθουν σε επαφή με το πρόσωπό σας. Διαφορετικά σκίστε ή κόψτε τα με ψαλίδι.
  - Βάλτε τα σε πλαστικές σακούλες ή σε δοχείο και κλείστε το καλά.
  - Πλυθείτε προσεκτικά με νερό.
  - Περιμένετε ιατρική βοήθεια.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ: Είδη κινδύνων – Πρόληψη και αντιμετώπιση ατυχημάτων για κάθε κλάση επικινδύνων εμπορευμάτων

Χαρακτηριστικές ιδιότητες των επικινδύνων εμπορευμάτων

Με βάση τη Συμφωνία ADR, μία ουσία θεωρείται χημικά ασταθής, όταν μπορεί να αντιδράσει με βίαιο τρόπο, εάν δεν ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα, εξαιτίας της αύξησης της θερμοκρασίας, ή της επαφής με άλλες ουσίες, δημιουργώντας έτσι συνθήκες κινδύνου.

Οι ουσίες μπορεί να αλλάξουν φυσική κατάσταση με:

- Τήξη, η μεταβολή από στερεή σε υγρή κατάσταση
- Στερεοποίηση, η μεταβολή από υγρή σε στερεή κατάσταση
- Εξάτμιση, η μεταβολή από υγρή σε αέρια κατάσταση

Κατά τη μεταφορά, η αύξηση της θερμοκρασίας των υγρών έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του όγκου και του ρυθμού εξάτμισης. Στις ίδιες συνθήκες (αύξησης θερμοκρασίας) προκαλείται σημαντική αύξηση του όγκου των αερίων και κατά συνέπεια αύξηση της πίεσης που ασκείται στα δοχεία που περιέχονται αέρια

Η ιδιότητα μίας ουσίας να διαλύεται στο νερό ή σε άλλους υγρούς διαλύτες ονομάζεται διαλυτότητα.

Η ιδιότητα μίας ουσίας να αναμιγνύεται με το νερό ή με άλλες υγρές ουσίες ονομάζεται αναμιξιμότητα.

Αντίθετα, οι ουσίες που δεν αναμιγνύονται με το νερό και με άλλα υγρά ονομάζονται αδιάλυτες όπως πολλές ουσίες της Κλάσης 3, πχ υδρογονάνθρακες οι οποίοι σε περίπτωση φωτιάς δεν μπορούν να κατασβεστούν με νερό.

Οι ουσίες που δεν διαλύονται με το νερό, βυθίζονται ή επιπλέουν στο νερό ανάλογα με την πυκνότητά τους.

Τα επικίνδυνα εμπορεύματα ανάλογα με τη μορφή που έχουν μπορεί να προκαλέσουν βλάβες σε διάφορα σημεία του ανθρώπινου οργανισμού. Το δέρμα και τα μάτια είναι άμεσα εκτεθειμένα στα υλικά αυτά. Μέσω του στόματος και της μύτης τα εν λόγω υλικά μπορεί να εισέλθουν στους πνεύμονες και στο πεπτικό σύστημα

Τυπικές κατηγορίες βλαπτικών ουσιών αποτελούν

Για το δέρμα και τα μάτια τα καυστικά υγρά

Για τους πνεύμονες τα δηλητηριώδη και τα καυστικά αέρια

Για το στομάχι και τα έντερα: τα δηλητηριώδη και τα καυστικά υγρά

Επίσης, τα αναφλέξιμα αέρια υγρά και στερεά προκαλούν εγκαύματα στο δέρμα

Ως καυστική δράση ορίζεται η «καταστροφή ζωικών ιστών κατά την επαφή» με το εν λόγω υλικό. Υλικά σε στερεή μορφή μπορούν επίσης να αναπτύξουν καυστική δράση όπως και ορισμένα υγρά (οξέα, αλκάλια), εάν έλθουν σε επαφή με την υγρασία που δημιουργείται μέσα ή επάνω στο σώμα (ιδρώτας, δάκρυα, σάλιο).

Τοξικότητα (δηλητηριώδεις ιδιότητες):

Δηλητηριώδη υλικά μπορούν να προσληφθούν μέσω του δέρματος, των αναπνευστικών οδών και του πεπτικού συστήματος. Τα αποτελέσματα είναι παρενοχλήσεις στον μεταβολισμό ή/και παρενοχλήσεις του νευρικού συστήματος (π.χ. παράλυση της αναπνευστικής λειτουργίας). Βάση για τη διαβάθμιση των δηλητηρίων αποτελεί η δοκιμασμένη σε πειράματα με ζώα «θανατηφόρα δόση» LD50, με την παροχή της οποίας πεθαίνει ποσοστό 50% των πειραματόζων.

Τα επικίνδυνα εμπορεύματα μπορεί να προκαλέσουν σοβαρές βλάβες (π.χ. τραυματισμοί ματιών, εγκαύματα στο δέρμα). Στην περίπτωση που η επίδραση του υλικού δεν είναι οξεία, αλλά είναι επαναλαμβανόμενη, μπορεί μακροπρόθεσμα να καταλήξει στην εμφάνιση βλάβης στον οργανισμό. Στην κατηγορία αυτή δεν υπάγονται μόνο τα ραδιενεργά υλικά, αλλά και χημικά σκευάσματα ή στερεά υλικά όπως η άσβεστος (λεπτή σκόνη από ίνες) κλπ.

Τα επικίνδυνα εμπορεύματα μπορεί να προκαλέσουν καρκίνο, εμφάνιση δυσμορφιών σε νεογέννητα και κληρονομικές βλάβες. Επίσης,

δηλητηριώδεις ουσίες οι οποίες προσλαμβάνονται σε μικρές δόσεις μπορεί μακροπρόθεσμα να προκαλέσουν βλάβες στην υγεία.

Στις επόμενες παραγράφους περιγράφονται οι κίνδυνοι που εγκυμονούν τα επικίνδυνα εμπορεύματα ανάλογα με την Κλάση στην οποία ανήκουν.

1. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 1: ΕΚΡΗΚΤΙΚΑ

Οι πρωτεύοντες κίνδυνοι των ουσιών αυτών είναι: η θραυστική δράση, το ωστικό κύμα (έκρηξη), η δημιουργία λάμψης, η δημιουργία καπνού και η δημιουργία υψηλής θερμοκρασίας. Ειδικότερα, οι ουσίες και τα αντικείμενα της Κλάσης αυτής προκαλούν:

- ανεπιθύμητη μη ελεγχόμενη έκρηξη,
- εκτόνωση αερίων και παραγωγή ωστικού κύματος
- υλικές και σωματικές ζημιές,
- έναρξη και συντήρηση φωτιάς,
- υψηλές θερμοκρασίες,
- καπνός,
- εκτόξευση θραυσμάτων και εκρηκτικών ειδών με μεγάλη ταχύτητα και σε μεγάλη απόσταση – επέκταση κινδύνου.

2. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 2: ΑΕΡΙΑ

Για να είναι οικονομικά συμφέρουσα η μεταφορά μεγάλων ποσοτήτων αερίων, εξαιτίας του μεγάλου όγκου τους, πρέπει να συμπιεστούν να υγροποιηθούν ή να διαλυθούν σε άλλα υγρά ή στερεά. Ένα αέριο μπορεί να περάσει σε υγρή φάση εάν συμπιεστεί σε θερμοκρασία χαμηλότερη από τη κρίσιμη θερμοκρασία του, ή εάν ψυχθεί σε θερμοκρασία χαμηλότερη από τη θερμοκρασία αυτή (αύξηση της πίεσης ή και μείωση της θερμοκρασίας).

Έτσι, εάν θερμανθούν ή αποσυμπιεστούν, επιστρέφουν στην αρχική αέρια κατάσταση. Τα δοχεία που περιέχουν αέρια δεν θα πρέπει να υπερθερμαίνονται, για να αποφευχθεί η αύξηση της πίεσης στο εσωτερικό τους, κάτι το οποίο μπορεί να προκαλέσει έκρηξη ή απελευθέρωση του αερίου εξαιτίας διάρρηξης της βαλβίδας ασφάλειας.

Σε ατμοσφαιρική πίεση, το «σημείο ζέσεως» υγροποιημένου αερίου αντιπροσωπεύει τη θερμοκρασία στην οποία αρχίζει ο βρασμός, δηλαδή το σημείο στο οποίο το υγροποιημένο αέριο επανέρχεται στην αέρια κατάσταση με τρόπο βίαιο.

Οι πρωτεύοντες κίνδυνοι των αερίων της Κλάσης 2 είναι οι ακόλουθοι:

- Μπορεί να είναι εύφλεκτα (πχ υγροποιημένο προπάνιο, μεθάνιο υγροποιημένο υπό ψύξη, συμπιεσμένο υδρογόνο, ακετυλένιο διαλυμένο μεθυλ-διχλωροσιλάνιο, οξειδιοτουαιθυλενίου καθαρό). Στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να αποφεύγεται η επαφή με μεταλλικά τμήματα που είναι σε υπερθέρμανση και γενικότερα με σπινθήρες (πχ στατικό ηλεκτρισμό) και κάθε πηγή έναυσης

- Μπορεί να είναι οξειδωτικά ή να παρουσιάζουν κίνδυνο οξείδωσης πχ αέρας υγροποιημένος υπό ψύξη, μονοξείδιο του αζώτου, ή τριφθοριούχο χλώριο.
- Σε χώρους περιορισμένους και κλειστούς μπορεί να προκαλέσουν ασφυξία χωρίς να γίνεται αντιληπτή η ύπαρξή τους πχ άζωτο1Α.
- Μπορεί να είναι τοξικά (πχ υγροποιημένο χλώριο, υδατικόδιάλυμααμμωνίας, μεθυλοβρωμίδιο, μονοξείδιο του άνθρακα συμπιεσμένο διχλωροσιλάνιο, τριφθοριούχο χλώριο.
- Εάν βρίσκονται σε μεγάλη ψύξη (κρυο γενικά) μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο τους ανθρώπινους ιστούς, ή σε περίπτωση αύξησης της θερμοκρασίας των δοχείων που περιέχοντα μπορεί να αυξηθεί γρήγορα η πίεση προκαλώντας επίσης έκρηξη. Τα αέρια αυτά μπορεί να είναι επίσης εύφλεκτα.

Οι σημαντικότεροι κίνδυνοι που παρουσιάζουν τα αέρια είναι :

1. Κρουστικό κύμα (κίνδυνος εκρήξεως). Έκθεση σε οξυγόνο ή σε ατμοσφαιρικό αέρα μπορεί να προκαλέσει έκρηξη.
2. Ενίσχυση της φωτιάς.
3. Ευφλεκτότητα.
4. Τοξικότητα.
5. Καυστικότητα.
6. Κίνδυνος ασφυξίας χωρίς προειδοποίηση (άζωτο).
7. Δημιουργία βαθειάς κατάψυξης (ακραία ψύξη). Κρυοπαγήματα κατά την επαφή με υγροποιημένα αέρια που βρίσκονται σε βαθιά κατάψυξη.
8. Θάνατος– Βλάβες υγείας.
9. Μόλυνση του περιβάλλοντος
10. Δυσάρεστες οσμές

3. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 3: ΕΥΦΛΕΚΤΑ ΥΓΡΑ

Εύφλεκτες θεωρούνται εκείνες οι ουσίες που έχουν την ικανότητα να αναφλέγονται σε θερμοκρασίες σχετικά χαμηλές. Η φωτιά είναι το αποτέλεσμα εύφλεκτης ουσίας, οξειδωτικού υλικού (αέρας) και σπινθήρα.

Αύξηση της περιεκτικότητας σε οξυγόνο ευνοεί την καύση, ενώ η αύξηση της περιεκτικότητας σε αδρανή αέρια π.χ. άζωτο, παρεμποδίζει την καύση.

- «Σημείο ανάφλεξης» είναι η θερμοκρασία στην οποία η ουσία δημιουργεί ατμούς, οι οποίοι σε επαφή με κατάλληλη πηγή ανάφλεξης (σπινθήρας ελεύθερη φλόγα πολύ θερμές επιφάνειες) αναφλέγονται.
- «Θερμοκρασία αυτανάφλεξης» είναι η θερμοκρασία στην οποία η ουσία παρουσία αέρα, αρχίζει αυθόρμητα να καίγεται.

Τα εύφλεκτα υγρά είναι επικίνδυνες ουσίες γιατί οι ατμοί τους μπορούν να αναφλεγούν με την παρουσία πηγής ανάφλεξης όπως πχ σπινθήρα, ελεύθερη φλόγα αναμμένο τσιγάρο κλπ.

Επικίνδυνη είναι επίσης η διαρροή αυτών των ουσιών επειδή παράγουν ατμούς που έχουν μεγαλύτερο βάρος από τον αέρα, οι οποίοι, μπορεί να εισέλθουν σε κλειστούς χώρους (πχ αποχετεύσεις, φρεάτια όπου μπορούν να δημιουργήσουν εκρηκτικά μίγματα ή να προκαλέσουν ασφυξία

Τα εύφλεκτα υγρά της Κλάσης 3 ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

I. Υγρά με αρχικό σημείο βρασμού $\leq 35^{\circ}\text{C}$.

II. Υγρά με σημείο ανάφλεξης $< 23^{\circ}\text{C}$ και αρχικό σημείο βρασμού $> 35^{\circ}\text{C}$.

III. Υγρά με σημείο ανάφλεξης $\geq 23^{\circ}\text{C}$ και $\leq 60^{\circ}\text{C}$ και αρχικό σημείο βρασμού 35°C .

Οι ουσίες που παρουσιάζουν την ευφλεκτότητα ως πρωτεύοντα κίνδυνο κατά τη μεταφορά σε υγρή ή στερεή κατάσταση μπορεί να παρουσιάσουν και δευτερεύοντες κινδύνους όπως τοξικότητα, διαβρωτικότητα, βίαιη αυθόρμητη αντίδραση

Οι σημαντικότεροι κίνδυνοι που παρουσιάζουν τα εύφλεκτα υγρά είναι:

- Αυτανάφλεξη
- Πρόκληση φωτιάς.
- Καυστικότητα.
- Ρύπανση περιβάλλοντος
- Ρύπανση υδάτινων πόρων

Παρατηρήσεις:

- Αναφλέγονται όταν συνυπάρξουν οι ατμοί σε κατάλληλες συγκεντρώσεις με αέρα παρουσία σπινθήρα ή φλόγας.
- Η υγρή φάση των ουσιών δεν καίγεται.
- Μερικά προϊόντα δίνουν αέρια σε χαμηλές θερμοκρασίες (βενζίνη– 45°C), ενώ άλλα πρέπει να θερμανθούν για να δώσουν αναθυμιάσεις (μαζούτ).
- Μίγμα ατμών πετρελαίου σε αέρα μικρότερο από 1% κο θεωρείται φτωχό ενώ μεγαλύτερο του 8% θεωρείται πλούσιο και τα δύο αναφλέγονται.

4. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 4

4.1 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 4.1: ΕΥΦΛΕΚΤΑ ΣΤΕΡΕΑ, ΑΥΤΕΝΕΡΓΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΑ ΑΠΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΕΚΡΗΚΤΙΚΑ

Οι ουσίες της Κλάσης 4.1 είναι επικίνδυνες επειδή μπορούν εύκολα να αναφλεγούν παρουσία σπινθήρα. Αν διαρρεύσουν κατά τη μεταφορά τους μπορεί να προκαλέσουν φωτιά. Μπορεί επίσης να προκαλέσουν φωτιά μέσω της τριβής και καίγονται αμέσως εάν έρθουν σε επαφή με σπινθήρα.

Οι κίνδυνοι που εμφανίζουν είναι :

- Ευφλεκτότητα.
- Τοξικότητα.

- Καυστικότητα.
- Μετάδοση πυρκαγιάς
- Καταστροφές
- Καπνός.
- Τραυματισμοί.
- Υλικές ζημιές.

4.2 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 4.2

Οι κίνδυνοι των ουσιών και των ειδών της Κλάσης αυτής οφείλονται στη δυνατότητα αυτόματης ανάφλεξης τους κατά την επαφή τους με τον αέρα και χωρίς αιτία (σπινθήρα ή φλόγα) . Κατά την επαφή με το οξυγόνο υφίστανται αυτανάφλεξη

Οι βαθμοί επικινδυνότητας των ουσιών αυτών είναι ως ακολούθως με φθίνουσα σειρά

A. Πυροφορικές

B. Αυτοθερμαινόμενες

Γ. Ελαφρά αυτοθερμαινόμενες

4.3 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟΤΙΣΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 4.3

Οι ουσίες που ανήκουν στην Κλάση 4.3 είναι επικίνδυνες επειδή κατά την επαφή τους με το νερό απελευθερώνουν αέρια τα οποία σε επαφή με τον αέρα, μπορεί να δημιουργήσουν μίγματα εύφλεκτα ή εκρηκτικά. Μπορεί επίσης να υποστούν αυτανάφλεξη ενώ κατά την επαφή τους με τον αέρα μπορεί να σχηματίσουν εκρηκτικά μίγματα. Ειδικότερα οι κίνδυνοι που παρουσιάζουν είναι

- Δημιουργία εύφλεκτων αερίων
- Δημιουργία τοξικών αερίων
- Δημιουργία διαβρωτικών– καυστικών ουσιών και αερίων
- Αυτανάφλεξεις– Πυρκαγιές

5. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 5

5.1 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 5.1

Οι ουσίες της Κλάσης 5.1 είναι επικίνδυνες διότι αν και οι ίδιες δεν αναφλέγονται, μπορούν να προκαλέσουν ή να ευνοήσουν την ανάφλεξη, αν έρθουν σε επαφή με εύφλεκτες ουσίες (ξύλο, πριονίδι κλπ.). Στην πραγματικότητα ακόμα και κατά την απουσία οξυγόνου οι ουσίες της Κλάσης 5.1 παράγουν οξυγόνο το οποίο ευνοεί ή συντηρεί τη φωτιά

Συνοπτικά οι κίνδυνοι που παρουσιάζουν οι ουσίες αυτές είναι

- Ανάφλεξη

- Ενίσχυση άλλων υλικών για ανάφλεξη
- Τοξικότητα
- Καυστικότητα
- Πυρκαγιά – καπνοί

5.2 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 5.2

Οι ουσίες της Κλάσης 5.2 είναι επικίνδυνες διότι είναι θερμικά ασταθείς και μπορεί να αποσυντεθούν κατά τρόπο επιταχυνόμενο και εκρηκτικό, απελευθερώνοντας αέρια εύφλεκτα ή και τοξικά. Είναι δυνατό επίσης να αποσυντεθούν εκπέμποντας θερμότητα. Στη συνέχεια καίγονται γρήγορα ή εκρήγνυνται. Η αποσύνθεσή τους μπορεί να προκληθεί από αύξηση της θερμοκρασίας, από επαφή με ακαθαρσίες (οξέα, μέταλλα, αμίνες) ή από τριβή και χτυπήματα.

Ειδικότερα οι κίνδυνοι που παρουσιάζουν οι ουσίες αυτές είναι:

- Εύκολη ανάφλεξη
- Συντήρηση και ενίσχυση ανάφλεξης
- Εύκολη έκρηξη
- Βίαιη καύση
- Καυστικότητα

6. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 6

6.1 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 6.1

Οι ουσίες της Κλάσης 6.1, ακόμα και σε μικρές ποσότητες σε πολύ μικρό χρόνο μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο τη υγεία των ανθρώπων, των ζώων και του περιβάλλοντος. Μπορούν επίσης να προκαλέσουν θάνατο με εισπνοή διαδοχική απορρόφηση ή πέψη. Ειδικότερα οι κίνδυνοι που παρουσιάζουν είναι

- Κίνδυνος για την υγεία των ανθρώπων.
- Προκαλούν θάνατο όταν εισέλθουν στον οργανισμό από το στόμα το δέρμα και τη μύτη σε λίγες ώρες ή ημέρες ανάλογα με τη δόση.
- Αστραπιαία καύση
- Έκλυση μεγάλης θερμότητας.
- Έκλυση αναφλέξιμων αερίων.
- Έκλυση καυστικών αερίων.
- Μεγάλη τοξικότητα.

Σχηματισμός διαβρωτικών ουσιών.

- Σχηματισμός ασταθών ουσιών κατά την αντίδραση με άλλες ουσίες.
- Ρύπανση των υδάτων.

- Μόλυνση του περιβάλλοντος

6.2 ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 6.2

Οι ουσίες της Κλάσης 6.2 είναι επικίνδυνες διότι περιέχουν μικροοργανισμούς (βακτήρια, παράσιτα, ιούς), που μπορεί να προκαλέσουν μολύνσεις σε ανθρώπους και ζώα. Μπορεί επίσης να περιέχουν βακτηρίδια, παρασιτικούς οργανισμούς ή ιούς χωρίς αντίδοτο σε περίπτωση μόλυνσης.

7. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 7

Οι κίνδυνοι που προκύπτουν από τη μεταφορά ραδιενεργών ουσιών μολυσμένων εξωτερικά μπορεί να είναι:

- Βλάβες στο περιβάλλον
- Μόλυνση του δέρματος
- Άλλοι κίνδυνοι για το περιβάλλον και τα ζώα που μπορεί να εμφανιστούν ακόμα και μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα.

Η ραδιενέργεια είναι ένα φαινόμενο που ανιχνεύεται μόνο με τη χρήση ειδικών οργάνων ακόμα και όταν η επίδρασή της στον άνθρωπο είναι τόσο ισχυρή που να προκαλεί το θάνατο σε μικρό χρονικό διάστημα.

Η ακτινοβολία μπορεί να προσβάλει τον άνθρωπο εξωτερικά ή εσωτερικά

- Εξωτερικά όταν η πηγή βρίσκεται έξω από το σώμα μας
- Εσωτερικά όταν ο οργανισμός εκτεθεί σε ραδιενεργό υλικό μέσω:
  - εισπνοής,
  - απορρόφησης σκόνης,
  - προσβολής του δέρματος ή των ματιών,
  - κατάποσης

Η εσωτερική μόλυνση είναι περισσότερο επικίνδυνη από την εξωτερική. Η βλάβη που προκαλείται εξαρτάται από την ηλικία, την κατάσταση του οργανισμού και άλλους παράγοντες, που δείχνουν ότι η επίδραση της ακτινοβολίας μεταβάλλεται από άτομο σε άτομο και εξαρτάται από τον τρόπο έκθεσης σε δεδομένη ακτινοβολία.

Οι επιπτώσεις της έκθεσης μπορεί να εμφανιστούν αμέσως μετά την έκθεση (θάνατος ή μεταγενέστερα μήνες ή χρόνια μετά από την έκθεση και μπορεί να εμφανιστούν ακόμα και στις επόμενες γενιές, όταν προκαλούν μεταβολές στα γενετικά χαρακτηριστικά (λευχαιμία καρκίνος, τερατογένεση, μεταλλάξεις κλπ).

Χαρακτηριστικό της βλαβερής επίδραση της ακτινοβολίας είναι η αύξηση της επιδεκτικότητας του ανθρώπου στις λοιμώξεις Τα ανθρώπινα όργανα που έχουν τη μεγαλύτερη ευαισθησία στην ακτινοβολία είναι τα όργανα αναπαραγωγής, η διαύγεια των ματιών, ο θυρεοειδής, ο μυελός των οστών. Ανάλογες βλάβες προκαλούνται σε όλους τους ζωντανούς οργανισμούς .

Διαφορετικές βλάβες, ισοδύναμης βαρύτητας προκαλούνται και στο περιβάλλον.

Οι βλάβες οφείλονται στην ικανότητα που έχουν οι ακτινοβολίες να ιονίζουν τα άτομα που συνθέτουν το σώμα μας προκαλώντας μη αναστρέψιμες μεταβολές στα κύτταρα.

Η βλάβη που προκαλείται από την ακτινοβολία εξαρτάται από την ένταση της ακτινοβολίας και το χρόνο έκθεσης. Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητη η γνώση των μέγιστων επιτρεπτών δόσεων.

Οι επιπτώσεις στο περιβάλλον εξαρτώνται από παράγοντες όπως ο χρόνος υποδιπλασιασμού η ποιότητα και το είδος της ακτινοβολίας που εκπέμπονται καθώς και από τη χημική συγγένεια ενός ραδιενεργού στοιχείου με κάποιο άλλο βασικό για τις βιολογικές λειτουργίες.

Τα πιο επικίνδυνα για τον άνθρωπο και τη φύση ραδιοϊσότοπα είναι εκείνα που έχουν μεγάλο χρόνο υποδιπλασιασμού γιατί έτσι εκπέμπουν μεγάλες δόσεις ακτινοβολίας και έχουν το χρόνο να συγκεντρωθούν στην τροφική αλυσίδα πχ

- Ιώδιο¹³¹ (χρόνος υποδιπλασιασμού 8,7 ημέρες)
- Στρόντιο 90 (χρόνος υποδιπλασιασμού 20 χρόνια)
- Καίσιο 137 (χρόνος υποδιπλασιασμού 33 χρόνια)

Το ιώδιο 131 είναι πολύ επικίνδυνο γιατί είναι πολύ ελαφρύ και εξαπλώνεται σε μεγάλη απόσταση από το σημείο του ατυχήματος. Το στρόντιο και το καίσιο είναι πολύ επικίνδυνα γιατί εξαιτίας της χημικής τους συγγένειας με το ασβέστιο και το κάλιο επικάθονται σε φύλλα και καρπούς φυτών και στο έδαφος. Ένα ποσοστό ξεπλένεται με τη βροχή και απορροφάται από το έδαφος. Κάποια φυτά απορροφούν με τις ρίζες τους το καίσιο και το στρόντιο, στη συνέχεια αυτά μεταφέρονται στα φυτοφάγα ζώα και καταλήγουν στον άνθρωπο.

Οι βασικές αρχές για την προστασία από τους κινδύνους της ακτινοβολίας, ώστε να μειώνεται η ετήσια δόση έκθεσης, και να βρίσκεται εντός των επιτρεπτών ορίων, είναι:

Τοποθέτηση κατάλληλου προστατευτικού υλικού ανάμεσα στον άνθρωπο και τη ραδιενεργή ύλη.

Αύξηση της απόστασης από τη ραδιενεργή ακτινοβολία η δόση είναι αντιστρόφως ανάλογη του τετραγώνου της απόστασης.

Μείωση στο ελάχιστο του χρόνου που κάποιος βρίσκεται κοντά και του χρόνου έκθεσης με μία ραδιενεργή ουσία.

Για την προστασία απαιτείται εξοπλισμός προστασίας του δέρματος και των αναπνευστικών οδών.

Σε περίπτωση μόλυνσης του δέρματος απαιτείται άμεση και άφθονη εξωτερική πλύση.

Η έκθεση στην ακτινοβολία για επαγγελματικούς λόγους δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από 3 rem σε 13 εβδομάδες και 12 rem σε ένα χρόνο. Ο φορέας θα πρέπει να παρέχει στους αυτοκινητιστές ιατρικούς ελέγχους ακριβείς και

προγραμματισμένους προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τηρούνται τα ανωτέρω όρια ασφάλειας.

8. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 8

Οι ουσίες της Κλάσης 8 μπορεί να προκαλέσουν σοβαρές βλάβες σε ζωντανούς ιστούς (δέρμα και βλεννογόνο μεμβράνη) με τους οποίους θα έρθουν σε επαφή. Είναι δυνατό να σχηματίσουν διαβρωτικό ατμό ή ομίχλη κατά την επαφή τους με νερό ή ατμοσφαιρική υγρασία. Στην περίπτωση αυτή θα προκαλέσουν ζημιά(διάβρωση) σε άλλα εμπορεύματα ή τμήματα της μονάδας μεταφοράς τους.

Ειδικότερα οι κίνδυνοι που παρουσιάζουν είναι :

- Προσβολή του δέρματος, των ματιών, των βλεννογόνων αδένων και νέκρωση των ιστών
- Διάβρωση, καύση άλλων υλικών.
- Τοξικότητα.
- Σχηματισμός ασταθών ουσιών.
- Ρύπανση υδάτων.

9. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΚΛΑΣΗΣ 9

Οι ουσίες της Κλάσης 9 παρουσιάζουν κινδύνους διαφορετικούς από αυτούς που παρουσιάζουν οι άλλες κλάσεις: παράγουν διοξίνες (τοξικά αέρια, που βιοαποικοδομούνται δύσκολα όπως PCB/PCT/PCTS) σε περίπτωση φωτιάς, παράγουν σκόνες θέτοντας έτσι σε κίνδυνο την υγεία (αμίαντος), κ.λπ.

Ειδικότερα, οι κίνδυνοι είναι:

- Δημιουργία φωτιάς (Υγροποιημένα μέταλλα)
- Κίνδυνος για την υγεία αν εισέλθουν στο αναπνευστικό σύστημα (αμίαντος)
- Δημιουργία δηλητηριωδών αερίων σε περίπτωση φωτιάς.

10. ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ

Τα απόβλητα διακρίνονται ανάλογα με την προέλευσή τους σε αστικά και ειδικά, ενώ ανάλογα με την επικινδυνότητά τους σε απόβλητα επικίνδυνα και μη επικίνδυνα. Κατά τη Συμφωνία ADR ως απόβλητα ορίζονται ύλες, διαλύματα, μίγματα, ή είδη για τα οποία προβλέπεται η ανακύκλωσή τους αλλά μεταφέρονται για να επεξεργαστούν, να απορριφθούν ή καταστραφούν με αποτέφρωση ή άλλη μέθοδο.

Με βάση τη συμφωνία ADR και τις σχετικές προδιαγραφές, τα επικίνδυνα απόβλητα μπορούν να ταξινομηθούν με βάση τον πρωτεύοντα κίνδυνο και να εξομοιωθούν με τις αντίστοιχες επικίνδυνες ουσίες: ο τρόπος μεταφοράς, συνεπώς, είναι ο ίδιος με τις ουσίες με τις οποίες εξομοιώνονται τα απόβλητα.

Για παράδειγμα εάν η ένδειξη που αναφέρεται στο έγγραφο μεταφοράς που δίνεται στον οδηγό είναι:

- «ΑΠΟΒΛΗΤΑ UN 1230, ΜΕΘΑΝΟΛΗ, 3 (6.1), II» ή «ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΜΕΘΑΝΟΛΗ, 3 (6.1), UN 1230, II»,

ή στην περίπτωση υγρών αποβλήτων εύφλεκτων

- «ΑΠΟΒΛΗΤΑ UN 1993, ΕΥΦΛΕΚΤΟ ΥΓΡΟ, ΕΑΟ (τολουόλη και αιθυλική αλκοόλη 3, II)» ή «ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΕΥΦΛΕΚΤΟ ΥΓΡΟ, ΕΑΟ (τολουόλη και αιθυλική αλκοόλη, 3 UN 1993, II»,

τότε, τα επικίνδυνα απόβλητα θα πρέπει να μεταφέρονται με τον τρόπο μεταφοράς των επικίνδυνων εμπορευμάτων της κλάσης 3 ο οποίος αναφέρεται στο κεφάλαιο 3 της Συμφωνίας ADR.

Απαραίτητες ενέργειες στην περίπτωση ατυχήματος από πλευράς οδηγού :

Στην περίπτωση ατυχήματος θα πρέπει να εκτελεστούν οι ακόλουθες ενέργειες με τη σειρά που αναφέρονται:

1. Παραμείνατε ήρεμοι.
2. Σταθμεύστε το όχημα όσο είναι δυνατόν, έξω από αστικά κέντρα και έξω από τον δρόμο κυκλοφορίας.
3. Σταματήστε τη μηχανή.
4. Ενεργοποιήστε το διακόπτη που απομονώνει όλα τα κυκλώματα (αν προβλέπεται από το όχημα).
5. Εκτιμήστε τη σοβαρότητα της κατάστασης (απώλεια εμπορεύματος, πυρκαγιά, τραυματισμός ή μόλυνση).
6. Προστατέψτε τον τόπο του ατυχήματος και γνωστοποιήστε τον κίνδυνο (ειδοποίηση των αρχών: Πυροσβεστική: 199, Αστυνομία: 100, Αναφέρατε αριθμό ύλης και επικινδυνότητας).
7. Αν είναι απαραίτητο, εξαιτίας της επικινδυνότητας ή της σοβαρότητας του ατυχήματος ζητήστε συγκεκριμένη βοήθεια.
8. Προχωρήστε στις πρώτες βοήθειες.

Οι πέντε πρώτες ενέργειες που πρέπει να κάνει ο οδηγός είναι σχετικά απλές. Για τις επόμενες (6 - 8) δίνονται περισσότερες πληροφορίες στις επόμενες παραγράφους.

Προστασία του χώρου του ατυχήματος – σήμανση του κινδύνου

Σε περίπτωση ατυχήματος θα πρέπει να απομονώνεται ο χώρος του ατυχήματος όταν εμπλέκονται επικίνδυνα εμπορεύματα. Στη συνέχεια θα πρέπει να σημαίνεται η περιοχή του ατυχήματος και να προστατεύεται το μεταφερόμενο υλικό και το όχημα.

Αναλυτικότερα διακρίνονται δύο φάσεις:

- Πρέπει να υποδεικνύεται με το τρίγωνο κινδύνου, ή με άλλο τρόπο εξίσου αποτελεσματικό, το ακινητοποιημένο όχημα πάνω στο οδόστρωμα ή το φορτίο που έπεσε στο οδόστρωμα και δεν μπορεί να μετακινηθεί άμεσα

- Πρέπει να χρησιμοποιούνται το τρίγωνο σε κάθε περίπτωση και επιπλέον το βράδυ τα φώτα θέσης και ανάγκης

Το τρίγωνο τοποθετείται:

- Σε απόσταση 1 μέτρου από το δεξιό άκρο του οδοστρώματος με την ανακλαστική επιφάνεια προς τα επερχόμενα οχήματα
- Τουλάχιστον 50 μέτρα πριν από το εμπόδιο (100 μέτρα στους αυτοκινητόδρομους έτσι ώστε να είναι ορατό σε απόσταση τουλάχιστον 100 μέτρων) .

Πρέπει, με τη χρήση του διατιθέμενου εξοπλισμού να:

- Περιορίσετε τον χώρο που μολύνθηκε από την επικίνδυνη ουσία και από το όχημα για να μην πλησιάζουν άνθρωποι από περιέργεια και άνθρωποι χωρίς προστατευτικό εξοπλισμό.
- Εμποδίσετε τις επικίνδυνες ύλες ειδικά αν είναι υγρές να απομακρυνθούν από τον χώρο του ατυχήματος και να διασκορπιστούν στο έδαφος, στις αποχετεύσεις και στον αέρα.

Ασφάλεια της κυκλοφορίας και άλλα μέτρα σε περίπτωση διαρροής ή φωτιάς ενός επικινδύνου υλικού

Στη συνέχεια αναλύονται οι απαραίτητες ενέργειες στις συνηθέστερες περιπτώσεις της διαρροής υλικού και της φωτιάς. Συνήθως έχουμε διαρροή υλικού που οφείλεται σε υπερχείλιση σε φθορά ή σε θραύση της συσκευασίας ή του βυτίου του οχήματος κατά τη φόρτωση ή κατά την διαδρομή.

Αν κατά τη φόρτωση γίνει υπερχείλιση ή διαφύγει κάποια ποσότητα επικινδύνου υλικού πρέπει:

- Να ειδοποιηθεί ο υπεύθυνος του χώρου φόρτωσης.
- Να διακοπεί η διαδικασία φόρτωσης, όχι μόνο στο όχημα που παρατηρείται η διαφυγή αλλά και σε όλα τα άλλα οχήματα που πιθανόν βρίσκονται τη στιγμή εκείνη στο σταθμό φόρτωσης.
- Να εμποδιστεί η είσοδος στην επικίνδυνη περιοχή οποιουδήποτε άλλου οχήματος.
- Να ελεγχθεί ότι οι κινητήρες και οι ηλεκτρικές συσκευές των οχημάτων που βρίσκονται στην επικίνδυνη περιοχή είναι εκτός λειτουργίας
- Όλοι όσοι πλησιάζουν στην περιοχή δεν πρέπει να έχουν κάποια πηγή φωτιάς πχ αναμμένο τσιγάρο
- Οι οδηγίες αντιμετώπισης ατυχήματος να εφαρμοστούν σχολαστικά.
- Να συλλεχθεί το χυμένο επικίνδυνο υλικό
- Αν το είδος του υλικού το επιβάλλει ειδοποιείται η αρμόδια αρχή, πχ αν πρόκειται για υλικό που μολύνει τα υπόγεια νερά ή για υλικό που παράγει τοξικούς ατμούς.

Σε περίπτωση που παρατηρηθεί διαρροή κατά τη διαδρομή οι κυριότερες ενέργειες είναι :

- Αν είναι δυνατόν να μετακινηθεί το όχημα, οδηγείται έξω από την περιοχή κυκλοφορίας
- Σβήσιμο του κινητήρα και όλων των ηλεκτρικών συσκευών του οχήματος.
- Απομάκρυνση των άλλων οχημάτων από την επικίνδυνη ζώνη, απαγόρευση εισόδου στη ζώνη αυτή άλλων οχημάτων. Σήμανση και απομόνωση της επικίνδυνης περιοχής.
- Στην περίπτωση εύφλεκτων ή εκρηκτικών υλικών απαγορεύεται το κάπνισμα ή οποιαδήποτε άλλη αιτία πιθανής έναυσης
- Ειδοποίηση αρμόδιων αρχών (πχ αστυνομία ή πυροσβεστική) και ενημέρωσή τους για το είδος των επικίνδυνων υλικών. Ιδιαίτερη μνεία για τη σχέση του επικίνδυνου υλικού με το νερό (πχ το υλικό μολύνει τα υπόγεια νερά, ή παράγει εύφλεκτα αέρια σε επαφή με το νερό, περίπτωση κλάσης 4.3).
- Ενέργειες για την εξάλειψη της διαρροής ή περιορισμός της με μέσα που είναι κατάλληλα σύμφωνα με τις οδηγίες αντιμετώπισης ατυχήματος. Ανάλογα με το υλικό (πχ τοξικό υλικό πρέπει ο οδηγός να φοράει τον αντίστοιχο εξοπλισμό προστασίας (πχ μάσκα γυαλιά, φόρμα).
- Σε περίπτωση διαρροής στον δρόμο λαδιών ή πετρελαιοειδών ή οποιουδήποτε υλικού που δημιουργεί ολισθηρό οδόστρωμα ειδοποίηση των άλλων οδηγών για τον κίνδυνο ατυχήματος.

Πρώτες βοήθειες

Αν συμβεί τροχαίο με σωματικές βλάβες, ο οδηγός ή άλλος χρησιμοποιών την οδό υποχρεούται να δώσει την αναγκαία συμπαράσταση και βοήθεια στους παθόντες.

Θα γίνει μνεία μόνον για ιδιαίτερα μέτρα που απαιτείται να παρθούν σε περίπτωση άμεσης σωματικής επαφής ή εισπνοής επικινδύνων υλικών.

Ο πιο σίγουρος τρόπος για την αντιμετώπιση τέτοιων περιπτώσεων είναι και πάλι να εφαρμοστούν όσα προβλέπουν οι οδηγίες αντιμετώπισης ατυχήματος για το συγκεκριμένο υλικό που συνοδεύουν το φορτίο. Οι οδηγίες αυτές φυσικά υπερισχύουν των παρακάτω υποδείξεων που είναι γενικές

Προσβολή ματιών: Σε περίπτωση που τα μάτια προσβληθούν πρέπει να γίνει αμέσως ξέπλυμα με άφθονο νερό για 15 τουλάχιστον λεπτά. Οποιαδήποτε καθυστέρηση έστω και δευτερολέπτων μπορεί να στοιχίσει την όραση του προσβληθέντος. Για την καλύτερη αντιμετώπιση υπάρχουν φιάλες νερού που ψεκάζουν στα μάτια με την κατάλληλη πίεση. Σε περίπτωση έλλειψης νερού μπορεί να χρησιμοποιηθεί αναψυκτικό ή μπύρα.

Επαφή του επικίνδυνου υλικού με το δέρμα. Αν το διαβρωτικό υλικό πέσει στα ρούχα, πρέπει αμέσως να απομακρυνθεί με χρησιμοποίηση γαντιών για να μην έρθει σε επαφή με το χέρι. Σε περίπτωση που το υλικό έλθει σε επαφή με το δέρμα πρέπει να ξεπλυθεί αμέσως με άφθονο νερό (10 λεπτά τουλάχιστον). Σε περίπτωση που δεν υπάρχει νερό, μπορούν να χρησιμοποιηθούν αναψυκτικά. Ακόμα και αν τα συμπτώματα σταματήσουν επιβάλλεται η επίσκεψη στο γιατρό το ταχύτερο δυνατόν. Σε περίπτωση

προσβολής του δέρματος από τοξικά υλικά πέρα από άφθονο πλύσιμο η επίσκεψη στο γιατρό πρέπει να είναι άμεση.

Εισπνοή τοξικών αερίων: Εφαρμογή των οδηγιών αντιμετώπισης ατυχήματος και άμεση εισαγωγή στο Νοσοκομείο με την πληροφόρηση του γιατρού για το είδος του υλικού που εισέπνευσε ο παθών

Φωτιά

Αντιμετώπιση φωτιάς

Για την αποτελεσματική καταπολέμηση της φωτιάς απαιτείται ετοιμότητα, επάρκεια κατάλληλων πυροσβεστικών μέσων, και γνώσεις του οδηγού που μεταφέρει τα επικίνδυνα υλικά. Αξίζει να σημειωθεί ότι είναι ευκολότερη η αντιμετώπιση της φωτιάς κατά την έναρξη παρά κατά την εξάπλωση. Ιδιαίτερα πρέπει να προσεχθεί η μεταφορά τοξικών υλικών. Το συνηθέστερο μέσο πυρόσβεσης είναι το νερό. Όμως για ορισμένα επικίνδυνα υλικά η χρήση του απαγορεύεται αυστηρά. Στη περίπτωση της βενζίνης όχι μόνο δεν σβήνει τη φωτιά αλλά και βοηθά στην εξάπλωσή της, αφού είναι ελαφρότερη και επιπλέει στο νερό. Για το λόγο αυτό πρέπει ο οδηγός να γνωρίζει ποιο είναι το κατάλληλο πυροσβεστικό μέσο για το εμπόρευμα που μεταφέρει. Στην περίπτωση που η φωτιά ξεσπάσει κατά την κίνηση του οχήματος ο οδηγός έχει στη διάθεσή του 2-3 πυροσβεστήρες. Πρέπει να ξέρει πολύ καλά τη χρήση τους έτσι ώστε να μην καθυστερήσει τις πρώτες απαραίτητες ενέργειες.

Ορισμένα βασικά σημεία για την κατάσβεση με φορητό πυροσβεστήρα είναι:

- Καταβάλλεται προσπάθεια άμεσης κατάσβεσης του σημείου φωτιάς,
- Εάν αυτό δεν γίνεται τότε προσπαθούμε για τον περιορισμό αυτής ωστόσο έρθει η Πυροσβεστική,
- Η ρίψη του πυροσβεστικού μέσου γίνεται προς την κατεύθυνση του ανέμου και στη βάση της φωτιάς.

Το νερό μπορεί να χρησιμεύσει με δύο τρόπους :

- εάν επιτρέπεται η χρήση του, να γίνει κατάσβεση
- να βοηθήσει στην ψύξη του βυτίου, για να μη προκληθεί έκρηξη από τη θερμική διαστολή.

Σημαντικό στοιχείο υποβοήθησης της καταστολής της φωτιάς αποτελεί η πορτοκαλί πινακίδα που είναι κολλημένη στο αμάξωμα και υποδεικνύει το είδος του κινδύνου.

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει για τη ιδιαιτερότητα με την οποία καίγονται τα λάστιχα του αυτοκινήτου. Όταν αυτά υπερθερμανθούν, δεν αρκεί να σβηστούν οι φλόγες, γιατί η υπερθέρμανση εξακολουθεί και η φωτιά ξανα ανάβει. Για τον λόγο αυτόν εκτός από το σβήσιμο της φωτιάς χρειάζεται και η ψύξη του λάστιχου με κάποιο μέσο, πχ νερό.

Αντιμετώπιση της φωτιάς από τον οδηγό

- Χρησιμοποίηση του πυροσβεστήρα μόνο κοντά στη φωτιά
- Σβήνετε τη φωτιά προς τη φορά του ανέμου.

- Σβήνετε από κάτω προς τα επάνω Μην ψεκάζετε χωρίς στόχο προς τη φωτιά
- Σβήνετε από μπροστά προς τα πίσω. Μην καταπολεμήσετε τη φωτιά από το μέσον
- Ψεκάζετε διακεκομμένα.
- Φροντίστε να κρατήσετε απόθεμα πυροσβεστικού μέσου. Μην αδειάζετε εντελώς το περιεχόμενο του πυροσβεστήρα σε μικρές εστίες φωτιάς
- Καταπολεμήστε τη φωτιά με ταυτόχρονη χρήση πολλών πυροσβεστήρων Μην επιχειρήσετε μόνος την κατάσβεση μεγάλης φωτιάς και μη χρησιμοποιείτε τον έναν πυροσβεστήρα μετά τον άλλο
- Εάν καίγεται λάδι ή βενζίνη μέσα σε ανοικτό δοχείο, μην ψεκάσετε ποτέ πυροσβεστικό μέσο από το επάνω μέρος

ΠΡΟΣΟΧΗ ΟΤΑΝ ΚΑΙΓΟΝΤΑΙ ΛΑΣΤΙΧΑ

Η φωτιά στο λάστιχο ξαναάβει μέσω υπερθέρμανσης. Στην ανάγκη συνεχίστε μέχρις ότου καταστραφεί ολοκληρωτικά το καιγόμενο λάστιχο.

11. ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΙΘΑΝΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζεται με βάση τον κίνδυνο που εγκυμονεί το επικίνδυνο εμπόρευμα τα μέτρα προστασίας, τα προληπτικά μέτρα και οι πρώτες βοήθειες σε περίπτωση ατυχήματος.

1. Ευφλεκτότητα

Είδος κινδύνου

Για τα μάτια

Για το δέρμα

Για τις αναπνευστικές οδούς

Μέτρα προστασίας

Γυαλιά με ολοκληρωτική προστασία των ματιών

Γάντια πλαστικά ή από καουτσούκ

Μπουκάλι με καθαρό νερό για οφθαλμική πλύση

Κατάλληλα προστατευτικά μέσα για τις αναπνευστικές οδούς

Μπότες, φόρμα με κουκούλα για την πλήρη προστασία του κεφαλιού, του προσώπου και του λαιμού

Μάλλινη κουβέρτα

Προληπτικά μέτρα

Μην καπνίζετε

Να βρίσκεστε σε υπήνεμο σημείο

Να φοράτε τα προστατευτικά ρούχα

Πρώτες βοήθειες

Αν η ουσία έχει προσβάλει τα μάτια ξεπλύνετε τα αμέσως με άφθονο νερό για τουλάχιστον 15 λεπτά με τα βλέφαρα ανοιχτά.

Να αφαιρέσετε τα ρούχα που έχουν διαποτιστεί από το προϊόν.

Ξεπλύνετε το δέρμα αν έχουν μολυνθεί από την ουσία.

Αν τα ρούχα έχουν πιάσει φωτιά τυλίξτε αμέσως το σώμα με κουβέρτα μάλλινη οι φλόγες θα σβήσουν από την έλλειψη οξυγόνου

Στις επόμενες έξι ώρες θα πρέπει να υποβληθεί σε ιατρική εξέταση

2. Διαβρωτικότητα

Είδος κινδύνου

Για τα μάτια

Για το δέρμα

Για τις αναπνευστικές οδούς

Μέτρα προστασίας

Γυαλιά με ολοκληρωτική προστασία των ματιών

Γάντια πλαστικά ή από καουτσούκ

Ποδιά ή μπότες

Μπουκάλι με καθαρό νερό για οφθαλμική πλύση

Προληπτικά μέτρα

Μην καπνίζετε

Να βρίσκεστε σε υπήνεμο σημείο

Φορέστε τα ρούχα προστασίας

Πρώτες βοήθειες

Αν η ουσία έχει προσβάλει τα μάτια, ξεπλύνετε τα αμέσως με άφθονο νερό για τουλάχιστον 15 λεπτά με τα βλέφαρα ανοιχτά

Να αφαιρέσετε τα ρούχα αμέσως που έχουν διαποτιστεί από το προϊόν

Ξεπλύνετε το δέρμα αν έχει μολυνθεί από την ουσία

Στις επόμενες έξι ώρες θα πρέπει να υποβληθεί σε ιατρική εξέταση.

3. Τοξικότητα

Είδος κινδύνου

Πολύ υψηλός κίνδυνος από την επαφή με το δέρμα, την εισπνοή ή την κατάποση

Οφθαλμικά τραύματα

Μέτρα προστασίας

Κατάλληλα προστατευτικά μέσα για τις αναπνευστικές οδούς

Γυαλιά με ολοκληρωτική προστασία των ματιών

Γάντια πλαστικά ή από καουτσούκ, ποδιά και μπότες

Μπουκάλι με καθαρό νερό για πλύση του δέρματος

Μάλλινη κουβέρτα

Προληπτικά μέτρα

Μην καπνίζετε

Να βρίσκεστε σε υπήνεμο σημείο

Πρώτες βοήθειες

Να αφαιρέσετε αμέσως τα ρούχα που έχουν διαποτιστεί από το προϊόν

Εάν η ουσία έχει προσβάλει τα μάτια, ξεπλύνετε τα αμέσως με άφθονο νερό για τουλάχιστον 20 λεπτά με τα βλέφαρα ανοιχτά

Ακόμα και αν δεν υπάρχουν συμπτώματα θα πρέπει να δέχεται ιατρική φροντίδα και να παρακολουθείται για τουλάχιστον 48 ώρες

Ειδική προστασία σε περίπτωση έκθεσης σε δηλητηριώδη αέρια

Απομάκρυνση από τον χώρο συγκέντρωσης των αερίων

Ελέγξτε την αναπνοή και το σφυγμό. Ενδεχομένως να χρειάζεται τεχνητή αναπνοή και καρδιακές μαλάξεις αν είναι αναγκαίο.

4. Εκρηκτικότητα

Είδος κινδύνου

Για τα μάτια

Για το δέρμα

Για τις αναπνευστικές οδούς

Σπάσιμο

Αιμορραγία

Μέτρα προστασίας

Γυαλιά με ολοκληρωτική προστασία των ματιών

Γάντια πλαστικά ή από καουτσούκ

Μπουκάλι με καθαρό νερό για πλύση του δέρματος

Κατάλληλα προστατευτικά μέσα για τις αναπνευστικές οδούς

Μπότες, φόρμα με κουκούλα για την πλήρη προστασία του κεφαλιού, του προσώπου και του λαιμού

Μάλλινη κουβέρτα

Προληπτικά μέτρα

Μην καπνίζετε

Να βρίσκεστε σε υπήνεμο σημείο

Φορέστε τα προστατευτικά ρούχα

Παρέχετε τις πρώτες βοήθειες

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ζ : ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

- 1) Γ.Γ.Π.Π.
- 2) ΓΓΠΠ/ΕΣΚΕ
- 3) Περιφερειάρχη Στ. Ελλάδας
- 4) Εκτελεστικό Γραμματέα
- 5) Αντιπεριφερειάρχη Περιβάλλοντος
- 6) Γραφεία Αντιπεριφερειάρχων Π.Στ.Ε
  - 1) Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Βοιωτίας
  - 2) Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Εύβοιας
  - 3) Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Ευρυτανίας
  - 4) Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Φθιώτιδας
  - 5) Γραφείο Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Φωκίδας
- 7) Τμήματα Πολιτικής Προστασίας Π.Στ.Ε
  - 1) Τμήμα Πολιτικής Προστασίας Π.Ε. Βοιωτίας
  - 2) Τμήμα Πολιτικής Προστασίας Π.Ε. Εύβοιας
  - 3) Τμήμα Πολιτικής Προστασίας Π.Ε. Ευρυτανίας
  - 4) Τμήμα Πολιτικής Προστασίας Π.Ε. Φθιώτιδας
  - 5) Τμήμα Πολιτικής Προστασίας Π.Ε. Φωκίδας
- 8) Συντονιστή ΠΥ Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας
- 9) ΠΕ. ΠΥ Δ. Στερεάς Ελλάδας
- 10) ΓΕ.Π.Α.Δ. Στερεάς Ελλάδας

11) ΔΙ.Π.Υ. Νομών Π.ΣΤ.Ε.

- 1) ΔΙ.Π.Υ. Νομού Βοιωτίας
- 2) ΔΙ.Π.Υ. Νομού Ευβοίας
- 3) ΔΙ.Π.Υ. Νομού Ευρυτανίας
- 4) ΔΙ.Π.Υ. Νομού Φθιώτιδας
- 5) ΔΙ.Π.Υ. Νομού Φωκίδας

12) Α.Δ. Νομών Π.ΣΤ.Ε

- 1) Α.Δ. Νομού Βοιωτίας
- 2) Α.Δ. Νομού Ευβοίας
- 3) Α.Δ. Νομού Ευρυτανίας
- 4) Α.Δ. Νομού Φθιώτιδας
- 5) Α.Δ. Νομού Φωκίδας

13) Προϊσταμένους Γενικών Διευθύνσεων Π.ΣΤ.Ε

14) Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στ. Ελλάδας

Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας

15) Διευθύνσεις Τεχνικών έργων Π.ΣΤ.Ε

- 1) Δ/νση Τεχνικών Έργων Π.Ε. Βοιωτίας
- 2) Δ/νση Τεχνικών Έργων Π.Ε. Ευβοίας
- 3) Δ/νση Τεχνικών Έργων Π.Ε. Ευρυτανίας
- 4) Δ/νση Τεχνικών Έργων Π.Ε. Φθιώτιδας
- 5) Δ/νση Τεχνικών Έργων Π.Ε. Φωκίδας

16) Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Π.ΣΤ.Ε

- 1) ΔΑΟΚ Π.Ε. Βοιωτίας
- 2) ΔΑΟΚ Π.Ε. Ευβοίας
- 3) ΔΑΟΚ Π.Ε. Ευρυτανίας
- 4) ΔΑΟΚ Π.Ε. Φθιώτιδας
- 5) ΔΑΟΚ Π.Ε. Φωκίδας

17) Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Π.ΣΤ.Ε

- 1) Δ/νση Δημ. Υγείας & Κοιν. Μέριμνας Π.Ε. Βοιωτίας
- 2) Δ/νση Δημ. Υγείας & Κοιν. Μέριμνας Π.Ε. Ευβοίας
- 3) Δ/νση Δημ. Υγείας & Κοιν. Μέριμνας Π.Ε. Ευρυτανίας
- 4) Δ/νση Δημ. Υγείας & Κοιν. Μέριμνας Π.Ε. Φθιώτιδας

- 5) Δ/νση Δημ. Υγείας & Κοιν. Μέριμνας Π.Ε. Φωκίδας
- 18) Διευθύνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού
- 1) Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Βοιωτίας
  - 2) Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Εύβοιας
  - 3) Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Ευρυτανίας
  - 4) Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας Π.Ε. Φωκίδας
- 19) Δήμοι Π.Στ.Ε.
- 1) Δήμοι Π.Ε. Βοιωτίας
  - 2) Δήμοι Π.Ε. Εύβοιας
  - 3) Δήμοι Π.Ε. Ευρυτανίας
  - 4) Δήμοι Π.Ε. Φθιώτιδας
  - 5) Δήμοι Π.Ε. Φωκίδας
- 20) Δ/νση Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
- 21) Εθελοντικές Οργανώσεις Π.Στ.Ε
- 1) Εθελοντικές Οργανώσεις Π.Ε. Βοιωτίας
  - 2) Εθελοντικές Οργανώσεις Π.Ε. Εύβοιας
  - 3) Εθελοντικές Οργανώσεις Π.Ε. Ευρυτανίας
  - 4) Εθελοντικές Οργανώσεις Π.Ε. Φθιώτιδας
  - 5) Εθελοντικές Οργανώσεις Π.Ε. Φωκίδας